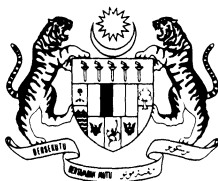

Jilid I
Bil. 60

Hari Selasa
2hb Ogos, 1983

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KEENAM
Sixth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGANNYA

PENGUMUMAN TUAN YANG DIPERTUA:

Dato' Mokhtar Hashim—Perletakan Jawatan Ahli Kawasan Tampin
[Ruangan 8625]

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 8626]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) [Ruangan 8706]

UCAPAN PENANGGUHAN:

Perkhidmatan Pos dan Masalah Pejabat Pos di Kepong [Ruangan 8768]

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT YANG KEENAM

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J.,
D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO
MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M., S.P.N.S.
(Panti).

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR NEO
YEE PAN, S.P.M.J., B.S.I. (Muar).

„ Menteri Kerjaraya, DATO' S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S.,
P.C.M., A.M.N. (Sungei Siput).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN
SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATIN PADUKA HAJAH
AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala
Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO'
AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P.,
S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH
HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Ulu
Kelantan).

„ Menteri Pengangkutan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M.,
J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG,
D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO' ABDUL MANAN BIN OTHMAN,
D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK
IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ,
D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

- Yang Berhormat Menteri Pelajaran, DATUK DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelebu).
- „ Menteri Buruh, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P., J.M.N., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Menteri Penerangan, DATUK SERI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M. (Alor Gajah).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ Menteri merangkap Duta Besar Malaysia ke Indonesia, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).
- „ Menteri Kesihatan, DATO CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Rengam).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN ANWAR BIN HAJI IBRAHIM (Permatang Pauh).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATUK DR JAMES P. ONGKILI, S.P.D.K., D.I.M.P. (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' CHAN SIANG SUN, D.I.M.P., J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO DR LING LIONG SIK, D.P.M.P. (Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' DR NIK HUSSAIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Timbalan Menteri Buruh, DATUK WILLIAM LYE CHEE HIEN, P.G.D.K., A.S.D.K. (Gaya).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO' HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N. (Sepang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, J.M.N. (Paloh).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S. (Ulu Langat).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, PUAN SHARIFAH DORA BINTI SYED MOHAMED, A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Semerah).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN MUHYIDDIN BIN HAJI MOHD. YASSIN, S.M.J., P.I.S. (Pagoh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN S. SUBRAMANIAM (Segamat).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DR TAN TIONG HONG (Raub).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., S.M.S., A.M.N., P.J.K. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' MOHAMED KHALIL YAAKOB, D.S.A.P., J.S.M. (Maran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN SABBARUDDIN CHIK (Temerloh).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, PUAN NAPSIAH BINTI OMAR (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR (Kulim-Bandar Baru).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, TUAN RADZI BIN SHEIKH AHMAD (Kangar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO LEE KIM SAI, D.P.M.S., P.P.N. (Ulu Selangor).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, TUAN OO GIN SUN, S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN AHMAD SHAH BIN DATUK HUSSEIN TEMBAKAU (Keningau).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Sarikie).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN AU HOW CHEONG, A.M.P. ((Telok Anson).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ZAINAL ABIDIN BIN ZIN (Bagan Serai).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, A.M.P. (Gerik).
- „ Setiausaha Parlimen Jabatan Perdana Menteri, TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN YEOH POH SAN (Petaling).
- „ TUAN ABDILLAH BIN HAJI ABDUL HAMID (Silam).
- „ TUAN ABDUL GHAFFAR BIN BABA (Jasin).
- „ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K., A.S.D.K. (Kinabatangan).
- „ DR ABDUL HAMID BIN PAWANTEH (Arau).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHIM BIN ABU BAKAR, A.M.N., S.M.P. (Kuantan).
- „ TUAN ABDUL RAHMAN BIN SULIMAN (Parit Buntar).
- „ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K. (Kota Setar).
- „ TUAN HAJI AFFANDY BIN TUN HAJI MOHD. FUAD STEPHENS (Marudu)..
- „ TUAN AHMED HAMBAL BIN YEOP MAJLIS, P.P.T. (Parit).
- „ DATUK ALFRED JABU ANAK NUMPANG, P.N.B.S., K.M.N. (Betong).
- „ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).
- „ TUAN ANDREW JANGGI MUYANG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P. (Batang Padang).
- „ TUAN BAHARI BIN HARON (Labis).
- „ TUAN BAN HON KEONG (Batu Gajah).
- „ DR GEORGE CHAN HONG NAM (Lambir).

Yang Berhormat TUAN CHAN KOK KIT (Sungai Besi).

- „ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Beruas).
- „ TUAN PETER CHIN GAN OON, P.M.P. (Ipoh).
- „ DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN DAIM ZAINUDDIN (Kuala Muda).
- „ TUAN DAUD BIN DATO HAJI TAHA (Batu Pahat).
- „ TUAN HAJI DUSUKI BIN HAJI AHMAD (Tumpat).
- „ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA, P.B.S (Saratok).
- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S. (Batang Lupar).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN NEWMAN GABAN (Bandau).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J. (Ulu Padas).
- „ TUAN HASSAN BIN HAJI MOHAMED, K.M.N., A.M.N. (Rantau Panjang).
- „ TUAN HASSAN ALBAN BIN HAJI SANDUKONG, J.P. (Labuk Sugut).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P. (Ayer Hitam).
- „ TUAN IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ DATO' JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN JUSTINE ANAK JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATO' SERI HAJI KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ TUAN KAN YAU FA, A.S.D.K. (Tawau).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KHADRI BIN SABRAN (Tenggaroh).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DR KOH TSU KOON (Tanjong).
- „ DATO LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).

Yang Berhormat DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N., (Seremban).

- „ DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., P.B.S. (Kapit).
- „ DATO LEW SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM LIANG SENG, P.P.T. (Kinta).
- „ TUAN LING SIE MING (Sibu).
- „ TUAN MAMAT GHAZALEE BIN ABDUL RAHMAN, S.M.T., P.J.K. (Ulu Nerus).
- „ TUAN MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB (Hilir Perak).
- „ DATO HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N., P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, A.M.N. (Pekan).
- „ TUAN MOHAMED RAZLAN BIN HAJI ABDUL HAMID, P.P.N., P.P.T. (Matang).
- „ DATO HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD IDRIS BIN MOHAMMAD BASRI (Setapak).
- „ TUAN MOHAMMAD YAHYA BIN LAMPONG, A.S.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN MOHAMED YUSSOF BIN HAJI YAKOB (Hilir Padas).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MOKHTARAM BIN RABIDIN, A.M.N., P.P.N., P.I.S. (Pontian).
- „ TUAN MUTANG TAGAI (Bukit Mas).
- „ TUAN NG CHENG KUAI (Lumut).
- „ DATO' HAJI NGAH BIN HAJI ABDUL RAHMAN, S.P.M.J., S.S.I.J., P.I.S., B.S.I., A.M.N., J.P. (Ledang).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P. (Pengkalan Chepa).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDUL (Ulu Muda).
- „ DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN HAJI PENGIRAN RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ TUAN PATRICK ANAK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN QUAH WEE LIAM, P.I.S., B.S.I. (Kluang).
- „ TUAN RICHARD DAMPENG ANAK LAKI (Serian).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Padang Rengas).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).

Yang Berhormat TUAN HAJI SEROJI BIN HAJI HARON, A.M.N., P.P.N., B.K.M. (Baling).

„ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALEH, A.M.N., P.K.T., J.P. (Balik Pulau).

„ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).

„ TAN SRI DATO SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M., S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P. (Padang Terap).

„ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Damansara).

„ TUAN TAN KOK HOOI (Padang Serai).

„ DR TAN SENG GIAW (Kepong).

„ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).

„ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).

„ WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMAD (Jerantut).

„ WAN IBRAHIM BIN WAN ABDULLAH (Pasir Mas).

„ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Putih).

„ WAN ZAINAB BINTI M.A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).

„ TUAN YAHYA BIN HAJI ZAKARIA, P.P.T. (Bagan Datok).

„ TUAN YEW FOO WENG (Menglembu).

„ DATIN PADUKA ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Tanjong Karang).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Ketua Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Selasa, 2hb Ogos, 1983

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang Dipertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

PENGUMUMAN TUAN
YANG DIPERTUA

**DATO' MOKHTAR HASHIM—
PERLETAKAN JAWATAN
AHLI KAWASAN TAMPIN**

Tuan Yang Dipertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mengikut Perkara 51 Perlembagaan Persekutuan seseorang Ahli mana-mana Majlis Parlimen boleh berhenti daripada menjadi Ahli dengan mengutus surat yang ditandatangani olehnya kepada Yang Dipertua Dewan Negara, jika ia seorang Ahli Dewan Negara, atau kepada Yang Dipertua Dewan Rakyat, jika ia seorang Ahli Dewan Rakyat.

Saya telah menerima sepucuk surat bertarikh 1-8-1983 daripada Yang Berhormat Dato' Mokhtar bin Haji Hashim, Ahli Dewan Rakyat bagi kawasan Tampin yang ditandatangani olehnya, menyatakan bahawa beliau menawarkan diri mengosongkan kerusi sebagai Ahli Parlimen kawasan Tampin mulai 1-8-1983. Oleh itu Yang Berbahagia Dato' Mokhtar bin Haji Hashim dengan suratnya itu telah meletakkan jawatan sebagai Ahli Dewan Rakyat bagi kawasan Tampin pada tarikh 1-8-1983.

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN

HOSPITAL SWASTA/PUSAT
SPECIALIST—BAYARAN

1. Tuan Yew Foo Weng minta Menteri Kesihatan menyatakan apakah langkah telah diambil oleh pihak Kerajaan untuk mengawal segala aktiviti-aktiviti Hospital Swasta (Private Hospital) dan Pusat-pusat Specialist yang makin bertambah di negara kita. Adakah pihak Kerajaan sedar bahawa Hospital Swasta tersebut mengenakan bayaran yang tinggi untuk rawatan di Hospital tersebut dan keadaan yang keterlaluan ini merupakan keadaan yang tidak baik dan lagi adakah pihak Kerajaan menetapkan satu sekel pembayaran bagi rawatan di hospital tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Yeoh Poh San): Tuan Yang Dipertua, ingin saya memberitahu Yang Berhormat bahawa Kementerian ini mengawasi aktiviti-aktiviti Hospital Swasta berpandukan kepada Akta Hospital Persendirian 1971 dan Peraturan-peraturan 1973. Setiap tahun Hospital Swasta perlu memohon kepada Kementerian Kesihatan untuk memperbaharui lesen mereka.

Tuan Yang Dipertua, pada masa sekarang tidak ada sekel pembayaran bagi Hospital-hospital Swasta yang

ditetapkan, dan Kementerian Kesihatan akan membincangkan perkara ini dengan pihak swasta kelak.

Tuan Yahya bin Haji Zakaria: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya suka bertanya kepada Setiausaha Parlimen, berapakah jumlah Hospital Swasta yang ada di dalam negara kita ini; dan

Yang kedua, adakah Kementerian itu sedar dengan berleluasanya Kementerian itu memberikan lesen kepada Hospital-hospital Swasta ini menyebabkan banyak doktor-doktor daripada Hospital Kerajaan di seluruh negara berhenti dan ini menyebabkan kekurangan doktor di Hospital-hospital Kerajaan. Apakah langkah-langkah Kementerian untuk mengatasi masalah ini?

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, jumlah Hospital-hospital Swasta di negara ini ialah 106 buah.

Berkenaan dengan lesen-lesen yang dikeluarkan oleh Kementerian saya kepada Hospital-hospital Swasta, ingin saya memberitahu Ahli Yang Berhormat yang berkenaan, oleh kerana negara ini adalah bebas dari segala rupa perusahaannya, dengan izin, free enterprise country. Dan pada pendapat Kementerian saya, kita tidak boleh memaksa doktor-doktor memberi perkhidmatan dalam Hospital-hospital Kerajaan. Jadi dengan itu Kementerian saya tidak dapatlah memaksa doktor-doktor untuk terus berkhidmat di dalam Hospital Kerajaan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Tuan Yang Dipertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, walaupun negara kita free enterprise, tetapi kepentingan Kerajaan adalah perlu. Apakah pihak Kementerian mempunyai satu qota atau menghadkan pemberian lesen untuk Private Hospital atau klinik

swasta ini untuk membuka di mana-mana bandar, misalnya kita lihat bandar yang kecil berapa, bandar yang besar berapa banyak mengikut bilangan penduduk, dengan ini kemungkinan hasrat dan cita-cita Kerajaan akan dapat dicapai.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, berkenaan dengan pengeluaran lesen-lesen kepada hospital-hospital swasta dan qota yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat, suka saya memberitahu Yang Berhormat lesen-lesen yang dikeluarkan oleh Kementerian saya ialah dikeluarkan selepas kajian dan syarat-syarat yang tinggi telah diikuti oleh pemohon-pemohon hospital-hospital swasta dan ini berkait dengan Akta Hospital-hospital Swasta 1971. Ingin juga saya memberitahu Yang Berhormat, biasanya kita mendapati hospital-hospital swasta di kawasan pekan, sebagai contoh, 32 buah hospital swasta di Selangor, di Pulau Pinang 8 buah dan di Perak 15 buah.

Tuan Ismail bin Said: Soalan tambahan. Tuan Yang Dipertua, tadi dalam jawapan beliau Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menyatakan bahawa di negara kita ini tidak ada skel bagi bayaran hospital swasta. Jadi, saya ingin tahu sama ada bayaran yang dikenakan oleh hospital swasta ini sama ada tinggi ataupun mahal daripada hospital Kerajaan. Jika sedar, adakah beliau bercadang untuk mengadakan satu undang-undang untuk menetapkan satu kadar dan juga menseragamkan kadar-kadar bayaran yang dikenakan kepada hospital swasta.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, Kementerian saya sedar tentang kadar bayaran yang terlalu tinggi yang dikenakan oleh hospital-hospital swasta. Walau bagaimanapun, seperti saya nyatakan tadi negara ini adalah bebas dari segala rupa perusahaannya dan buat

masa ini Kementerian saya tidak mempunyai cadangan ataupun rancangan yang berupa undang-undang untuk mengawal bayaran yang dikenakan oleh hospital swasta.

Tuan Yang Dipertua, semua hospital-hospital Kerajaan kita memberikan perkhidmatan yang serupa yang boleh didapati di hospital swasta, malahan hospital-hospital Kerajaan kita lebih dilengkapi daripada mana-mana hospital swasta untuk memberikan segala rupa perkhidmatan kecemasan. Hanya segolongan kecil sahaja orang-orang kita yang pergi kepada hospital-hospital swasta.

Tuan Yang Dipertua, kebanyakan rakyat yang memerlukan rawatan perubatan pergi mendapatkannya di hospital-hospital Kerajaan.

Tuan Newman Gaban: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya siapakah orang yang layak menjalankan hospital swasta dan siapakah orang yang layak menjaga hospital swasta.

Tuan Yang Dipertua: Minta ulang sekali lagi.

Tuan Newman Gaban: Saya bertanya siapakah orang yang layak menjalankan hospital swasta dan siapakah orang yang layak menjaga hospital swasta.

Tuan Yang Dipertua: Siapakah yang layak menjaga hospital swasta. Itulah soalnya?

Tuan Yeoh Poh San: Menjalan dan menjaga, Tuan Yang Dipertua?

Tuan Yang Dipertua: Menjalankan.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, semua ada dalam Akta hospital-hospital Swasta (Private Hospitals Act) 1971 dan juga di Peraturan-peraturan Hospital Persendirian 1973.

Tuan Yang Dipertua, ingin saya memberitahu Ahli Yang Berhormat tidak ada seorang boleh melainkan ianya mempunyai kelayakan dan sehingga perlantikannya telah diluluskan oleh Kementerian Kesihatan menjalankan sebuah hospital swasta ataupun rumah persendirian adalah:

(a) Dalam mana-mana hal seorang pengamal perubatan.....

Tuan Yang Dipertua: Adakah Yang Berhormat baca dalam undang-undang.

Tuan Yeoh Poh San: Ya, itu dalam Akta.

Tuan Yang Dipertua: Dalam undang-undang. Saya ingat tidak payah bacalah kerana kita patut faham undang-undang.

Tuan Yeoh Poh San: Tetapi semuanya, Tuan Yang Dipertua, ada dalam peraturan 19.

Tuan Yang Dipertua: Cukuplah, biarlah siapa-siapa yang hendak mengetahui baca sendiri.

Tuan Patrick Anek Uren: Tuan Yang Dipertua, oleh kerana ada Akta membenarkan pertubuhan hospital swasta, kemungkinannya itulah satu daripada sebab yang sekarang banyak doktor-doktor daripada Kementerian Kerajaan ataupun daripada hospital Kerajaan telah mengeluarkan diri untuk menjawat di hospital swasta. Itu telah menyebabkan perkhidmatan Kerajaan kepada orang yang golongan besar dan golongan yang kurang pendapatan terpaksa menerima rawatan yang tidak begitu bermutu. Sama ada Kerajaan dengan pandangan sedemikian, kalau pandangan Kerajaan serupa dengan pandangan saya, akan mengambil tindakan untuk menyekat pertubuhan hospital swasta supaya ataupun kalau ada yang sekarang sudah banyak doktor-doktor daripada hospital-hospital Kerajaan yang telah dilatih melalui biasiswa Kerajaan supaya

mereka itu dapat memberi rawatan dan perkhidmatan kepada rakyat yang memerlukan mereka.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, seperti saya nyatakan tadi bilangan hospital swasta di negara kita ialah berjumlah 106 buah dan bilangan katil-katil di hospital-hospital swasta ialah 2,875. Pada pendapat Kementerian saya bilangan itu tidak begitu besar.

Berkenaan dengan biasiswa yang diberikan kepada doktor-doktor untuk menjalankan ijazah lanjutan (post graduate study) mereka dalam disiplin-disiplin yang tertentu, Kementerian saya ada menjalankan rancangan ini.

Dr Koh Tsu Koon: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, di antara bilangan 106 buah hospital swasta yang disebutkan olehnya tadi adakah ini termasuk juga hospital-hospital swasta yang merupakan pertubuhan amal tanpa laba (non-profit charitable organisations) seperti Hospital Tung Shin di Kuala Lumpur dan Hospital Lam Pa Hi di Pulau Pinang dan juga adakah Kementerian yang berkenaan bercadang untuk memberi insentif-insentif yang tertentu kepada hospital-hospital amal ini yang tidak mengutamakan keuntungan dan termasuk juga meminda Akta Hospital Swasta untuk menggalakkan mereka supaya dapat ditubuhkan dengan lebih banyak lagi.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, boleh minta Yang Berhormat ulang soalan yang pertama.

Dr Koh Tsu Koon: Tuan Yang Dipertua, soalan saya yang pertama ialah adakah bilangan 106 buah hospital swasta itu termasuk juga pertubuhan-pertubuhan amal.

Tuan Yeoh Poh San: Terima kasih.

Tuan Yang Dipertua, di bawah Akta Hospital-hospital Swasta 1971 semua hospital-hospital swasta sama ada hospital-hospital charity ataupun hospital-hospital yang profitable perlu meminta lesen daripada Kementerian Kesihatan.

Bagi menjawab.....

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, adakah 106 buah ini termasuk kepada hospital-hospital yang charity.

Tuan Yeoh Poh San: Ya, termasuk hospital-hospital charity. Semua hospital mesti minta lesen daripada Kementerian Kesihatan termasuklah hospital charity dan juga hospital ladang.

Berkenaan dengan hospital-hospital yang charity seperti Hospital Tung Shin yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat yang berkenaan, hospital itu juga perlu meminta lesen daripada Kementerian Kesihatan dan bagi hospital-hospital charity seperti Hospital Tung Shin yang menjalankan perkhidmatan secara charity, Kementerian saya melalui kuasa yang telah diberikan kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan dari masa kesemasa, kalau perlu boleh memberi keutamaan ataupun consideration yang luar biasa sedikit. Dan saya suka memberitahu Ahli Yang Berhormat yang berkenaan iaitu buat masa ini Yang Berhormat Menteri telah mengkaji sama ada beliau dapat memberi consideration yang istimewa kepada Hospital Tung Shin dan sebagai contoh lagi ialah Hospital Lady Templer, Kementerian saya tiap-tiap tahun ada beri peruntukan untuk menjalankan perkhidmatan kesihatan di Hospital Lady Templer.

Tuan Khadri bin Sabran: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah bertambahnya kepercayaan rakyat seperti mutu ubat yang

dibekalkan di hospital-hospital swasta menyebabkan bertambahnya hospital-hospital swasta ini? Jika ya, adakah perkhidmatan perubatan di hospital-hospital Kerajaan itu kurang bermutu, dan jika tidak, apakah sebab-sebab lain yang menyebabkan pertambahan hospital-hospital swasta ini.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, walaupun perkhidmatan-perkhidmatan yang diberi oleh hospital-hospital swasta sangat memuaskan dan baik tetapi seperti saya nyatakan tadi hospital-hospital Kerajaan kita lebih dilengkapi daripada mana-mana hospital swasta untuk memberikan segala rupa perkhidmatan kecemasan.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Menglembu, ini soalan penghabisan.

Tuan Yew Foo Weng: Soalan tambahan, saya ingin tahu dariapda Yang Berhormat Setiausaha Parlimen yang berkenaan, di antara bilangan hospital yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi, berapa buah ditubuhkan oleh persatuan dari negara asing seperti kebanyakan persatuan yang ada berkait dengan ugama lain dan berapa buah ditubuhkan oleh pihak dari tempatan.

Tuan Yeoh Poh San: Tuan Yang Dipertua, saya perlu notis, tetapi kalau Ahli Yang Berhormat suka hendak tahu tentang keadaan ini bolehlah berjumpa dengan saya nanti (*Ketawa*).

Tuan Yang Dipertua: Minta notis sudahlah! (*Ketawa*).

KONSEP KEBUDAYAAN NASIONAL

2. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan apakah konsep kebudayaan nasional kita

dalam hubungannya dengan penghayatan ajaran Islam dan usaha menerapkan ajaran-ajaran Islam itu sendiri di bidang pemerintahan negara. Bilakah konsep itu dapat dikemukakan secara terperinci kepada masyarakat.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Anwar bin Ibrahim): Tuan Yang Dipertua, prinsip ketiga Dasar Kebudayaan Kebangsaan menetapkan bahawa Islam merupakan unsur penting dalam Pembentukan Kebudayaan Kebangsaan itu. Dalam hubungan ini kita melihat Islam sehingga satu prinsip yang mencakup semua bidang kehidupan. Dengan itu penerapan nilai-nilai Islam di negara ini adalah proses pemupukan nilai-nilai dominant dalam negara. Kebetulan pula faktor-faktor dalaman Kebudayaan Kebangsaan Malaysia, terutama kebudayaan rakyat asal rantau ini sememang sudah sesuai dengan nilai-nilai Islam akan memudahkan lagi perkembangan proses ini. Apa yang penting ialah persediaan mengamalkan tanpa sebarang keraguan dan prasangka.

Sepertimana yang pernah ditegaskan, penghayatan ajaran Islam tidaklah terikat dengan institusi, program atau kegiatan yang berlabelkan Islam semata-mata. Semua usaha serta tindakan yang terpancar dari keimanan seperti memupuk peribadi dan akhlak yang baik yang terangkum di dalamnya disiplin kesungguhan kerja, tradisi, keilmuan adalah juga langkah-langkah ke arah penghayatan nilai-nilai luhur yang dianjurkan dalam ugama Islam. Begitu pula aspek-aspek kesusasteraan dan pemikiran masyarakat yang menekankan nilai-nilai sejagat (universal) dalam apa-apa yang diistilahkan sebagai moral yang sihat buat masyarakat. Justeru itu, perlulah terdapat kesediaan kita untuk mempertahankan nilai-nilai tradisional Melayu yang nyata tidak bertentangan dengan syariat Islam bahkan

sepertimana yang dijelaskan oleh para sarjana kebudayaan Melayu itu sendiri matang dan meningkat dengan proses Islamisasi. Sikap yang terbuka begini mestilah diperluaskan bagi meliputi aspek-aspek positif dari budaya-budaya lainnya, tamadun China atau India, barat atau timur. Langkah-langkah khusus secara terperinci adalah dilaksanakan melalui penerbitan, penerangan, kursus dan lain-lain.

Tuan Mohamad Razlan bin Haji Abdul Hamid: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Dalam penghayatan ajaran Islam bagi menerapkan ajaran-ajaran serta nilai-nilai Islam dalam pemerintahan negara ini, adakah dengan cara menerapkan ajaran-ajaran dan nilai-nilai Islam dalam pemerintahan negara ini diterima oleh semua golongan masyarakat di negara ini, dan apakah tindakan-tindakan Kerajaan bagi mereka yang bukan Islam dan juga orang-orang Islam yang masih jahil dalam masalah-masalah Islam semoga menerima dan memahami masalah penghayatan dalam Islam yang sebenarnya.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang Dipertua, tentunya tidak semua langkah-langkah yang dibuat oleh Kerajaan itu diterima oleh semua rakyat di negara ini. Walau bagaimanapun, Kementerian ini percaya melalui penerangan, penjelasan tentang keadaan yang sebenarnya, masyarakat akan bertambah-tambah memahami akan maksud dan pengertian sebenarnya.

Tentang kedudukan orang-orang bukan Islam, perlulah dijelaskan bahawa langkah-langkah menekankan dan menerapkan nilai Islam itu tidaklah akan menggugat dasar kepercayaan agama mereka masing-masing.

Tuan Ibrahim Azmi bin Hassan: Tuan Yang Dipertua soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Menteri Kebudayaan, Belia dan

Sukan mengenai menerap nilai-nilai Islam dalam kebudayaan. Dalam kebudayaan kita di Malaysia ini ada di antara kebudayaan yang memang tidak boleh diterima dalam Islam. Adakah pihak Yang Berhormat Menteri buat awal-awal ini untuk membezakan manakah di antara kebudayaan yang boleh diterima oleh Islam atau yang tidak boleh diterima oleh Islam. Kemudian daripada saluran itulah hendak dimasukkan nilai-nilai Islam ke dalam kebudayaan yang boleh diterima oleh agama Islam.

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang Dipertua, Kementerian ini melihat atau menganggap masalah ini dari sudut yang positif. Kita patut menekankan aspek-aspek yang boleh membina, membangun serta menambahkan keupayaan masyarakat. Tentunya ada beberapa aspek tradisi masyarakat yang kurang sihat tetapi perkara ini perlulah diberi penjelasan terlebih dahulu sebelum apa-apa langkah lain diambil dan kita juga tidak mahu mengambil satu sikap yang terlalu tertutup untuk menyekat perkembangan pemikiran dan kegiatan masyarakat lebih-lebih lagi dalam tahap pemikiran masyarakat yang ada sekarang.

Walaupun bagaimanapun, tetang syor Ahli Yang Berhormat itu supaya kita membuat kajian lebih terperinci mana-mana aspek budaya yang dianggap tidak selaras dengan ajaran Islam itu akan diteliti.

Tuan Sim Kwang Yang: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya minta Menteri berkenaan untuk menjawab soalan saya berhubung dengan agama rasmi di dalam negara kita iaitu walaupun pada hakikatnya bahawa Islam adalah agama rasmi yang telah diterima oleh semua golongan negara kita, termasuk pihak Pembangkang DAP, saya ingin tahu adakah Malaysia sekarang adalah sebuah negara yang sekular dan jika ya, menurut semangat Perlembagaan Persekutuan, apakah aspek-aspek dari

agama-agama yang lain selain daripada agama Islam ada diterapkan dalam semangat pentadbiran kita?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang Dipertua, saya ingat perkara ini telah pun dijelaskan oleh kedua-dua Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri kita berkali-kali. Saya harap Yang Berhormat juga dapat mengikuti dari masa ke semasa dari televisyen dan akhbar-akhbar bahawa masalahnya bukanlah meletakkan label. Dasar kita sudah jelas, Islam dijadikan agama rasmi Persekutuan dan penerapan nilai-nilai Islam ditingkatkan dari semasa ke semasa. Di samping itu kebebasan beragama terus wujud dan tiada langkah-langkah yang boleh ditafsirkan sebagai menekan atau menyekat perkembangan kegiatan agama bukan Islam.

Saya minta izin supaya mengelakkan daripada istilah dan lebel secular atau tidak melainkan kalau Ahli Yang Berhormat berkenaan mahu satu separate exercise kerana masalah ini sedikit academic untuk dijelaskan dalam masa yang singkat petang ini.

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan. Ahli dari Rantau Panjang.

Tuan Hassan bin Haji Mohamed: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Saya nampak bila masalah penerapan nilai-nilai Islam dalam pemerintahan negara, apa lagi pula sebagai unsur penting dalam kebudayaan kebangsaan kita, maka kelihatan setengah-setengah daripada anggota Dewan ini sendiri juga merasa cemas ataupun merasa tidak senang dengan bunyi-bunyi penerapan nilai-nilai Islam itu. Oleh sebab itu saya ingin bertanya pihak Menteri yang berkenaan apakah beliau mempunyai rancangan ataupun satu program untuk mengadakan satu usaha

pendekatan di antara ahli kebudayaan kita di seluruh negara supaya tidak timbul masalah penerapan nilai-nilai Islam ini dalam pemerintahan negara menjadi kurang jelas dan menimbulkan rasa curiga dan tidak senang daripada setengah golongan kaum?

Satu lagi apakah pihak Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan mempunyai rancangan juga untuk menjelaskan apakah pengertian sebenarnya kepada rakyat ramai tentang erti kebudayaan dan falsafah kebudayaan kebangsaan kita?

Tuan Anwar bin Ibrahim: Tuan Yang Dipertua, masalah pertama yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu telah pun dijelaskan sebelumnya langkah-langkah yang diambil untuk penerapan nilai-nilai Islam itu haruslah difahami kerana ianya tidak boleh diikat atau terikat semata-mata dengan institusi atau program yang berlabelkan Islam. Kalau boleh kita elakkan penggunaan label ini maka kita akan dapat lihat semua langkah-langkah positif, semua langkah-langkah yang baik sama ada membasmi kemiskinan atau membenteras rasuah atau mengukuhkan disiplin, atau membuat apa-apa sahaja tindakan dalam menguatkan nilai-nilai luhur dalam masyarakat adalah juga langkah-langkah ke arah penerapan nilai-nilai Islam yang semestinya diterima umum sama ada orang-orang itu Islam atau bukan Islam.

Di samping itu ada beberapa institusi dan langkah-langkah khusus bagi masyarakat Islam yang perlu ditekankan kepada penganut-penganut agama Islam dan ini harus dibezakan dengan kebebasan beragama di kalangan orang-orang bukan Islam.

Inilah di antara perkara yang mahu kita tekankan kepada masyarakat kita dalam menerangkan dan memberi kefahaman apa dia langkah-langkah

penerapan nilai-nilai Islam dalam pentadbiran Kerajaan dan masyarakat.

Tentang menerang falsafah dan konsep serta pengertian kebudayaan, langkah-langkah sudahpun diambil untuk menjelaskan kepada masyarakat bahawa kebudayaan itu tidak harus disempitkan dengan beberapa bentuk pakaian zahir semata-mata, tidak harus terikat dengan soal joget dan songkok atau tarian singa semata-mata. Kebudayaan itu adalah juga melambangkan sikap, pernyataan fikiran, kesedaran masyarakat dan nilai-nilai baik yang dianjurkan oleh semua budaya kita. Ini adalah di antara perkara-perkara yang boleh diterangkan melalui proses pendidikan yang luas, melalui penerangan-penerangan, penerbit-penerbitan dan melalui pertemuan-pertemuan yang sering di antara budayawan dan anggota masyarakat lainnya. Sebab itu Kementerian tidak bercadang untuk menggalakkan pertemuan-pertemuan di kalangan budayawan yang akan menyempitkan semata-mata pengertian dan fahaman konsep kebudayaan kebangsaan di negara kita.

PENDATANG HARAM VIETNAM

3. Tuan Ahmed Hambal bin Yeop Majlis minta Perdana Menteri menjelaskan kedudukan pendatang-pendatang haram Vietnam yang terus menerus mengalir dan mendarat ke negara Malaysia, yang telah dilaporkan meningkat lebih 12,000 orang dan menyatakan:

- (a) apakah langkah-langkah yang telah diambil bagi menentukan supaya negara ketiga tidak mencuai-cuaikan kesanggupan mereka memindahkan pendatang-pendatang haram ini ke negara mereka dengan tidak

memilih kategori pendatang haram yang akan dibawa dan yang ditinggalkan; dan

- (b) sekiranya tindakan pengambiln pendatang-pendatang haram ini terus tidak menunjukkan kesan yang baik dan menjamin keselamatan negara kita;

apakah tindakan Kementerian ini di dalam usaha menyelesaikan masalah tersebut yang tidak seharusnya menjadi beban kepada negara kita.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Tuan Yang Dipertua, untuk makluman Yang Berhormat keadaan pemindahan Pendatang Haram Vietnam ke negara ketiga adalah memuaskan jika dilihat jumlah baki yang tinggal di negara ini dari tahun ke setahun. Pada akhir tahun 1979 baki Pendatang Haram Vietnam di negara ialah 34,885. Pada tahun 1980 bakinya turun kepada 12,307; pada tahun 1981 bakinya terus menurun ke 10,039 dan pada akhir tahun 1982 angka ini turun lagi ke 8,448. Kita berharap angka ini akan terus berkurangan pada akhir tahun 1983, tetapi oleh kerana pemindahan ke negara-negara ketiga pada tahun ini berkurangan maka baki pada akhir bulan Jun 1983 telah meningkat kepada 11,591. Oleh kerana itulah kita telah mengingatkan negara-negara ketiga agar mereka terus mempercepatkan pemindahan Pendatang Haram Vietnam dari negara kita.

Malaysia telah memberi persetujuan di Persidangan Antarabangsa di Geneva pada 20-21 Julai 1979 yang mana ini akan menerima pendatang haram Vietnam yang mendarat di negara ini selagi negara-negara ketiga memberi jaminan untuk terus menerima mereka. Sehingga ini, belum ada lagi negara-negara ketiga yang tidak ingin menerima mereka, hanya pemindahan mengalami

kelambatan oleh kerana beberapa sebab pentadbiran. Negara-negara ketiga juga memerlukan persediaan sebelum menerima pendatang-pendatang haram Vietnam ini dan keutamaan diberi untuk penyatuan keluarga (family reunion) kerana mereka ini dapat tinggal dengan kaum keluarga yang telahpun ada tempat tinggal di negara-negara ketiga yang berkenaan.

Pendatang Haram Vietnam yang ada di negara ini adalah terbahagi kepada empat kategori:

- (i) Mereka yang telah diterima (accepted), dan menunggu masa untuk bertolak;
- (ii) Mereka yang menunggu (pending) kerana dalam proses penyiasatan dan dokumentasi;
- (iii) Pemindahan mereka belum dipastikan (unknown destination);
- (iv) Mereka yang tidak diterima oleh sebuah negara tetapi masih menunggu penerimaan oleh negara ketiga lain (difficult cases).

Wakil Suruhanjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu Bagi Pelarian (UNHCR) masih tidak dapat menyatakan berapa ramai di antara kategori ke-4 ini yang boleh dikatakan tidak diterima oleh semua negara-negara ketiga atau "totally rejected cases".

Sekiranya negara-negara ketiga menyatakan mereka tidak akan menerima Pendatang-pendatang Haram lagi maka Malaysia akan memberitahu pihak Wakil Suruhanjaya Tinggi Bangsa-bangsa Bersatu Bagi Pelarian bahawa kita tidak akan membenarkan lagi pelarian ini terus mendarat di pantai Malaysia seperti yang telah berlaku sehingga tahun 1979, sebelum Persidangan Antarabangsa di Geneva dahulu.

Tuan Lee Lam Thye: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan memberitahu Dewan ini tentang bilangan pendatang-pendatang haram Vietnam yang pernah mendarat di Malaysia yang telah diambil oleh negara-negara ketiga dan bolehkah juga Yang Berhormat Timbalan Menteri menyenaraikan tentang nama-nama negara yang telah mengambil pendatang-pendatang haram itu.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, negara-negara yang telah mengambil pendatang haram ini berjumlah 27 dan saya rasa saya tidak ada kesempatan untuk memberitahu satu persatu.

Yang kedua, jumlah angka-angka yang diambil oleh negara-negara ketiga kalau saya hendak huraikan di sini memanglah ramai dan sukalah saya nyatakan satu daripadanya ialah Amerika Syarikat. Pada hari ini mereka telah mengambil tidak kurang daripada 103,964 orang. Jadi adalah lagi negara-negara yang lain yang telah saya nyatakan (27 kesemuanya) yang mengambil pendatang-pendatang haram ini.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Sebagaimana yang sama-sama kita maklum bahawa pendatang-pendatang haram ini telah berlaku berterusan dan dengan adanya jaminan daripada negara yang ketiga maka kita sanggup menerima pendatang-pendatang haram ini buat sementara untuk atas sifat peri kemanusiaan. Soalan saya sebagaimana yang sama-sama kita maklum bahawa pengambilan pendatang-pendatang haram oleh negara-negara ketiga ini hanyalah tertentu kepada mereka yang boleh memberi faedah dan manfaat kepada negara mereka, sedangkan pendatang-pendatang haram ini terdiri daripada berbagai-bagai golongan, berbagai-bagai peringkat masyarakat dan berbagai-bagai keadaan. Jadi sudah pastilah

yang datang ini tidak semua akan diambil oleh negara ketiga. Jadi baki yang tinggal itu yang tidak diambil sudah pasti dari masa kesemasa akan bertambah. Jadi bagaimanakah keadaan ini akan diatasi oleh pihak Kerajaan.

Soalan kedua, siapakah yang menentukan negara-negara ketiga itu untuk datang dan mengambil pendatang-pendatang haram itu? Adakah Malaysia dibenarkan membuat perundingan terus dengan negara-negara yang ketiga ataupun mencari negara-negara ketiga untuk mengambil pendatang haram ini. Sebagaimana kata Yang Berhormat Timbalan Menteri Dalam Negeri yang berlaku sekarang ini kerana tidak ada negara-negara ketiga ini atau kelambatan negara-negara ketiga ini datang untuk mengamabilnya, dan ini bermakna kalau tidak ada satu kuasa yang memerintahkan tentu mereka tidak datang. Jadi bagaimana caranya supaya dapat dirundingkan dengan Suruhanjaya Bangsa-bangsa Bersatu agar Malaysia diberi peluang untuk berhubung terus dengan negara-negara ketiga?

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, saya suka sangkal soalan yang pertama yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu yang mana kata Ahli Yang Berhormat negara-negara ketiga hanya berminat mengambil mereka yang tertentu sahaja. Jadi sukalah saya menyatakan bahawa kenyataan itu tidak tepat. Tetapi lebih tepat lagi mereka lebih berminat mengambil golongan-golongan yang professional ataupun mereka yang mempunyai pelajaran-pelajaran yang tertentu. Ini bukanlah bermakna mereka menolak petani-petani, nelayan-nelayan ataupun golongan-golongan yang lain. Oleh sebab itu didapati pada hari ini mereka menerima golongan nelayan-nelayan, petani-petani, buruh-buruh dan lain-lain lagi.

Yang kedua, berhubung dengan bagaimana kita dapat menghubungi negara-negara ketiga, kita mengetahui bahawa di negara kita ini ada perwakilan di UNCHR maka melalui wakil inilah kita membuat perbincangan. Jadi di antara itu di Kedutaan-kedutaan asing di negara kita ini yakni negara-negara yang nenerima pendatang haram, mereka ada mempunyai wakilnya masing-masing. Jadi pegawai kita menemui wakil-wakil itu memberitahu bahawa pada bulan ini kita ada sekian ramai pendatang-pendatang haram yang perlu diambil oleh negara-negara ketiga. Maka inilah caranya yang kita berunding. Dan jikalau perkara ini agaknya tidak bergerak sebagaimana pernah kita nyatakan tadi, kita sekali-kali tidak akan sanggup menerima saki baki daripada pendatang-pendatang haram ini. Maka terpaksa kita melakukan sesuatu yang mana mereka sendiri mengetahui apa yang telah berlaku sebelum tahun 1979 dahulu.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Masuk tahun 1983 lima tahunlah Malaysia terpaksa menanggung beban akibat daripada satu dosa yang dilakukan oleh negara-negara lain.

Tuan Yang Dipertua, soalan saya ialah berapa lama lagi Malaysia akan dipaksa menanggung beban menanggung pendatang-pendatang haram di buminya.

Yang kedua, adakah pihak Kerajaan Malaysia bercadang hendak mengenakan satu sekatan masa (time limit) dalam mana kita boleh membenarkan pendatang-pendatang haram Vietnam ini tinggal di dalam negara kita. Misalnya, 5 tahun maksima atau selepas itu kita akan mengambil tindakan kita sendiri kalau tidak diambil oleh negara-negara yang ketiga memandangkan negara-negara ketiga makin memilih dalam mengambil pendatang-pendatang haram ini, mereka hanya berminat

untuk mengambil yang baik-baik sahaja dan meninggalkan hampas-hampasnya kepada kita untuk kita tanggung.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, saya tidak berapa bersetuju kalau diperkatakan bahawa kita hanya menerima bebanan daripada pendatang-pendatang haram ini. Sebab kita juga kalau diteliti mempunyai keuntungan daripada beberapa segi. Kalau kita lihat pada hari ini tidak kurang dari 148 orang kita yang bekerja dengan Persatuan Bulan Sabit Merah dan ramai juga diantara orang kita yang bekerja sebagai pemandu bas dan di antara itu pula kalau kita perhatikan tidak kurang dari 5,000 aerogramme yang dijual pada tiap-tiap minggu kepada pendatang-pendatang haram ini dan mereka ataupun waris-waras atau keluarga di luar negeri dan waris-waras mereka ini menghantar juga wang ke Malaysia ini tidak kurang daripada US\$8,000 sebulan. Dan di antara itu wujud juga peluang-peluang pekerjaan. Jadi kalau hendak diperkatakan ini merupakan bebanan semata-mata, maka saya terpaksa sangkal.

Yang kedua berhubung dengan time limit. Itu susah kita hendak meletakkan satu limit atau menghadkan satu batas. Itu tentulah bergantung di atas perbincangan kita dengan mereka dan kita berasaskan kefahaman mereka tentang keadaan kita di Malaysia ini.

Tuan Yang Dipertua: Banyak sangat yang hendak bertanya ini. Saya pun serba salah. Saya mintalah yang lain-lain jangan bertanya. (*Ketawa*). Saya minta Ahli dari Batu Pahat, ini soalan penghabisan. Kalau tidak, habis masa kita dengan pertanyaan ini sahaja.

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah

ciri-ciri yang menyebabkan pendatang-pendatang Vietnam terlalu sangat suka datang ke negara kita untuk berteduh. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri mempunyai angka-angka perbandingan pendatang-pendatang haram yang datang ke negara-negara ASEAN.

Yang kedua, apakah cairi-cairi yang difikirkan, yang disifatkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sebagai kategori yang keempat yang terlalu sangat payah diterima oleh negara-negara yang hendak menerima pendatang-pendatang haram ini. Adakah mereka mempunyai elemen-elemen ataupun unsur-unsur yang menyebabkan boleh disyaki sebagai mempunyai hasrat tidak baik kepada negara-negara yang akan menerimanya ataupun sebagaimana lain-lain perkara yang tidak diketahui oleh Dewan yang mulia ini.

Yang ketiga, setakat manakah perbelanjaan yang telah dibelanjakan oleh negara kita setakat ini, berapa banyakkah yang terpaksa dipikul oleh Kerajaan kita untuk menampung pendatang-pendatang haram ini.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang Dipertua, pertama berhubung dengan ciri-ciri. Jadi pihak saya susahlah hendak nyatakan apakah ciri-ciri yang sebenarnya wujud tetapi suka saya nyatakan bahawa dari segi geography maka ini merupakan tempat yang mereka berupaya mendarat. Kalau hendak kira, daripada Vietnam ke Malaysia, ianya satu malam sahaja bot-bot pendatang haram iaitu sampai ke pantai Sabak. Begitu dekat sekali.

Berhubung dengan soalan Yang Berhormat yang kedua, saya tidak berani menyatakan mengenai pendatang-pendatang haram yang datang ke negara-negara lain. Apa yang kita bincangkan pada hari ini

ialah pendatang-pendatang haram yang datang ke negeri kita. Jadi itu sahaja yang saya boleh beri tahu.

Yang ketiga, berhubung dengan perbelanjaan. Angka yang tepat tidak dapat saya berikan, tetapi saya suka nyatakan bahawa tidak seorang pun pendatang haram itu ditanggung oleh kita. UNHCR lah yang menanggung perbelanjaannya. Dari segi pentadbirannya kita mengeluarkan perbelanjaan sedikit sebanyak, akan tetapi ini merupakan perbelanjaan keselamatan. Jadi, itulah saya harap Yang Berhormat jelas dengan kenyataan saya.

LAWATAN PERDANA MENTERI, KE LUAR NEGERI

4. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Menteri Luar Negeri menyatakan tentang kesan lawatan Perdana Menteri kita di akhir-akhir ini lebih menumpu dan memberi utama kepada negara-negara kecil dan apakah implikasi baik-buruknya lawatan-lawatan tersebut terutamanya dari kaca mata negara-negara besar.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): Tuan Yang Dipertua, dalam bulan April yang lalu Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengadakan lawatan rasmi ketiga-tiga buah negara di Asia Selatan iaitu Bangladesh, Sri Lanka, Maldive dan dalam bulan Mei pula ke Turkey, Romania dan Yugoslavia. Tujuan lawatan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri selain daripada mengeratkan lagi hubungan secara dua hala dan persahabatan dengan pemimpin-pemimpin negara tersebut adalah juga untuk mengadakan dialog Selatan-selatan yang mana motif utamanya ialah mewujudkan kerjasama antara negara-negara membangun supaya kita memperbaiki taraf dan ekonomi dengan daya usaha

sendiri dan tidak terlalu bergantung terhadap negara-negara besar dan maju.

Sebagaimana yang kita sedia maklum sikap negara-negara maju terhadap order baharu ekonomi antarabangsa tidak begitu meyakinkan. Oleh yang demikian negara-negara membangun sendiri mestilah mempunyai dasar dan pandangan yang luas untuk mendapatkan keyakinan dari negara-negara maju. Sikap kita hanya boleh diubah sekiranya negara-negara membangun sendiri mengurangkan pergantungan kita kepada negara-negara maju dan mewujudkan kerjasama sesama kita sendiri untuk mengurangkan penekanan negara-negara maju. Berkaitan dengan ini, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri juga telah menawarkan bantuan di bawah Rancangan Kerjasama Teknikal Malaysia disamping menyeru supaya negara-negara sedang membangun yang lain menukar-nukar pengalaman dan kemahiran masing-masing. Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sepanjang lawatan beliau juga menekankan pentingnya bagi negara membangun meningkatkan perdagangan secara terus tanpa di-dikendalikan oleh pihak ketiga dan ini adalah merupakan satu cara untuk mempertingkatkan lagi kerjasama ekonomi di kalangan negara-negara membangun.

Sebagai negara pengeluar utama bahan-bahan mentah Malaysia merasakan tidak senang dengan harga yang rendah bagi harga bahan-bahan mentah yang ditetapkan di pasaran-pasaran negara maju dengan tidak mengambil kira kos pengeluaran oleh negara-negara sedang membangun. Manakala harga barang-barang perusahaan negara-negara maju sentiasa bertingkat mengikut kadar kos pengeluaran. Malaysia juga bimbang atas adanya manipulasi di

pasaran-pasaran pengeluaran utama di negara-negara maju serta sikap perlindungan mereka. Dialog Selatan-Selatan telah memberi kesedaran kepada negara-negara membangun bagi menyokong usaha menetapkan harga pasaran bahan-bahan mentah oleh negara pengeluar sendiri dengan cara menubuhkan persatuan negara-negara pengeluar seperti Persatuan Negara-negara Pengeluar Bijih Timah iaitu satu konsep yang dimajukan oleh Malaysia. Ringkasnya bolehlah dikatakan bahawa usaha Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk mengambil berat terhadap hubungan dengan negara-negara kecil dan yang sedang membangun adalah dalam kontek dailog Selatan-Selatan supaya menggalakkan negara-negara sedang membangun menolong diri sendiri dan tidak terlalu bergantung kepada negara-negara besar dan maju Patutlah ditegaskan bahawa negara-negara maju bukan hanya memahami bahawa Malaysia mempunyai hasrat yang baik tetapi mereka juga berpendapat ianya adalah suatu dasar yang positif dan realistik untuk memajukan kepentingan negara-negara sedang membangun. Di samping itu usaha Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada keseluruhannya akan memperdekatkan perhubungan Malaysia dengan negara-negara yang sedang membangun.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah:
(Bangun)

Tuan Yang Dipertua: Soalan penghabisan.

Tuan Haji Saidin bin Haji Mat Piah: Tuan Yang Dipertua, Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi telah menerangkan bahawa sempurna dengan lawatan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita ialah berasaskan konsep dua hala dalam kontek dailog Selatan-Selatan. Konsep ini adalah satu konsep yang baik iaitu untuk mengurangkan pergantungan kepada negara-negara

besar atau negara-negara maju di dunia ini dan satu lagi ialah mempertingkatkan kerjasama dalam kontek hubungan dua hala. Jadi, setakat ini selain daripada penerangan-penerangan atau usaha-usaha yang dibuat oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri adakah Kedutaan kita diluar negeri juga diarahkan supaya konsep ini diperjuangkan bersungguh-sungguh di mana juga mereka berkesempatan untuk berdailog dengan negara-negara yang berkenaan?

Yang .keduanya, bagaimanakah sambutan setakat ini daripada negara-negara sahabat yang dilawati, di atas konsep yang dibawa oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri?

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang Dipertua, soal peningkatan kerjasama Selatan-Selatan adalah satu bentuk dasar luar negeri kita sudah tentulah Kedutaan-kedutaan kita diluar negeri sedang memainkan peranan yang bersungguh-sungguh, yang besar untuk menjayakan konsep ini.

Yang kedua, berbagai-bagai tindakan susunan sedang dijalankan oleh Kerajaan dan juga bersama-sama dengan Kedutaan-kedutaan kita di luar negeri dan setakat ini banyak juga kemajuan-kemajuan yang telah dicapai dan insya Allah dalam bulan-bulan dan tahun-tahun yang akan datang, saya rasa peningkatan kerjasama Selatan-Selatan akan membawa berbagai-bagai kesan yang memuaskan.

PRESTASI SUKAN NEGARA

5. Dato Michael Chen Wing Sum minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada tindakan positif telah diambil untuk memperbaiki taraf sukan Negara memandangkan kepada prestasi yang kurang memuaskan dalam Sukan SEA

yang berlangsung di Singapura baru-baru ini, dan jika ada apakah tindakan-tindakan ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Mustaffa bin Mohammad): Tuan Yang Dipertua, Kerajaan memang sedar tentang perhatian umum terhadap mutu sukan negara. Ketika ini Kerajaan sedang mengambil langkah-langkah tertentu bagi memperbaiki dan meninggikan mutu sukan kita serta merancang beberapa tindakan baharu ke arah pencapaian matlamat yang dicita-citakan. Dalam usaha-usaha ini agensi-agensi Kerajaan akan bekerjasama rapat dengan persatuan-persatuan sukan di negara ini sambil memberikan segala bantuan dan sokongan supaya usaha-usaha ke arah tercapainya mutu sukan yang tinggi dapat dijalankan. Dan sehubungan dengan ini Kerajaan telah mula menyusun semula pengurusan dan pelaksanaan aktiviti Majlis Sukan Negara Malaysia mulai tahun 1982. Majlis Sukan ini telah diberikan tugas dan tanggungjawab khas bagi mempertingkatkan mutu sukan peringkat kebangsaan dan antarabangsa. Program-program latihan pusat bagi para athlete dan pasukan kebangsaan untuk kejohanan antarabangsa telah disusun semula dan dipertingkatkan. Termasuk dalam rancangan ini adalah pendedahan dan penyertaan para athlete dan jurulatih-jurulatih di peringkat antarabangsa.

Satu skim yang dinamakan Skim Peransang ahli sukan telah dilancarkan bagi memberi bantuan kewangan kepada athlete-athlete yang telah mencapai sesuatu tahap di kejohanan antarabangsa dan juga kepada athlete-athlete yang mempunyai potensi. Bantuan-bantuan ini akan membantu mereka meningkatkan persediaan dan latihan mereka. Kita akan memberi tekanan menyediakan satu kumpulan ahli sukan yang telah mencapai mutu yang

tinggi melalui athelet-athelet dan pasukan-pasukan pelapis. Kerajaan telah mengambil keputusan bagi menubuhkan Institut Sukan Negara yang akan menjadi Pusat Pengajaran dan Latihan serta penyelidikan sukan. Kerajaan juga sedar pentingnya kemudahan-kemudahan sukan dalam meninggikan mutu sukan negara dan oleh kerana itu beberapa usaha telah, sedang dan akan dilaksanakan untuk memberi kemudahan-kemudahan sukan di semua peringkat.

Dr George Chan Hong Nam: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Dalam tindakan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan untuk membaiki taraf sukan negara bolehkah Setiausaha Parlimen berkenaan menyatakan sama ada Kementerian beliau mempunyai pelatih-pelatih sukan yang bertaraf antarabangsa dan adakah beliau ingin bercadang untuk melatih pelatih (coach) sukan dari luar negeri? Jika ya, melatih dari apa bidang sukan yang dikehendaki?

Tuan Mustaffa bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, untuk menjawab soalan Ahli Yang Berhormat tersebut, jawabnya ya. Kementerian ini ada mengambil pelatih dari luar dan kita juga mempunyai jurulatih-jurulatih yang bertaraf antarabangsa.

Wan Ibrahim bin Wan Abdullah: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Setiap tahun kita mendengar bahawa mutu sukan akan ditingkatkan tetapi hakikat yang sebenarnya berlaku setiap tahun mutu sukan makin bertambah merosot. Tadi kita mendengar jaminan daripada Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan yang menyatakan Kerajaan sedar bahawa kemerosotan itu adalah dengan sebab beberapa perkara dan Kerajaan sedang mengambil langkah-langkah

untuk meninggikan mutu sukan. Saya ingin bertanya adakah Kerajaan bercadang untuk menjadikan sukan itu satu perkhidmatan awam Kerajaan memandangkan kepada barangkali di masa kini Kerajaan sedang beransur-ansur menjadikan perkhidmatan awam Kerajaan itu diswastakan. Saya rasa mungkin tugas Kerajaan makin bertambah kurang, elok kalau untuk meninggikan mutu sukan ini Kerajaan menjadikannya sebagai satu Jabatan Kerajaan di mana kita namakan Jabatan Bola Sepak, Jabatan Hoki dan sebagainya (*Ketawa*). Adakah Kerajaan bercadang berbuat demikian?

Tuan Mustaffa bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, tidak.

Tuan Hassan Alban bin Haji Sandukong: Soalan tambahan, Tuan Yang Dipertua. Adakah tidak Kementerian ingin melaksanakan projek-projek ataupun rancangan seperti dijalankan di Filipina, iaitu "gintong alai" untuk memperbaiki mutu sukan di negara kita?

Tuan Mustaffa bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, saya minta maaf, saya tak pernah pun ke Filipina dan melihat rancangan itu dijalankan di sana, jadi saya tak tahu.

Tuan Daud bin Dato' Haji Taha: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adalah maklum taraf sukan negara itu bergantung kepada keupayaan ahli-ahli sukan negara tersebut dan juga kita maklum ahli-ahli sukan adalah memang sudah tentu hampir kepada pertubuhan-pertubuhan sukan seperti badminton—BAM, kalau bola sepak—FAM, dan sebagainya, dan sudah tentulah pertubuhan-pertubuhan ini berkehendakkan kepada pimpinan yang berkemampuan. Jadi apakah kemampuan Kerajaan, Kementerian

khususnya untuk menentukan supaya persatuan-persatuan ataupun pertubuhan-pertubuhan ini dipimpin oleh mereka yang berkemampuan untuk memimpin pertubuhan-pertubuhan dan persatuan-persatuan ini kerana kita maklum sebagaimana yang diutarakan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri pada hari semalam kebanyakan pertubuhan-pertubuhan sukan, persatuan-persatuan sukan terlalu lemah kepimpinannya. Jadi saya hendak bertanya kepada Setiausaha Parlimen, apakah langkah-langkah yang boleh diambil oleh pihak Kementerian untuk membetulkan keadaan yang demikian?

Tuan Mustaffa bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, saya percaya Ahli Yang Berhormat dari Batu Pahat juga tahu bahawa persatuan-persatuan sukan atau kelab-kelab sukan itu adalah bersifat autonomus dan pihak Kementerian memang tidak akan membuat sesuatu untuk mengenakan sesuatu kongkongan ke atas pertubuhan-pertubuhan itu. Jadi oleh sebab sifatnya itu adalah autonomus, maka pentadbiran sesuatu pertubuhan atau kelab itu memanglah tidak boleh hendak diganggu gugat oleh pihak Kementerian, terserahlah kepada persatuan itu untuk menentukan apakah bentuk atau corak pentadbiran yang dikehendaki oleh kelab tersebut.

Tuan Yew Foo Weng: Tuan Yang Dipertua, soalan tambahan. Adakah pihak Kementerian sedar bahawa pandangan pihak Kementerian dan pandangan pihak pertubuhan sukan selalunya tidak seimbang dan kadangkala bercanggah. Adakah pihak Kementerian bercadang untuk mendapat pandangan yang seimbang untuk memperbaiki kelemahan ini?

Tuan Mustaffa bin Mohamad: Tuan Yang Dipertua, boleh minta ulang soalan?

Tuan Yang Dipertua: Minta ulang, bercanggah fikiran (*Ketawa*).

Tuan Yew Foo Weng: Adakah pihak Kementerian sedar pandangan Kementerian dengan pandangan pertubuhan sukan tidak seimbang dan kadangkala bercanggah. Adakah pihak Kementerian bercadang untuk mendapatkan pandangan yang seimbang yang sebenarnya dan apakah langkah yang dijalankan untuk memperbaiki kelemahan ini?

Tuan Mustaffa bin Mohamed: Percanggahan pendapat adalah satu kelemahan manusia. Selagi kita menjadi manusia, maka percanggahan pendapat memang akan terdapat. Jadi percanggahan pendapat ini tidaklah menghairankan, Tuan Yang Dipertua. Walau bagaimanapun, usaha-usaha dalam mengelak dan mengurangkan percanggahan pendapat itu memang dijalankan dan pertemuan ataupun dialog diadakan dengan persatuan-persatuan atau kelab-kelab sukan.

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi pertanyaan No. 6 hingga 50 adalah diberi di bawah ini).

LEBUHRAYA KUALA-LUMPUR— SEREMBAN DAN LEBUHRAYA—TIMUR BARAT

6. Tuan Karpal Singh minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil dalam hal retakan kerosakkan dan runtuh

yang berlaku sepanjang Lebuhraya Kuala Lumpur/Seremban dan Lebuhraya Timur/Barat. Apakah sebab perpecahan dan runtuh itu dan adakah ini berlaku dengan sebab taraf rendah pekerja-pekerja dan penggunaan bahan-bahan kurang bermutu.

Menteri Kerja Raya (Dato' S. Samy Vellu): Berhubung dengan pertanyaan atas Lebuhraya Kuala Lumpur/Seremban, perkara ini telah saya jawabkan dalam soalan yang sama pada 29 Julai 1983.

Mengenai Lebuhraya Timur/Barat pula, sebab-sebab perpecahan dan runtuh itu berlaku ialah oleh kerana Lebuhraya ini dibina melalui gunung-gunung yang tinggi dan gaung yang dalam dan yang demikian pembinaan Lebuhraya ini melibatkan pemotongan gunung yang dalam (deep-cut) dan penimbunan tanah yang tinggi (high embankment).

PETROLEUM DI TERENGGANU PROJEK PRASARANA

7. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan berapakah nilai kontrak projek-projek prasarana petroleum yang telah dilaksanakan oleh berbagai-bagai agensi Kerajaan di negeri Terengganu dan angka pecahannya yang dilaksanakan oleh pemborong-pemborong Antara-bangsa, Tempatan dan Bumiputera.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Dr James P. Ongkili): Hingga setakat ini, dua buah agensi kerajaan yang terlibat dalam pelaksanaan projek-projek prasarana petroleum di

Terengganu, iaitu PETRONAS dan Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu. Nilai kontrak

projek-projek petroleum yang telah dilaksanakan oleh mereka di Terengganu adalah seperti berikut:

A. Projek-projek Yang Telah Dilaksanakan oleh PETRONAS Daripada Januari 1982 Hingga Jun 1983.

<i>Aktiviti-aktiviti Upstream</i>	<i>Nilai (M\$)</i>	<i>Peratus</i>
Jumlah	1,762,059.024	100.0
Bumiputera	412,054,899	23.4
Bukan Bumiputera	459,345,168	26.1
Syarikat-syarikat Asing.. .. .	362,669,237	20.6
Syarikat-syarikat Malaysia (Foreign majority)	527,989.720	29.9

Di antara projek-projek yang dilaksanakan dalam bidang "upstream" ialah Pengkalan Minyak

Mentah Terengganu, padang helikopter, kajian-kajian "seismic" dan aktiviti-aktiviti menggerudi.

<i>Aktiviti-aktiviti Downstream</i>	<i>Nilai (M\$)</i>	<i>Peratus %</i>
Jumlah	313,761,449.08	100.0
Bumiputera	14,206,840.58	4.5
Bukan Bumiputera	9,636,800.00	3.1
Syarikat-syarikat Asing.. .. .	260,999,102.00	83.2
Syarikat-syarikat Usahasama	28,918,706.50	9.2

Projek-projek "downstream" terdiri dari Projek Saluran Gas Semenanjung (Fasa 1), bangunan pejabat dan berbagai-bagai kerja-kerja pembinaan. Syarikat-syarikat asing

yang diberikan kontrak-kontrak untuk projek saluran gas juga telah menyerahkan kontrak-kontrak tambahan/kecil kepada syarikat-syarikat tempatan.

B. Projek-projek Yang Telah Dilaksanakan Oleh Perbadanan Memajukan Iktisad Negeri Terengganu (PMINT)

	<i>Nilai (M\$ Juta)</i>	<i>Peratus %</i>
Bumiputera	249.745	44.7
Bukan Bumiputera	97.365	17.4
Syarikat Luar Negeri	212.000	37.9
	559.110	100.0

**LEMBAGA KEMAJUAN
TANAH SABAH (SLDB)—
AMBILALIH**

8. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan sebab-sebab mengapa FELDA gagal mengambilalih Lembaga Kemajuan Tanah Sabah (SLDB).

Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Rais Yatim): Bagi makluman Yang Berhormat, Kerajaan telah mengkaji cadangan ini dan bersetuju FELDA tidak mengambilalih Lembaga Kemajuan Tanah Negeri Sabah (SLDB) oleh kerana kegiatan-kegiatan SLDB meliputi kegiatan kemajuan Tanah dan juga berbagai aspek pelaburan yang tidak perlu diterapkan ke dalam FELDA. Kerajaan Persekutuan memikirkan Syarikat Sime Darby seharusnya menguruskan kontraknya dengan SLDB.

Bagaimanapun FELDA dipersetujui untuk mengambilalih pengurusan ladang-ladang di rancangan tanah SLDB. Perbincangan akan diadakan di antara FELDA dengan pihak Kerajaan Negeri berkenaan pengambilalih lebih kurang 35 ribu ekar rancangan yang telah dilaksanakan oleh Lembaga tersebut.

**INDUSTRI KAMPUNG
DAN KRAFTANGAN**

9. Tuan Khadri bin Sabran meminta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan cara-cara penyaluran bantuan modal dan khidmat nasihat kepada pengusaha-pengusaha industri kecil kampung dan kraftangan di negeri ini.

Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Dato' Sanusi bin Junid): Dalam usaha-usaha untuk membangunkan dan memajukan industri-industri kampung dan kraftangan, Kementerian saya telah

mengaturkan bantuan-bantuan kepada pengusaha-pengusaha kampung seperti berikut:

- (a) menjalankan kajian kemungkinan projek dan peluang-peluang pasaran;
- (b) bimbingan dan khidmat nasihat;
- (c) menyedai latihan dan kursus-kursus khususnya menunjukajar pengusaha-pengusaha dari segi teknik pengeluaran yang menggunakan alat-alat dan mesin-mesin yang mudah;
- (d) memberi bantuan alat-alat dan mesin yang sesuai secara pinjaman atau sewaan, bergantung kepada kemampuan dan potensi pengusaha-pengusaha berkenaan;
- (e) membantu pengusaha-pengusaha mendapatkan modal kewangan sekiranya perlu;
- (f) menyediakan saluran pasaran terutama untuk barang-barang kraftangan.

Supaya bantuan-bantuan yang disebutkan dapat diperolehi oleh pengusaha-pengusaha dengan secara menyeluruh dan faedahnya dinikmati oleh ramai pengusaha, penubuhan koperasi, syarikat kerjasama atau kumpulan yang difikirkan sesuai adalah digalakkan. Apa-apa bantuan yang diberi akan disalurkan kepada kumpulan-kumpulan pengusaha itu.

Dari segi bimbingan dan khidmat nasihat, Kementerian melalui agensi-agensi seperti Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia, Jabatan Pembangunan Koperasi, MARA dan KEMAS membuat hubungan secara langsung dengan koperasi-koperasi atau kumpulan-kumpulan pengusaha kampung supaya apa-apa maklumat bimbingan dan khidmat kepakaran dapat disampaikan. Pakar-pakar, jurulatih dan penunjukajar yang mahir dalam bidang-bidang tertentu, dari

dalam dan luar negeri, ditempatkan di Pusat-pusat Kemudahan Gunasama, pusat dan bengkel latihan kraftangan dan KEMAS. Melalui pusat-pusat ini pengusaha-pengusaha industri kampung dan kraftangan dilatih dari segi pengeluaran, penggunaan mesin, meningkatkan mutu kemahiran dan menyediakan rekabentuk dan barang-barang yang sesuai untuk pasaran.

Mesin-mesin dan alat-alat yang sesuai dikenali untuk meningkatkan pengeluaran dan mutu barangan yang dihasilkan. Kementerian melalui agensinya membekalkan mesin-mesin dan alat untuk dipinjamkan atau disewa kepada Koperasi Pengusaha-pengusaha Kampung atau pengusaha-pengusaha yang menjalankan kegiatan mereka secara kumpulan atau kelompok.

Kementerian saya juga telah mengarahkan supaya Jawatankuasa Penyelaras Industri Kampung dan Karyaneka ditubuhkan di tiap-tiap negeri. Alhamdulillah, semua negeri telah menubuhkan jawatankuasa berkenaan dan sambutan adalah menggalakkan. Apa-apa maklumat dan bantuan yang saya sebutkan tadi disalurkan melalui jawatankuasa ini juga. Di samping itu juga pihak Kementerian telah mewujudkan Kampung Karyaneka untuk membolehkan Jawatankuasa ini memasarkan hasil-hasil kraftangan dan industri kampung dari negeri-negeri yang berkenaan.

RADIO/TV TANPA LESEN

10. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Penerangan menyatakan jumlah pengusaha-pengusaha TV dan radio haram (tanpa lesen) di dalam negara ini yang telah didenda dan radio TV mereka dirampas oleh Kerajaan dan jumlah denda yang telah dipungut.

Menteri Penerangan (Datuk Seri Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam): Saya kurang pasti tentang maksud soalan ini. Apakah yang dimaksudkan dengan pengusaha-pengusaha TV dan radio. Jika dimaksudkan pengusaha-pengusaha TV dan radio itu ialah alat-alat tuan-tuan punya pemancar TV dan radio, sukacita dinyatakan bahawa pihak Kementerian Penerangan tidak ada menerima aduan atau maklumat mengenai adanya pengusaha-pengusaha haram tersebut. Jika sekiranya pengusaha-pengusaha TV dan radio itu dimaksudkan mereka yang menerima siaran TV dan radio maka maklumat yang kami ada, adalah seperti berikut:

1. Dari tahun 1977 sehingga penghujung tahun 1982 jumlah pengguna yang didenda kerana menggunakan radio dan televisyen tanpa lesen ialah 42,263 orang.
2. Denda yang dipungut daripada mereka adalah sebanyak \$644,086.
3. Antara tahun-tahun itu tiada rampasan dibuat.

HUTANG NEGARA

11. Tuan Haji Nik Abd. Aziz bin Haji Nik Mat minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) jumlah hutang negara di dalam dan di luar negeri secara berasingan setakat Jun 1983,
- (b) sebutkan kadar faedah tiap-tiap pinjaman tersebut yang dibayar tiap-tiap tahun.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Sehingga 30hb Jun, 1983, jumlah hutang Kerajaan Persekutuan adalah sebanyak \$46.1 ribu juta iaitu \$15.1 ribu juta hutang luar negeri dan \$31.0 ribu juta hutang dalam negeri.

Pinjaman-pinjaman tersebut mempunyai kadar faedah yang berlainan masing-masingnya, iaitu

kadar faedah tetap dan kadar faedah terapung, bergantung kepada jenis dan punca pinjaman yang diperolehi. Pada umumnya kadar faedah bagi pinjaman-pinjaman ini adalah di dalam lingkungan di antara 5% hingga 10% berdasarkan kepada kedudukan pasaran kewangan pada masa ini.

Bagaimanapun, untuk maklumam Ahli Yang Berhormat, anggaran bayaran faedah tiap-tiap tahun secara purata sehingga tahun 1982 adalah sebanyak \$3.2 ribu juta untuk pinjaman-pinjaman dalam negeri dan \$2.53 ribu juta untuk pinjaman luar negeri.

PROJEK JKR YANG TERGENDALA

12. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Kerja Raya menyatakan:

- (a) bilangan projek-projek JKR yang tergendala kerana kemelesetan ekonomi, dan
- (b) anggaran belanja yang terlibat.

Dato' S. Samy Vellu:

- (a) Tidak ada projek-projek Jabatan Kerja Raya yang tergendala kerana kemelesetan ekonomi. Apa yang telah terjadi pada masa ini ialah bahawa buat sementara ini projek-projek yang belum dimulakan lagi dan yang tidak begitu sangat mustahak adalah ditangguhkan. Projek-projek sebegini di bawah Rancangan Malaysia Keempat yang ditangguhkan pelaksanaannya adalah sebanyak 8.
- (b) Saya tidak dapat memberikan angka yang tepat mengenai perbelanjaan atas projek-projek yang ditangguhkan itu. Sebagai anggaran Kasar, peruntukan yang dikehendaki bagi memulakan projek-projek yang ditangguhkan itu bagi tahun ini ialah \$284.5 juta.

KEMELESETAN EKONOMI NEGARA

13. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Kewangan menyatakan bagaimanakah kedudukan kewangan dan ekonomi negara kita sekarang ini; yang diramalkan akan pulih menjelang akhir tahun 1983. Jika sekiranya kedudukan makin meruncing, apakah langkah-langkah selanjutnya untuk menentukan kekesanan tidak akan melibatkan pembangunan negara dan rakyatnya dengan lebih teruk lagi.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Saya telah menjawab soalan yang sama dari Ahli Yang Berhormat dari Jelutong pada 28-7-83 dan oleh itu saya rasa tidaklah perlu bagi saya mengulangi jawapan itu.

KOKO NEGARA—LEMBAGA

14. Tuan Yahya bin Haji Zakaria minta Menteri Pertanian menyatakan kerana Koko Negara telah diwujudkan, adakah Kementerian Pertanian bercadang untuk menyerahkan fungsi penyelidikan pertanian koko sepenuhnya kepada Lembaga ini.

Menteri Pertanian (Dato' Abdul Manan bin Othman): Sebenarnya Lembaga Koko Negara belum diwujudkan lagi. Apa yang dicadangkan ialah untuk mengadakan sebuah Lembaga dengan tujuan untuk mengawasi semua aspek termasuk penyelidikan berhubung dengan koko. Ini adalah berikutan dari keputusan kerajaan untuk menjadikan koko barangan eksport pertanian yang ketiga selepas kelapa sawit dan getah.

BERNAMA—SALURAN BERITA

15. Dr Koh Tsu Koon minta Menteri Penerangan menerangkan apakah sebab-sebab (justification) untuk menyalurkan semua berita asing melalui satu agensi berita sahaja, iaitu

BERNAMA. Tidakkah ini akan disalahfahamkan sebagai satu langkah untuk mengawal kebebasan berita.

Datuk Seri Mohd. Adib bin Haji Mohd. Adam: Sebenarnya Dewan yang mulia inilah yang telah memberikan mandat kepada BERNAMA untuk mengedarkan berita dari berita asing. Sebenarnya sebelum mandat ini, beberapa Ahli Yang Berhormat Dewan ini dalam tahun 60an telah menggesa supaya pengedaran berita asing dibuat melalui satu badan separuh Kerajaan. Parlimen kemudian menubuhkan BERNAMA dan memberikan hak kepada BERNAMA bagi mengedar berita asing menurut Fasal 3(3) Akta Pertubuhan Berita Nasional Malaysia, 1967. Fasal tersebut berbunyi:

“BERNAMA boleh pada budibicaranya membuat perkiraan pada sesuatu masa yang sesuai berkenaan dengan penerimaan melalui langganan, bayaran, pertukaran atau lain-lain jalan berita dan rencana-rencana berita antarabangsa, kawasan dan lain-lain dan pembahagian kepada pelanggan-pelanggan atas syarat-syarat sebagaimana yang mungkin dipikirkan”.

Di kebanyakan negara di dunia ini, berita dan lain-lain perkhidmatan agensi berita antarabangsa adalah disalurkan melalui agensi-agensi berita nasional mereka.

Di Jepun, Kyodo mempunyai hak eksklusif bagi mengedar berita-berita Reuters dan UPI. Kyodo juga memiliki hak eksklusif berita ekonomi AP-Dow Jones. Jiji Press mempunyai hak eksklusif ke atas berita AFP.

Di Australia, berita Reuters dan AP disalurkan melalui Associated Press Australia (Australian Associated Press).

Di New Zealand, pihak akhbar mendapat berita luar negeri hanya melalui New Zealand Press Association (AZPA).

Di India, agensi berita asing boleh mengedarkan berita mereka melalui agensi berita India sahaja.

Di Indonesia, semua agensi berita antarabangsa terpaksa mengedarkan berita mereka melalui Agensi berita Indonesia.

Dengan itu adalah jelas bahawa di negara-negara tersebut serta banyak lagi negara lain, berita luar negeri biasanya adalah disalurkan melalui agensi berita nasional negara berkenaan. Sesungguhnya Malaysia adalah salah sebuah negara terakhir memperkenalkan amalan ini.

Ada beberapa sebab yang menyakinkan bagi menjadikan BERNAMA sebagai pengedar tunggal berita dan lain-lain perkhidmatan agensi berita asing. Antaranya adalah:

1. Ia akan memenuhi hasrat parlimen dan melaksanakan mandat yang diberikan oleh parlimen kepada BERNAMA.
2. Adalah selaras dengan kedaulatan negara mewajibkan agensi berita antarabangsa supaya mengedarkan bahan berita mereka melalui agensi berita nasional.
3. Ianya adalah selaras dengan dasar menggalakkan penyertaan rakyat Malaysia dalam sesuatu projek di negara ini yang dilaksanakan oleh syarikat asing.
4. Ianya adalah selaras dengan amalan kebanyakan negara membangun di dunia.
5. Ia boleh memajukan BERNAMA dan mengukuhkan kedudukannya sebagai agensi berita nasional Malaysia.
6. BERNAMA akan menikmati faedah dari segi kewangan dan perniagaan.

7. Perkhidmatan Berita Luar Negeri BERNAMA akan dapat menyediakan kepada semua akhbar dengan pemilihan berita yang lebih luas dan lebih banyak dari sumber agensi berita asing. Ketika ini kebanyakan akhbar di Malaysia tidak mampu untuk berlanggan dengan semua agensi berita antarabangsa yang terkemuka.
8. Sebagai agensi tunggal yang berunding dengan agensi-agensi berita antarabangsa. BERNAMA mempunyai kedudukan yang baik bagi mendapatkan kadar yang menguntungkan dari agensi-agensi berita antarabangsa ini.
9. Perkhidmatan Berita Luar Negeri BERNAMA akan meliputi berita-berita dari agensi-agensi berita di Asia, negara-negara berkecuali, Islam serta negara-negara lain dan ini akan membantu memperbaiki lagi imbalan pengaliran berita yang kini adalah lebih cenderung dari Utara ke Selatan.
10. Akhbar-akhbar di Sabah dan Sarawak juga akan mendapat lebih banyak berita luar negeri.

Mengenai pertanyaan Ahli Yang Berhormat sama ada penyaluran berita luar negeri melalui BERNAMA boleh disalah fahamkan sebagai satu langkah mengawal kebebasan berita ianya tidak mempunyai alasan langsung. Fasal 21(I) Akta Pertubuhan Berita Nasional Malaysia memberi jaminan terhadap sebarang penapisan berita luar negeri. Ia menjamin sebarang pelanggan BERNAMA, jika ia mahu, mendapatkan perkhidmatan berita penuh yang tidak disunting dari sebarang agensi berita antarabangsa melalui BERNAMA.

Saya iangin mengingatkan Dewan ini bahawa penyaluran berita asing melalui BERNAMA telah

dibincangkan sepenuhnya dan diterima oleh Dewan ini sebelum diluluskan rang undang-undang yang kini dikenali sebagai Akta Pertubuhan Berita Nasional Malaysia 1967.

Ia juga telah dibincang sepenuhnya serta dipersetujui oleh para wakil akhbar terkemuka tempatan. Sebenarnya dengan desakan pihak akhbar jaminan perkhidmatan sepenuhnya melalui BERNAMA telah dimaktubkan dalam Akta itu. Persetujuan antara pihak akhbar dan Kerajaan adalah termaktub dalam Fasal 21 (1) Akta itu yang berbunyi:

“Walaupun apa-apa juga perkiraan yang mungkin dibuat oleh BERNAMA berkenaan dengan penerimaan dan pembahagian berita-berita antarabangsa, pelanggan-pelanggan kepada BERNAMA hendaklah terjamin haknya, atas permintaan dan atas syarat-syarat mengenai bayaran yang akan diputuskan oleh Lembaga, menerima melalui BERNAMA perkhidmatan yang penuh yang diberikan kepada BERNAMA oleh mana-mana pertubuhan atau pertubuhan-pertubuhan berita antarabangsa”.

Bahkan pihak Akhbar seterusnya mempunyai tempat yang penting dalam pentadbiran BERNAMA kerana peruntukan 5(2) Akta BERNAMA, 1967 menerangkan bahawa Lembaga Pengelola (Board of Governors) adalah mengandungi, antara lain wakil-wakil tuan punya akhbar dalam Persekutuan yang menjadi pelanggan kepada BERNAMA. Di samping itu juga satu lagi badan iaitu Lembaga Penyeliaan, dengan izin, “Supervisory Council” di mana Seksyen 7 dalam Akta tersebut memperuntukkan seorang Hakim Mahkamah Tinggi yang dilantik oleh Ketua Hakim Negara sebagai Pengerusi, selain daripada Naib Chancellor Universiti Malaya menjadi salah seorang Ahlinya.

Dengan adalah BERNAMA selaku pengedar tunggal perkhidmatan agensi-agensi berita antarabangsa mulai dari Mei, 1984, para pelanggan akan menerima berita dari Perkhidmatan Berita Luar Negeri BERNAMA yang mengandungi berita-berita terpilih dari agensi berita antarabangsa, agensi berita nasional dan dari wartawan-wartawan BERNAMA di luar negeri. Bagi menjamin pengendalian berita antarabangsa dengan cepat dan efisien, BERNAMA bercadang untuk menggunakan komputer di bangunan barunya awal tahun depan. Perkhidmatannya sepenuhnya dari sebarang agensi berita antarabangsa akan disalurkan oleh komputer secara automatik kepada sebarang pelanggan yang mahukan perkhidmatan penuh seperti ini.

Saya ingin menjelaskan di sini bahawa tidak ada keganjilan mengenai sebuah agensi berita nasional menyediakan perkhidmatan berita luar negeri mengandungi berita dari beberapa agensi berita nasional dan antarabangsa. Ini merupakan amalan yang diterima di kebanyakan negara di dunia. Di Australia, Australian Associated Press (AAP) menyediakan Perkhidmatan Berita Luar Negeri AAP yang merupakan pilihan berita dari beberapa buah agensi berita asing yang telah disunting oleh para editor agensi itu untuk diedarkan kepada akhbar di Australia. Ia juga menyediakan perkhidmatan berita penuh dari sebarang agensi berita antarabangsa kepada sebarang pihak yang mahukan perkhidmatan seumpama itu.

Kedua-dua perkhidmatan itu adalah serupa dengan apa yang hendak disediakan oleh BERNAMA kepada para pelanggannya di Malaysia mulai 1 Mei tahun depan. Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, salah sebuah agensi berita antarabangsa yang terkemuka, AFP,

telah mengedarkan semua beritanya kepada akhbar di Malaysia melalui BERNAMA sejak 1972. Kedua-dua pihak, iaitu AFP dan akhbar nampaknya berpuas hati dengan peraturan ini.

BAJU KEBANGSAAN

16. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada dalam perekaan Baju Kebangsaan yakni baju batik untuk lelaki dan baju kurung untuk wanita. Kementeriannya telah berunding dengan orang-orang bukan Melayu termasuk parti-parti bukan Melayu yang menjadi komponen Barisan Nasional; jika ya, sama ada persetujuan mereka telah diperolehi dahulu sebelum pakaian tersebut direka, jika tidak, mengapa, dan sama ada beliau sedar orang-orang bukan Melayu menganggap perbuatan Kerajaan itu sebagai satu percubaan untuk mengenakan hegemony budaya oleh sesuatu kaum ke atas kaum-kaum lain.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Tuan Anuar bin Ibrahim): Kementerian Kebudayaan, Belia dan sukan tidak pernah membuat sebarang ciptareka terhadap baju batik dan baju kurung. Baju batik telah berkembang di negara ini sejak beberapa lama dahulu. Baju batik telah diterima dan dipakai oleh rakyat Malaysia semua keturunan dalam reka fesyen yang berbagai-bagai mengikut citarasa masing-masing. Bahkan baju batik telah menjadi selera semasa yang juga diminati oleh orang-orang lain.

Begitu juga dengan baju kurung. Ia telah lama wujud sejak zaman-berzaman sebagai tradisi budaya rakyat di rantau ini. Tidak ada sebarang paksaan atau larangan yang dibuat oleh mana-mana pihak pun terhadap pemakaian kedua-dua jenis baju itu.

KURIKULUM BARU SEKOLAH RENDAH (KBSR)— KAJIAN

17. Tuan Othman bin Abdul minta Menteri Pelajaran menyatakan mengapakah sebahagian dari responden-responden Kajian pendapat Umum mengenai KBSR menolak cadangan KBSR yang sedang dilaksanakan sekarang.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dr Tan Tiong Hong): Kajian Pendapat Umum yang dimaksudkan oleh Yang Berhormat itu ialah mengenai kajian yang telah dijalankan oleh UPP (Unit Penyelarasan Pelaksanaan) Jabatan Perdana Menteri pada bulan Mac yang lalu. Berdasarkan responden-responden dari kajian tersebut pada keseluruhannya menyokong penoh rancangan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) yang sedang dilaksanakan sekarang.

HOSPITAL SWASTA— BAYARAN PESAKIT

18. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada Kementeriannya telah siap menyediakan peraturan-peraturan untuk mengawal kadar bayaran hospital-hospital swasta mengutip dari pesakit-pesakit, memandangkan kadar bayaran itu adalah didapati terlalu tinggi, dan bila akan peraturan-peraturan ini dikuatkuasakan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan (Tuan Yeoh Poh San): Saya suka memberitahu Yang Berhormat bahawa pada masa ini tidak ada peraturan-peraturan untuk mengawal kadar bayaran ke atas pesakit-pesakit yang mendapat rawatan di hospital swasta. Soalan sama ada peraturan-peraturan perlu diwujudkan akan diberi perhatian oleh Kementerian Kesihatan setelah perkara ini dibincangkan dengan pihak yang berkenaan.

PERKHIDMATAN FERİ SEMENANJUNG— SABAH/SARAWAK

19. Tuan Mohd. Yusoff bin Haji Yakob minta Perdana Menteri menyatakan sama ada kajian ke atas projek pengangkutan feri dari Semenanjung ke Sabah dan Sarawak sudah selesai dan bilakah ianya boleh dilaksanakan.

(Datuk Dr James P. Ongkili): Satu kajian terperinci bagi menubuhkan perkhidmatan Feri ini telah diselenggarakan oleh Syarikat Perkapalan Perbadanan Nasional Berhad. Butir-butir kajian ini telahpun diterima oleh kerajaan untuk diteliti dengan lebih mendalam. Pihak Kerajaan buat masa ini sedang dalam proses menimbangkan kajian tersebut.

Mengikut jadual kajian yang telah dibuat oleh Perbadanan Nasional Berhad, projek perkhidmatan Feri ini akan dapat dimulakan dalam masa 12 bulan selepas persetujuan diperolehi.

KURIKULUM BARU SEKOLAH RENDAH (KBSR)— PELAKSANAAN

20. Wan Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah beliau sedar, ada sebuah parti politik yang telah menjalankan kempen bagi menggagalkan rancangan KBSR dan kemudiannya telah meluluskan satu resolusi di dalam muktamarnya dengan menyatakan KBSR adalah bercanggah dengan Islam.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Khalil Yaakob): Kementerian Pelajaran sentiasa mengesan segala kemajuan mengenai pelaksanaan Kurikulum Baru Sekolah Rendah (KBSR) sehingga ke peringkat sekolah-sekolah yang paling terpencil dalam negara dan merasa berpuas hati kerana penerimaannya adalah begitu menyeluruh sekali.

Pihak ibubapa dan golongan-golongan masyarakat juga diberi penerangan dan Kementerian bersikap terbuka kepada pandangan-pandangan dan cadangan-cadangan yang di kemukakan. Kementerian Pelajaran setakat ini belum menghadapi apa yang dikatakan kempen hendak menggagalkan KBSR.

JAWATANKUASA RANG UNDANG-UNDANG

21. Tuan V. Govindaraj minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar di negara kita terdapat berbagai Rang Undang-undang yang dikuatkuasakan dari masa ke semasa demi kepentingan rakyat, tetapi malangnya masih terdapat suatu kelemahan dalam soal-soal mengimplimentasikan rang undang-undang yang dikuatkuasakan tersebut. Memandangkan ini adakah pihak Jabatan Perdana Menteri akan menubuhkan suatu Jawatankuasa yang terkhas bagi mengawal serta untuk mengimplimentasikan rang undang-undang tersebut demi kepentingan bangsa dan negara.

Perdana Menteri: Amat sukar mengetahui apakah yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat dalam soalnya itu. Ini adalah oleh kerana soalan itu sangat umum dan juga kerana sesuatu Rang Undang-undang tidak boleh dilaksanakan selama kedudukannya tidak berubah dan ia tidak menjadi undang-undang yang sah. Maka Rang Undang-undang sama sekali tidak boleh dilaksanakan.

Tetapi sekiranya Ahli Yang Berhormat dengan menggunakan istilah "Rang Undang-undang" bermaksudkan undang-undang khususnya, maka adalah dimaklumkan bahawa Jabatan Perdana Menteri tidak ada sebarang cadangan untuk menubuhkan suatu jawatankuasa khas untuk melaksanakan undang-undang

seperti dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat. Ini adalah oleh kerana setiap Kementerian dan agensi Kerajaan adalah bertanggungjawab atas pelaksanaan undang-undang di bawah jagaannya dan keperluan mengadakan suatu jawatankuasa khas bagi tujuan melaksanakan undang-undang tidak timbul sama sekali.

GURU-GURU DI SABAH— KEKURANGAN

22. Tuan Abdillah bin Haji Abdul Hamid minta Menteri Pelajaran menyatakan adakah Kementerian sedar berkenaan kekurangan guru-guru di Sabah. Apakah langkah-langkah dan tindakan yang telah diambil untuk mengatasi masalah ini.

Dato Mohamad Khalil Yaakob: Guru-guru yang berkurangan di Sabah sebenarnya ialah dari kategori siswazah tetapi pada keseluruhannya dari segi bilangan adalah mencukupi. Untuk mengatasi masalah kekurangan guru siswazah itu, Kementerian Pelajaran mengambil langkah yang berikut:

- (i) Menempatkan lebih ramai guru-guru siswazah ke Sabah.
- (ii) Galakan diberi kepada guru-guru dan pelajar-pelajar dari Sabah untuk melayakkan diri melanjutkan pelajaran ke Universiti-universiti tempatan dan luar negeri dan kemudian menyediakan biasiswa Kementerian Pelajaran kepada mereka.

LIPUTAN BERITA AKHBAR— DASAR

23. Tuan Sim Kwang Yang minta Perdana Menteri menyatakan sama ada Kerajaan bertujuan menjadikan sebagai satu dasar yang akan melarang pemimpin-pemimpin Kerajaan di peringkat pusat dan negeri daripada

mengharamkan liputan berita oleh mana-mana akhbar dan agensi-agensi berita demi mempertahankan hak rakyat terhadap information dan rukun demokrasi berkait dengan akhbar yang bebas dan terbuka.

Datuk Dr James P. Ongkili: Kerajaan tidak bercadang untuk mengadakan dasar yang demikian kerana setakat ini Kerajaan Pusat belum pernah mengharamkan liputan berita oleh mana-mana pihak akhbar atau agensi berita. Walaupun demikian pihak akhbar seperti juga golongan-golongan yang lain adalah tertakluk kepada undang-undang negara dari segi keselamatan, nilai moral sejagat dan hak-hak individu.

Adakala juga terdapat ucapan-ucapan atau tindakan-tindakan Menteri-menteri atau pegawai-pegawai Kerajaan yang diputarbelitkan oleh pihak-pihak tertentu dan dilapor dalam akhbar. Dalam keadaan demikian pihak Kerajaan tidak ada jalan lain kecuali menguatkuasakan undang-undang negara yang berkaitan demi perpaduan kaum dan keselamatan negara.

PENYERTAAN MALAYSIA DI KONTINJEN BANGSA-BANGSA BERSATU

24. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada benar askar-askar kita yang telah bertugas dengan pasukan pemeliharaan kedamaian Bangsa-bangsa Bersatu di Congo dalam tahun 1960an dibayar sebanyak US\$1.25 setiap hari sedangkan askar-askar dari negara-negara lain dibayar sebanyak US\$10.00 setiap hari semasa bertugas di situ dan akibat ini Kerajaan telah "underpaid" mereka dan berhutang sebanyak \$34 juta kepada veteran-veteran tersebut; jika ya, nyatakan tindakan yang diambil untuk menyelesaikan tuntutan askar-askar yang terlibat itu.

Timbalan Menteri Pertahanan (Abang Abu Bakar bin Datu Abang Haji Mustapha): Tidaklah benar bahawa Kerajaan telah "underpaid" askar-askar yang telah bertugas dengan Pasukan Pendamai Bangsa-bangsa Bersatu di Congo dalam tahun 1960an atau berhutang sebanyak \$34 juta kepada mereka.

Salah satu akhbar tempatan telah melaporkan pada 23 May, 1983 bahawa Persatuan Bekas Perajurit telah membangkitkan perkara ini dan saya percaya soalan yang dibangkitkan adalah seperkataan dengan laporan itu.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini Persatuan Bekas Perajurit tidak pernah membangkitkan perkara ini secara rasmi dengan Kementerian saya dan saya percaya mereka tidak berhajat berbuat demikian.

Namun demikian eloklah saya jelaskan kedudukan sebenarnya supaya Ahli Yang Berhormat itu tidak merasa ragu-ragu.

Adalah tidak menasabah bagi Kerajaan untuk mengeksploitasikan soldadu-soldadu yang bertugas di Congo dan membayar kepada mereka kurang daripada apa yang diberi oleh Bangsa-bangsa Bersatu. Ini adalah satu tuntutan yang tidak bertanggungjawab. Sebenarnya Kerajaan Malaysia telah diundang menyertai kontinjen Bangsa-bangsa Bersatu di Congo apabila berlakunya kacau bilau di negara itu dan pada kerajaan undangan itu merupakan satu kebanggaan kepada sebuah negara yang baru merdeka untuk mengambil bahagian. Kerajaan juga menganggap pada ketika ini bahawa penyertaan Malaysia merupakan suatu sumbangan Kerajaan kepada keamanan dunia yang menjadi tanggungjawab tiap-tiap ahli Bangsa-bangsa Bersatu. Kita boleh merasa bangga bahawa negara kita yang pada ketika itu baru merdeka selama tiga tahun telah dapat menunaikan

tanggungjawabnya dengan penuh kejayaan. Angkatan Tentera Malaysia sendiri berbangga atas usaha mereka mengharumkan nama Malaysia pada ketika itu.

Soal elaun yang telah dipertikaikan sebenarnya adalah akibat salah faham tentang apa yang layak dibayar. Penyertaan Malaysia di kontinjen Bangsa-bangsa Bersatu adalah atas prinsip bahawa Malaysia adalah dikehendaki membayar dahulu sebahagian besar perbelanjaan pasukan Malaysia di Congo dan dituntut kemudiannya dari Bangsa-bangsa Bersatu. Perbelanjaan yang dipertanggungjawabkan antara Bangsa-bangsa Bersatu dan Kerajaan Malaysia dalam usaha itu telah juga dipersetujui oleh kedua-dua pihak. Misalnya Kerajaan adalah bertanggungjawab membiayai gaji dan elaun mengikut peraturan-peraturan di Malaysia. Bangsa-bangsa Bersatu hanya akan membiayai atau membayar balik perbelanjaan yang dibuat oleh Kerajaan melebihi dari apa yang biasa akibat operasi di Congo, ini termasuklah elaun seberang laut Congo yang dibayar oleh kerajaan sendiri. Antara perbelanjaan yang dipersetujui dipertanggungjawabkan secara terus oleh Bangsa-bangsa Bersatu ialah perbelanjaan perumahan dan makanan di Congo, bayaran elaun harian di Congo sebanyak US\$1.30 sehari, perjalanan dan lain-lain. Elaun-elaun Congo yang diberi oleh kerajaan kepada anggota tentera Malaysia tersebut ialah US\$1.50 sehari kepada pegawai dan US\$1.20 sehari kepada anggota lain-lain pangkat. Elaun ini telah ditetapkan setelah membandingkan elaun seberang laut yang dibayar kepada anggota Malaysia yang bertugas di luar negeri ketika itu. Elaun yang diberi adalah setanding dengan elaun seberang laut yang dibayar kepada anggota tentera Malaysia yang berada di United Kingdom ketika itu. Ini merupakan

bayaran elaun dibuat oleh kerajaan Malaysia sendiri yang kemudian dituntut kepada Bangsa-bangsa Bersatu. Elaun telah dibayar terus kepada anggota-anggota tentera di Congo tetapi dikreditkan kepada akaun mereka di Malaysia. Seperti saya sebutkan tadi, Bangsa-bangsa Bersatu telah memberi US\$1.30 sehari dalam mata wang Congo terus kepada anggota. Inilah elaun yang diterima oleh anggota kita di Congo.

Dakwaan bahawa Bangsa-bangsa Bersatu telah membayar US\$10.00 sehari kepada Kerajaan Malaysia bagi penyertaan itu adalah tidak benar, dan sekiranya benar pembayaran dibuat, Kerajaan Malaysia tidak akan ragu-ragu membayarnya kepada anggota yang telah mengharumkan nama Malaysia. Kerajaan telah memberi sumbangan kepada Bangsa-bangsa Bersatu bagi operasi di Congo sebanyak \$M265,108.42. Mengikut perjanjian Kerajaan kita telah menuntut gaji serta elaun-elaun biasa yang dibayar kepada anggota-anggota. Bayaran balik yang telah dibuat oleh Bangsa-bangsa Bersatu kepada Malaysia semuanya berjumlah \$M5.6 juta. Ini termasuklah harga ransum pakaian, harga susut nilai (depreciation) alat-alat, selain dari elaun khas Congo yang dibayar.

Sebagaimana yang saya sebutkan tadi kadar bayaran adalah dibuat atas persetujuan antara kerajaan dan Bangsa-bangsa Bersatu. Tiap-tiap negara yang mengambil bahagian telah berunding dengan Bangsa-bangsa Bersatu secara berasingan. Sama ada negara-negara lain telah menetapkan US\$10.00 sehari atau US\$40.00 sehari itu adalah penetapan negara tersebut dengan Bangsa-bangsa Bersatu. Pendirian kerajaan ketika itu adalah Angkatan Tentera Malaysia bukanlah sebuah angkatan tentera upahan (mecenary) tetapi sebagai satu angkatan tentera yang berkhidmat demi kepentingan keamanan dunia dan menunaikan tanggungjawab Malaysia

kepada Persatuan yang dianggotai. Kita tidak mahu mengeksplotasikan Pertubuhan kita sendiri.

Sebaliknya asas pertimbangan yang akan digunakan adalah elaun seberang laut yang biasa dibayar kepada anggota-anggota Malaysia yang berkhidmat di luar negeri ketika itu. Elaun yang diberi adalah setanding dengan elaun seberang laut bagi United Kingdom ketika itu.

Saya harap dengan penerangan ini tidaklah timbul lagi soal elaun ini. Saya memang berbangga atas perkhidmatan anggota-anggota tentera kita di Congo, janganlah sebab perkara ini kita membusukkan bau yang masih harum ini.

PENUMPANG KAPAL TERBANG LAPANGAN TERBANG SUBANG

25. Tuan Ng Cheng Kuai minta Menteri Pengangkutan menyatakan:

- (a) bilangan penumpang-penumpang kapal terbang yang menggunakan Lapangan Terbang Subang bagi tahun 1982.
- (b) anggaran penumpang-penumpang bagi 1987 dan 1992.
- (c) sama ada Lapangan terbang Subang yang berwajah baru sanggup memenuhi lalulintas penumpang yang semakin bertambah.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Chong Hon Nyan):

- (a) Bilangan penumpang-penumpang kapal terbang yang menggunakan Lapangan terbang Antarabangsa Subang bagi tahun 1982 ialah 3,183,014.
- (b) Mengikut laporan oleh juruperunding British Airport International yang telah dilantik untuk menjalankan National Airport System Plan yang dikemukakan kepada Kerajaan

pada bulan September 1981, anggaran penumpang yang dijangka menggunakan Lapangan terbang Antara bangsa Subang dalam tahun 1987 ialah 4,725,000 orang dan bagi tahun 1992 pula ialah 6,666,000. Anggaran ini adalah berdasarkan kepada kadar purata pertumbuhan trafik sebanyak 8.6% setahun bagi tempoh di antara tahun 1979-2000.

- (c) Berdasarkan kepada kadar purata pertumbuhan trafik sebanyak 8.6% setahun, Lapangan terbang Antarabangsa Subang yang berwajah baru ini dapat menampung keperluan trafik penumpang sehingga tahun 1990 yang dianggarkan sebanyak 5,900,000 orang.

AKHBAR BAHASA MALAYSIA DI SABAH

26. Tuan Mohd. Idris bin Mohd. Basri minta Menteri Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa Negeri Sabah belum ada akhbar Bahasa Malaysia dan adakah beliau akan berunding dengan pihak-pihak yang berminat bagi menerbitkan sebuah akhbar dalam Bahasa Malaysia yang dapat menjalinkan perhubungan yang lebih erat di antara semua lapisan rakyat dan dengan sendirinya memberikan Bahasa Malaysia tempat sewajarnya.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Kementerian saya sedar bahawa pada masa ini belum ada sebuah akhbar tempatan yang diterbitkan sepenuhnya dalam Bahasa Malaysia di Negeri Sabah.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini Akta Mesin Cetak dan Akta Kawalan Penerbitan yang diimport, telah diperluaskan penguatkuasannya ke Sabah dan Sarawak mulai 1hb

Julai, 1983. Mana-mana pihak yang berminat untuk menerbitkan akhbar dalam Bahasa Malaysia di negeri Sabah bolehlah memohon kepada Kementerian saya.

SKIM PERKHIDMATAN PEGAWAI PERUBATAN

27. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada beliau sedar tanggungaji baru bagi memperbaiki keadaan kerja doktor-doktor cuma menguntungkan sebilangan kecil doktor-doktor yang berkecayaan tinggi dan pegawai-pegawai atasan Kementerian Kesihatan dan sebaliknya, doktor-doktor biasa yang terpaksa bekerja pada sebelah siang dan malam, termasuk tugas merawat pesakit-pesakit di wad-wad hospital, tidak mendapat sebarang faedah; malahan doktor-doktor yang berpangkat rendah dinafikan elaun overtime pula; dan apakah langkah-langkah berkesan akan diambil untuk mengatasi kepincangan ini.

Tuan Yeoh Poh San: Apa yang sebenarnya diumumkan oleh Kerajaan baru-baru ini adalah, antara lain, meminda Skim Perkhidmatan bagi pegawai perubatan dengan tujuan memperbaiki Kemajuan Kerjaya Pegawai Perubatan pada keseluruhannya. Skim perkhidmatan pegawai perubatan yang baru ini adalah untuk semua pegawai perubatan, tidak kira sama ada mereka berkecayaan biasa sahaja ataupun berada di tingkatan tertinggi.

Dengan adanya skim perkhidmatan yang baru ini akan menguntungkan pegawai-pegawai perubatan yang berada di tingkatan biasa kerana, selain daripada tempoh perkhidmatan Doktor Siswazah (Houseman) di kira sebagai tempoh perkhidmatan, pegawai perubatan tingkatan biasa juga adalah layak dinaikkan ke tingkatan kanan secara automatik

setelah berkhidmat 5 tahun ke atas dan disahkan dalam jawatan. Peluang-peluang kenaikan pangkat mereka juga dibaiki dengan menambah lagi jawatan-jawatan Tingkatan Tertinggi.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan juga telah menaikkan kadar Elaun Pakar dan elaun Kesihatan yang telah tidak dikaji semula sejak beberapa tahun yang lalu. Dengan kadar yang baru ini juga akan menguntungkan Pegawai Perubatan Tingkatan Biasa yang mempunyai kelayakan-kelayakan kepakaran tersebut.

Berhubung dengan bayaran Elaun lebihmasa, pegawai perubatan sepertimana juga pegawai-pegawai Kerajaan lain dalam Kumpulan "A", menurut Perintah Am Bab "G", adalah sememangnya tidak layak diberi bayaran lebihmasa. Walau bagaimanapun, peruntukan-peruntukan sudah pun wujud di mana mereka boleh diberi cuti gantian.

DASAR EKONOMI BARU—PENCAPAIAN

28. Tuan Haji Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Perdana Menteri menyatakan apakah strategi baru menjelang tahun 1990 jika pencapaian matlamat serampang dua mata Dasar Ekonomi Baru untuk menghapuskan kemiskinan dan menyusun semula masyarakat masih jauh dari sasarannya dan adakah Kerajaan berpuas hati dengan kadar pencapaian yang ada sekarang dan adakah pelaksanaan Rancangan Malaysia yang ada sekarang bergerak selari dengan kemajuan di dalam Dadar Ekonomi Baru.

Perdana Menteri: Soalan mengenai Dasar Ekonomi Baru dari Yang Berhormat yang sama telahpun dijawab pada 29hb Julai, 1983.

PELAN INDUK KUALA LUMPUR—BANTAHAN

29. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan berapa banyak bantahan yang telah diterima, ditimbang dan diterima oleh Dewan Bandaraya berhubung dengan Draf Pelan Struktur Kuala Lumpur dan apakah persediaan yang telah dibuat setakat ini untuk mengemukakan Pelan Induk Kuala Lumpur yang baru.

Menteri Wilayah Persekutuan (Dato' Shahrir bin Abdul Samad): Dewan Bandaraya telah menerima sebanyak 178 bantahan bertulis yang terdiri dari 107 bagi orang perseorangan, 7 persatuan iktisas, 6 organisasi politik, 47 lain-lain badan/kesatuan, 5 pertubuhan agama dan 6 Jabatan/Kementerian Kerajaan. Dari jumlah ini, sebanyak 130 bantahan yang diterima meminta didengar secara lisan sementara 48 lagi adalah bantahan bertulis.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebanyak 28 sesi bantahan awam yang diadakan dan ia telah didengar oleh satu Jawatankuasa Mendengar Bantahan yang dilantik di bawah Peruntukan Bahagian III Seksyen 7 (3), Akta Perancangan Wilayah Persekutuan 1982 (Akta 267). Bilangan Ahli Jawatankuasa adalah sebanyak 21 orang dan mereka terdiri daripada orang-orang perseorangan dari pihak swasta atau Kerajaan.

Sesi bantahan awam telah diadakan dari 22hb Oktober, 1983 hingga 12 November, 1983. Jawatankuasa seterusnya telah menimbang dan membincangkan semua bantahan yang telah diterima. Sebanyak 19 perjumpaan telah diadakan untuk tujuan ini dari 19hb Januari, 1983 hingga 31hb Mei, 1983.

Jawatankuasa seterusnya telah menyediakan laporan mengenai bantahan awam dan ianya telah

diserahkan kepada Datuk Bandar pada 11hb Jun, 1983. Datuk Bandar seterusnya telah menghantar laporan tersebut dan Draf Pelan Struktur kepada Lembaga Penasihat Perancangan Wilayah Persekutuan yang mengkaji laporan serta Draf Pelan Struktur dengan tujuan menasihati Menteri Wilayah Persekutuan. Pada masa ini, Lembaga masih bersidang dan setelah selesai penyemakan oleh Lembaga, maka Draf Pelan Struktur, Laporan Jawatankuasa Mendengar Bantahan serta Laporan akan diserahkan kepada saya. Kementerian akan meneliti kesemua laporan-laporan ini dan seterusnya akan menyerahkan Draf Pelan Struktur ini dengan atau tanpa pindaan kepada Kerajaan dan seterusnya untuk diwartakan.

PETROLEUM/GAS— PENYERTAAN BUMIPUTERA

30. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan adakah satu pelan induk dan program yang terencana dan tersusun bagi menggalak, membantu dan menggiatkan penyertaan usahawan-usahawan tempatan dan Bumiputera di dalam projek-projek berasaskan petroleum dan gas di negara ini, khasnya di Negeri Terengganu.

Datuk Dr James P. Ongkili: Sungguhpun satu pelan induk tidak diadakan untuk menggalakkan, membantu dan menggiatkan penyertaan usahawan-usahawan tempatan dan bumiputera dalam projek-projek berasaskan petroleum tetapi tindakan-tindakan positif telah mula diambil untuk memastikan penyertaan Bumiputera yang berkesan, PETRONAS telah pun mengambil langkah-langkah yang berikut:

- (a) Syarikat-syarikat yang terlibat di dalam aktiviti-aktiviti membantu usaha mencari gali

dan pengeluaran minyak dimestikan mempunyai 30% equiti dimiliki oleh Bumiputera. Syarikat-syarikat itu juga dikenakan syarat-syarat supaya mematuhi garis panduan Kerajaan dari segi modal, pengurusan pengambilan kakitangan penggunaan bahan-bahan tempatan.

- (b) Syarikat-syarikat Bumiputera yang memasuki tender-tender PETRONAS diberi keutamaan mengikut garis panduan yang dikeluarkan oleh Kerajaan dari masa ke semasa.
- (c) Kontrak bagi kerja-kerja yang tidak memerlukan kemahiran teknikal yang tinggi telah dikhaskan untuk ditandingi oleh para kontraktor Bumiputera sahaja.
- (d) Semua kerja-kerja kontrak yang ditawarkan kepada Syarikat-syarikat asing disyaratkan supaya menggunakan kakitangan peralatan dan bahan-bahan tempatan seberapa yang boleh.
- (e) Bumiputera diberi keutamaan di dalam semua perlantikan pengusaha servis stesen minyak dan pengedar gas LPG. PETRONAS juga telah pun mengedarkan "Buku Panduan Mengenai Peluang-peluang penyertaan Syarikat Bumiputera/Tempatan di Dalam Aktiviti-aktiviti PETRONAS" dengan tujuan untuk memberi penerangan dan maklumat mengenai peluang-peluang perniagaan. Buku-buku ini sedang diedarkan kepada para pengusaha Bumiputera di setiap negeri.

AIR DI KAWASAN PERUMAHAN—KEKURANGAN

31. Tuan V. Govindaraj minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada beliau sedar di kebanyakan kawasan perumahan di Kuala Lumpur dan di Negeri Selangor masalah kekurangan dan ketiadaan air sedang menjadi masalah besar, jika sedar apakah langkah-langkah yang telah dan akan diambil bagi mengatasi masalah ini untuk jangka masa panjang.

Dato' S. Samy Vellu: Masalah kekurangan atau ketiadaan air di kawasan-kawasan perumahan di Kuala Lumpur dan di Negeri Selangor itu adalah disebabkan pada utamanya oleh penyelenggaraan sistem air yang tidak memuaskan dalam kawasan-kawasan perumahan ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat bagi kawasan-kawasan perumahan swasta sebegini pemasangan adalah dibuat oleh pihak pemaju perumahan itu sendiri dan sistem bekalan air itu diselenggarakan oleh pemaju-pemaju perumahan itu pada peringkat awal sebelum diserahkan kepada pihak Jabatan Bekalan Air Selangor.

Masalah ini dapat diatasi dengan mendapatkan kerjasama daripada pekerja-pekerja perumahan supaya perhatian diberikan terhadap sistem bekalan air yang dipasangkan oleh mereka itu sebelum diserahkan kepada Jabatan Bekalan Air Selangor.

LATIHAN PERNIAGAAN KAKITANGAN KERAJAAN

32. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan sama ada cadangan skim membenarkan kakitangan Kerajaan mengikuti latihan untuk menyediakan mereka memasuki bidang perniagaan itu bertentangan dengan keinginan dan

peruntukan-peruntukan di dalam Perintah Am dan juga satu pembaziran sewenang-wenang wang rakyat dan penghasilan tenaga manusia.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Kakitangan Kerajaan yang ingin menyertai skim latihan dengan tujuan untuk memasuki bidang perniagaan tidak melanggar mana-mana peruntukan dalam Perintah am kerana skim ini adalah merupakan satu persediaan sebelum mereka memasuki bidang tersebut.

Langkah ini tidak merupakan pembaziran wang rakyat dan tenaga manusia kerana latihan yang diberikan itu bertujuan untuk menambahkan lagi bilangan usahawan kecil bumiputera yang akan seterusnya memainkan peranan dalam pertumbuhan ekonomi negara serta menambah peluang pekerjaan kepada rakyat keseluruhannya.

GANGGUAN BEKALAN ELEKTRIK

33. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Tenaga, Telekom dan Pos menyatakan sebab-sebab gangguan bekalan kuasa letrik yang terjadi secara tiba-tiba baru-baru ini di Semenanjung dan apakah langkah-langkah yang diambil untuk mengatasi gangguan-gangguan tersebut dan juga memastikan bekalan yang cukup untuk menampung keperluan yang kian bertambah.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, beberapa kejadian gangguan elektrik yang telah berlaku baru-baru ini di Semenanjung adalah akibat dari kerosakan-kerosakan ke atas pencawang dan juga talian-talian penghantaran LLN. Gangguan elektrik yang berlaku pada 23hb

Februari, 1983 adalah disebabkan kerosakan kebal yang memberi bekalan kepada Pencawang Kuala Lumpur Selatan yang terletak di Oversea Union Garden. Dua lagi gangguan yang telah berlaku pada 7hb Mac, 1983 dan 27hb Mei, 1983 adalah disebabkan kerosakan ke atas talian-talian penghantaran LLN ekoran dari keadaan cuaca buruk pada ketika itu.

Sebagai langkah untuk mengatasi gangguan-gangguan seumpama itu, pihak Lembaga Letrik Negara (LLN) telah dan akan mengambil beberapa tindakan, di antaranya ialah:

- (i) Dengan bantuan Pakar Perunding, pihak LLN sedang mengkaji dan mengenalpasti kelemahan alat-alat yang digunakan sekarang dengan tujuan untuk meningkatkan lagi mutu alat-alat yang ada dan menambahkan lagi alat-alat baru untuk membolehkan dipulihkan dengan segera apabila berlaku sebarang gangguan.
- (ii) LLN telah memasang "automatic recloser" di kedua-dua talian penghantaran LLN iaitu di antara stesyen-stesyen Janaelektrik Port Dickson dan Pencawang Kuala Lumpur Selatan untuk mengelakkan gangguan bekalan yang berpanjangan.
- (iii) Sebagai suatu langkah jangka panjang LLN juga sedang mengambil tindakan untuk memperkuat sistem pembekalan iaitu dari sistem penghantaran, pencawang hinggalah kepada sistem pengagihan; tindakan ini memakan masa yang lama iaitu dalam lingkungan 3 hingga 5 tahun untuk menyiapkannya dan rancangan ini memerlukan modal yang besar untuk melaksanakannya.

- (iv) Bagi gangguan yang berlaku ke atas sistem pembahagian yang biasanya disebabkan oleh keadaan cuaca yang buruk ataupun akibat dari "over loading", pihak LLN juga sedang melaksanakan rancangan serta-merta yang melibatkan rancangan untuk memperkukuhkan keadaan voltan rendah/tinggi, meningkatkan keupayaan pencawang dan memasang pencawang-pencawang padat diruang tanah yang terhad;
- (v) LLN juga seberapa yang boleh akan berusaha menentukan bahawa gangguan bekalan yang berlaku itu tidak akan merebak kepada sesuatu kawasan yang lain; walau bagaimanapun langkah ini hanya dapat diambil bagi kejadian kerosakan atau kelemahan janakuasa kecil atau talian kecil sahaja.

Dengan siap terlaksananya langkah-langkah tersebut, adalah diharap bahawa bekalan elektrik kepada pengguna akan menjadi lebih baik dan terjamin dan sebarang kejadian gangguan yang berlaku akibat dari sesuatu perkara yang di luar kekuasaan LLN dapat dipulihkan dengan seberapa segera yang boleh.

Selain dari itu sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, LLN juga sedang dan akan melaksanakan beberapa projek besar seperti Stesyen Janaelektrik Pelabuhan Kelang Peringkat I dan Peringkat II, Stesyen Janaelektrik Hidro Bersia dan Kenering, Stesyen Janaelektrik Hidro Kenyir, Stesyen 2 Janaelektrik Paka dan Stesyen Janaelektrik Jambatan Connought. Dengan terlaksananya projek-projek ini adalah diharap bahawa LLN akan dapat memastikan bekalan tenaga yang mencukupi untuk menanggung keperluan yang kian bertambah di masa depan.

RUMAH KOS RENDAH DEWAN BANDARAYA

34. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan berapa ramai pemohon yang telah didaftar untuk rumah sehingga 30-6-1983 di bawah sekim pendaftaran terbuka Dewan Bandaraya dan berapa banyak rumah yang telah disiapkan oleh Dewan Bandaraya sehingga sekarang ini di mana ianya terletak.

Dato' Shahrir bin Abdul Samad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga 30hb Jun, 1983 di bawah Sekim Pendaftaran Terbuka, Dewan Bandaraya telah menerima borang-borang permohonan seperti berikut:

(a) Menyewa—27,827

(b) Membeli—37,847

Permohonan yang diterima adalah untuk projek-projek di bawah sekim Dewan Bandaraya dan sektor swasta. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat sehingga Jun, 1983 sebanyak 2,416 yunit rumah kos rendah telah siap dibina dan 1,200 yunit dalam peringkat pembinaan. Projek-projek yang telah siap tersebut terletak di kawasan Bandar Baru Sentul, Bukit Kerinchi 1A, Gombak 1A, Kampung Haji Abdullah Hukum dan Setapak 1A sementara projek di kawasan Cheras Batu masih di peringkat pembinaan dan dijangka siap pada Mac, 1984.

12,000 unit lagi akan dibina dan masih lagi di peringkat permulaan. Projek Perumahan Awam Kos Rendah di bawah sekim Dewan Bandaraya adalah untuk disewakan sementara projek sektor swasta adalah untuk dijual kepada pemohon.

PLO—KRISIS DALAM

35. Tuan Haji Dusuki bin Haji Ahmad minta Menteri Luar Negeri menyatakan tentang sikap dan usaha

kita dalam menghadapi krisis yang makin meruncing dalam PLO sendiri di mana keruncingan ini sudah tentu akan melibatkan negara-negara Islam yang lain.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir): Keadaan krisis yang berlaku dalam PLO sekarang yang telah membawa kepada pertelingkahan secara terbuka orang-orang Palestin adalah menyedihkan, tambahan pula ketika rakyat Palestin sendiri menghadapi masalah yang rumit di Asia Barat. Krisis ini adalah sesuatu perkara yang boleh berlaku dalam mana-mana pertubuhan politik, tetapi ianya telah sengaja diperbesar-besarkan oleh media massa barat.

Namun demikian, kita yakin bahawa krisis dalam PLO ini akan dapat diselesaikan oleh pemimpin-pemimpin PLO di bawah pimpinan Yasser Arafat. Beberapa langkah telah diusahakan oleh negara-negara Arab termasuk juga usaha-usaha yang diambil oleh Liga Arab untuk memulihkan keadaan krisis dalam PLO ini.

Bagi pihak kita, kita akan terus memberi sokongan kepada PLO di bawah pimpinan Yasser Arafat yang telah seterusnya diberi mandat oleh rakyat Palestin untuk memimpin PLO semasa Majlis Kebangsaan Palestin (Parlimen) yang diadakan di Algiers baru-baru ini dalam memperjuangkan hak-hak asasi rakyat Palestin. Masalah dalam pertubuhan PLO ini tidak seharusnya menjejaskan sokongan kita terhadap perjuangan rakyat Palestin.

KEBUDAYAAN MALAYSIA— PERAK

36. Tuan Sim Kwang Yang minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada Kerajaan bercadang menerima

perakuan-perakuan yang termuat dalam memorandum yang dikemukakan oleh Kongres Kebudayaan Cina Malaysia yang diadakan di Pulau Pinang pada Mac, 1983 yang menyeru supaya Kebudayaan Cina dan India diintegrasikan ke dalam arus Kebudayaan Malaysia demi faedah perpaduan negara dan sebuah Malaysia yang berbilang bangsa.

Tuan Anuar bin Ibrahim: Soalan ini telah dijawab pada 29hb Julai, 1983 di Dewan yang mulia ini.

LAPANGAN TERBANG ANTARABANGSA SUBANG— PERBELANJAAN

37. Tuan Karpal Singh minta Menteri Pengangkutan menyatakan berapakah jumlah wang yang dibelanjakan dalam membaiki dan memanjangkan Terminal I, Lapangan terbang Antarabangsa Subang. Apa cadangan Kerajaan atas kegunaan Terminal II.

Tan Sri Chong Hon Nyan: Jumlah wang yang dibelanjakan dalam membaiki dan memperbesarkan Bangunan Terminal I Lapangan terbang Antarabangsa Subang ialah sebanyak \$120 juta.

Mengenai Terminal II, Kerajaan akan menggunakan sebahagian daripadanya bagi menempatkan Ibu Pejabat Jabatan Penerbangan Awam. Baki Bangunan Terminal II itu akan dikhaskan untuk urusan operasi penerbangan Haji, iaitu bagi memproses ketibaan balik jumaah-jumaah Haji, dan juga akan digunakan bagi mengendalikan penerbangan sewa khas atau penerbangan tidak berjadual.

PELAJAR MALAYSIA KE JEPUN/KOREA

38. Tuan Mohd. Razlan bin Haji Abdul Hamid minta Perdana Menteri menyatakan sejak Kerajaan membuat

dasar Pandang ke Timur, berapa ramaikah Kerajaan telah menghantar penuntut-penuntut kita belajar ke negara Jepun dan Korea Selatan dalam semua bidang pelajaran.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Sejak Dasar Pandang Ke Timur dilaksanakan, Kerajaan telahpun menghantar:

- (a) 24 orang pelajar lepasan Sijil Pelajaran Vokesyenal Malaysia (SPVM) mengikuti kursus Bahasa Jepun di International Students Institute, Tokyo sebelum mereka diterima masuk belajar dalam bidang teknikal di kolej-kolej teknik di Jepun pada tahun 1984.
- (b) 12 orang pelajar lepasan diploma dari ITM dan UTM mengikuti kursus Bahasa Korea di Seoul National Universiti sebelum mereka diterima masuk ke Universiti tersebut untuk mengikuti kursus Kejuruteraan pada tahun 1984.

LEBUHRAYA KENINGAU— TAWAU—RANCANGAN

39. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada Kerajaan berhajat membina sebuah Lebuhraya di antara Keningau dan Tawau; jika ya, nyatakan anggaran kos pembinaan lebuhraya tersebut, nama kontraktor yang berjaya mendapatkan tawaran untuk membina lebuhraya tersebut dan apakah langkah-langkah yang diambil untuk memastikan lebuhraya tersebut dibina dengan baik.

Dato' S. Samy Vellu: Kerajaan Negeri Sabah belum ada rancangan lagi untuk membina sebatang lebuhraya di antara Keningau dengan Tawau pada masa ini. Akan tetapi buat ketika ini Kerajaan sedang merancang untuk memperbaiki dan

menaikkan taraf lebuhraya Keningau/Ranau/Bukit Garam/Lahad Datu/Tawau dalam Rancangan Malaysia Ke Empat dan Ke Lima.

SIJIL KELAYAKAN— KELAYAKAN

40. Tuan Chan Kok Kit minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada beliau sedar tentang kelewatan yang terlalu panjang yang berlaku dalam pengeluaran Sijil-sijil Kelayakan (Certificate of Fitness) oleh Dewan Bandaraya di mana terdapat kes-kes di mana masa yang diambil untuk mengeluarkan sijil-sijil tersebut memakan masa 1 hingga 2 tahun; jika ya, apakah langkah yang akan diambil untuk menyegerakan pengeluaran sijil-sijil tersebut.

Dato' Shahrir bin Abdul Samad: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, saya memang sedar bahawa pengeluaran Sijil Kelayakan oleh Dewan Bandaraya melalui proses yang panjang dan kadangkala mendatangkan kelewatan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi mendapatkan Sijil Kelayakan ianya melalui tiga proses iaitu:

- (a) Peringkat mendapatkan perintah pembangunan;
- (b) Peringkat mendapatkan kelulusan pelan bangunan;
- (c) Peringkat mendapatkan sijil kelayakan mendiami bangunan.

Kelewatan dalam memperoleh Sijil-sijil Kelayakan ini, bukan sahaja disebabkan proses yang dilalui di mana ianya melibatkan sekurang-kurangnya sembilan Jabatan Kerajaan tetapi juga oleh kerana kekurangan fahaman oleh pemohon-pemohon berkenaan. Saya berpendapat sekiranya setiap pemohon tahu akan keperluan-keperluan yang diminta, proses pengeluaran Sijil-sijil Kelayakan tidak akan memakan masa yang panjang.

Tindakan untuk mempercepat pengeluaran Sijil Kelayakan telahpun dijalankan oleh Dewan Bandaraya. Cara yang digunakan adalah dengan memanggil pemilik dan Consultant dalam pendengaran khas untuk mendedahkan masalah dan seterusnya menyelesaikannya. Cara ini adalah didapati effective dan telah dapat menyelesaikan hampir 95% masalah pengeluaran Sijil-sijil Kelayakan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, baru-baru ini saya telah mengumumkan untuk mengkaji kemungkinan Badan-badan Arkitek diberikuasa mengeluarkan Sijil-sijil Kelayakan sementara bagi rumah-rumah kediaman memandangkan perlunya Sijil-sijil itu dikeluarkan untuk keperluan orang ramai. Bagi menyelesaikan masalah kelulusan pelan bangunan pula, Dewan Bandaraya telahpun menyediakan satu cara kelulusan serentak untuk kerja-kerja binaan kecil dan bangunan kediaman berasingan.

ANGKATAN TENTERA MALAYSIA LATIHAN KE TIMUR

41. Tuan Andrew Janggi Muiyang minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada sesuai dengan dasar pandang ke Timur, adakah Kementerian bercadang hendak menghantar anggota-anggota Tentera Malaysia terutama Tentera Laut dan Udara Malaysia ke Jepun atau Korea untuk mempelajari taktik-tektik peperangan.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Adalah menjadi dasar Kementerian Pertahanan untuk menghantar anggota-anggota Angkatan Tentera Malaysia menjalani Latihan Kemahiran/professional di semua negara sahabat tidak kira di Timur atau di Barat selagi latihan ketenteraan ini tidak bertentangan

dengan dasar pertahanan negara-negara tersebut. Walau bagaimanapun, ia adalah bergantung kepada keperluan latihan Angkatan Tentera Malaysia dan tawaran-tawaran kursus yang diperolehi dari negara-negara berkenaan.

JEJANTAS YANG DIROBOHKAN

42. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Kerja Raya menyatakan apakah dasar Kerajaan mengenai robohan jejantas semasa perjalanan projek memperlengkapkan jalan. Adakah beliau sedar bahawa jejantas dekat persimpangan Batu 4 Jalan Kepong dan Jalan Besar Jinjang Utara telah dirobohkan semasa Jalan Kepong diperbesarkan dan tidak digantikan, jika sedar, apakah tindakan atau alternatif sewajarnya yang telah diambil untuk membetulkan keadaan yang tidak patut wujud ini.

Dato' S. Samy Vellu: Pada kebiasaannya apabila sesuatu jejantas dirobohkan oleh Kerajaan oleh kerana jalanraya berkenaan terpaksa diperbesarkan maka Kerajaan akan menggantikan satu jejantas yang baru sama ada di tempat yang asal atau di tempat yang lain yang lebih sesuai.

Berhubung dengan jejantas dekat persimpangan Batu 4 Jalan Kepong dengan Jalan Besar Jinjang Utara itu suka saya nyatakan jejantas yang dirobohkan itu akan digantikan tidak berapa lama lagi di tapak yang lebih sesuai oleh pihak yang berkenaan iaitu Dewan Bandaraya.

Keadaan yang sebegini boleh menimbulkan keruntuhan dan keretakan tanah terutamanya bila ada hujan lebat dalam musim tengkujuh. Pihak Kementerian saya menjangka bahawa keruntuhan dan keretakan sebegini boleh berlaku sebelumnya ada kestabilan tanah.

Langkah-langkah yang diambil pada masa ini untuk mengatasi masalah ini meneruskan siasatan mengenai

perkara-perkara yang menyebabkan keruntuhan dan retakan ini dan daripada hasil siasatan tersebut, pembaikan dibuat dari masa ke semasa.

Adalah tidak benar bahawa perpecahan dan runtuh ini berlaku sama ada di Lebuhraya Kuala Lumpur/Seremban atau Lebuhraya Timur/Barat adalah disebabkan oleh taraf rendah pekerja-pekerja atau penggunaan bahan-bahan yang kurang bermutu.

LAPORAN MENGENAI KECEKAPAN PENTADBIRAN

43. Tuan Ling Sie Ming minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) apakah reaksinya setelah Jabatan Perdana Menteri mengarahkan segala Jabatan Kerajaan menyampaikan laporan tiap-tiap dua minggu sekali tentang kemajuan darihal kecekapan pentadbiran; dan
- (b) adakah tindakan telah diambil oleh Kerajaan bagi menjamin tercapainya maksud arahan itu.

Datuk Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Arahan supaya Jabatan Kerajaan menyampaikan laporan tiap-tiap dua minggu sekali itu baru sahaja dikeluarkan, dan kesan serta masalah pelaksanaannya sedang dikaji. Penerangan-penerangan yang sewajarnya telah diberikan kepada semua Ketua-ketua Setiausaha Kementerian dan Ketua-ketua Pengarah agensi pusat. Oleh kerana sistem itu belum digunakan secara menyeluruh, maka penilaian cara lain iaitu dengan meminta pegawai-pegawai penyelaras di Kementerian dan Jabatan berkenaan memberi laporan secara lisan kepada MAMPU, telah juga dijalankan. Kemajuan yang dicapai setakat ini adalah memuaskan.

Tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan bagi menjamin tercapainya maksud arahan itu memang sedia berjalan. Ini termasuklah:

- (i) memberi penerangan-penerangan secukupnya,
- (ii) menjalankan kajian secara mendalam mengenai pelaksanaannya,
- (iii) mendapatkan maklumat-maklumat secara lisan dari semua Kementerian/Jabatan mengenai kemajuan yang dicapai dan masalah-masalah yang dihadapi.

Sebuah Bilik Gerakan khas untuk menampung dan mengawas kemajuan yang dicapai oleh semua agensi telah pun ditubuhkan dan bertempat di Unit Pemodenan Tadbiran dan Penerangan Tenaga Manusia (MAMPU).

LAWATAN PERDANA MENTERI KE BANGLADESH/SERI LANKA/ MALDIVES/BALKANS

44. Tuan Mohammad Amin bin Haji Daud minta Perdana Menteri menyatakan apakah hasil lawatannya ke negara Bangladesh, Sri Lanka dan Pulau Maldives dalam bulan April tahun ini dan juga lawatannya ke tiga negara Balkan selepas itu, dari segi politik, diplomatik sosial dan ekonomi khususnya bagi faedah Malaysia dan amnya bagi faedah ASEAN.

Perdana Menteri: Lawatan rasmi saya ke negara Bangladesh, Sri Lanka dan Maldives dalam bulan April, 1983 dan kemudiannya ke Turki, Rumania dan Yugoslavia dalam bulan Mei, 1983, telah membolehkan saya bertemu, berbincang serta bertukar-tukar pendapat dengan ketua-ketua negara tersebut dalam konteks merapatkan serta memperkukuhkan lagi perhubungan dua hala antara Malaysia dan negara-negara tersebut, terutamanya dalam bidang Kerjasama ekonomi dan politik, dan juga bagi

memajukan konsep kerjasama antara negara-negara yang sedang membangun (Dialog Selatan-selatan).

Dalam perjumpaan rasmi saya dengan pemimpin-pemimpin negara yang dilawati itu, saya telah membincangkan pelbagai aspek hubungan dua hala, khususnya bidang pelajaran, kebudayaan, tenaga manusia, pertanian, perindustrian, perdagangan, pelaburan, serta kerjasama teknikal dan usahasama. Pada keseluruhannya perbincangan hubungan dua hala ini tertumpu kepada usaha-usaha mempertingkatkan perhubungan dan kerjasama ekonomi antara negara-negara tersebut dengan Malaysia. Dalam hubungan ini terdapat wakil-wakil dari sektor swasta yang turut mengikuti rombongan Y.A.B. Pedana Menteri.

Dalam rangka lawatan ini beberapa perjanjian telah ditandatangani oleh pihak kita dengan beberapa buah negara yang dilawati iaitu:

Bangladesh

- (a) Perjanjian Pengangkutan Laut.
- (b) Perjanjian Mengelakkan Cukai Dua Kali.

Sri Lanka

- (c) Perjanjian Kebudayaan

Turki

- (d) Perjanjian Perkhidmatan Udara.
- (e) Perjanjian mengenai "Co-sponsorship" Turki terhadap penubuhan Universiti Islam Antarabangsa.
- (f) Satu Protokol mengenai pertukaran pensyarah dan penuntut-penuntut antara Universiti Teknologi Malaysia (UTM) dengan "Middle East Technical University" (METU).

Untuk merapatkan serta memberi makna kepada hubungan dua hala, Malaysia telah bersetuju untuk mengkaji kemungkinan mengadakan Perjanjian Kerjasama Ekonomi dan Teknikal dengan Maldives dan Sri Lanka. Malaysia sudahpun mempunyai Perjanjian yang sama dengan Bangladesh, Rumania dan Yugoslavia.

Saya dan pemimpin-pemimpin negara yang dilawati bertujuan untuk meninggikan perdagangan dua hala dan bersetuju mewujudkan perdagangan terus antara Malaysia dengan keenam negara-negara tersebut tanpa dikendalikan melalui negara ketiga, antara lain melalui sistem "counter-trading" yang akan juga melibatkan pihak swasta.

Ketiga-tiga pemimpin Bangladesh, Sri Lanka dan Maldives menawarkan kepada pengusaha-pengusaha dari Malaysia supaya membuat pelaburan modal di kawasan Bebas Cukai di negara-negara tersebut dan juga melalui pengwujudan projek-projek usahasama dengan Malaysia.

Pihak kita juga memberi penerangan dan tawaran kepada pihak Bangladesh, Sri Lanka dan Maldives berkenaan dengan program kerjasama Teknikal Malaysia (MTCP). Pemimpin-pemimpin Bangladesh, Sri Lanka dan Maldives telah merakamkan penghargaan terhadap tawaran dari Malaysia.

Semasa lawatan ke negara-negara ini saya dan pemimpin negara-negara dilawati telah mengadakan perbincangan mengenai isu-isu serantau dan antarabangsa—Kampuchea, Afghanistan, Timur Tengah, Perang Iran-Iraq, konsep kawasan Damai di Lautan India, Zopfan, Antartica dan lain-lain. Pemimpin-pemimpin negara-negara tersebut telah memberi sokongan mereka terhadap pendirian Malaysia

mengenai Kampuchea, ZOPFAN dan Antartica, di samping bersependapat mengenai isu-isu yang lain.

KONSEP INDUSTRI BUDAYA

45. Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamad minta Menteri Kebudayaan Belia dan Sukan menyatakan apakah langkah-langkah yang dijalankan setakat ini bagi mewujudkan Industri budaya serta sejauh manakah kejayaannya nanti akan melibatkan belia-belie dalam industri budaya yang disarankan itu.

Anuar bin Ibrahim: Konsep Industri Budaya merupakan suatu skim pembangunan industri yang berasaskan kemahiran, kepakaran dan bahan-bahan yang sedia ada dalam pelbagai bidang kebudayaan. Ini termasuklah bidang-bidang Seni Tampak, Seni Pementasan, Kraftangan Seni Bina, Kesusasteraan dan Pelancongan. Sebahagian besar daripada konsep ini telah pun dilaksanakan oleh Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar di bawah projek Industri Desanya. Kedua-dua konsep ini boleh dikatakan hampir bersamaan.

Dalam hubungan ini Kementerian saya hanya akan bertindak sebagai pendorong supaya pertimbangan dapat dibuat oleh mana-mana pihak ke arah menggalakkan perkembangan budaya. Di samping itu Kementerian saya juga bersedia memberikan kerjasama dalam melaksanakan konsep ini dan di mana yang perlu memberi khidmat nasihat serta bimbingan bagi penyertaan yang lebih menyeluruh daripada para belia.

KAWASAN PILIHANRAYA PULAU PINANG

46. Tuan Gooi Hock Seng minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau telah menerima laporan dari Suruhanjaya Pilihanraya mengenai pengaturanan kawasan

pilihanraya baru, jika ada, adakah Kerajaan akan memberi jaminan bahawa sebarang pengubahan atau penambahan kawasan pilihanraya baru akan:

- (a) berasaskan perwakilan penduduk yang sama rata; dan
- (b) bahawa di negeri Pulau Pinang, adakah di kawasan Pulau Pinang akan diperuntukkan kerusi-kerusi yang lebih di dalam kawasan negeri dan Parlimen oleh kerana pulau tersebut mempunyai lebih penduduk.

Perdana Menteri: Laporan dari Suruhanjaya Pilihanraya mengenai kajian semula bahagian-bahagian pilihanraya belum lagi diterima.

Bersabit soalan (b) pula sebagaimana yang terkandung dalam Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) yang dibentangkan di Dewan yang mulia ini semalam, adalah dicadangkan supaya Pulau Pinang ditambahkan dengan 2 kerusi bagi Dewan Rakyat.

PETROLIUM/GAS— PENYELARASAN AJENSI KERAJAAN

47. Tuan Mamat Ghazalee bin Abdul Rahman minta Perdana Menteri menyatakan bagaimanakah kerjasama dan penyelarasan di antara Kerajaan Pusat, PETRONAS, LKKP (MIDA) dan Kerajaan Negeri Terengganu di dalam perancangan dan pelaksanaan dasar, strategi dan program perusahaan yang berasaskan petroleum dan gas di Negeri Terengganu.

Datuk Dr James P. Ongkili: Untuk menentukan kerjasama dan penyelarasan yang rapi di antara Kerajaan Pusat, PETRONAS, LKKP (MIDA) dan Kerajaan Negeri Terengganu, isu-isu mengenai dasar

dan perancangan yang penting berhubung dengan industri petroleum biasanya dibincangkan di dalam mesyuarat-mesyuarat Majlis Penasihat Petroleum Negara dan Jawatankuasa Kabinet Mengenai Tenaga. Ahli-ahlinya terdiri daripada wakil-wakil dari pihak-pihak berkuasa yang terlibat, termasuk Perbendaharaan Malaysia, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, Unit Perancang Ekonomi, Kerajaan Negeri Terengganu dan PETRONAS.

Bagi isu-isu operasi biasa atau yang tertentu, persoalan-persoalan lazimnya dikemukakan terus dengan pihak-pihak berkuasa tertentu dari Kerajaan Pusat dan Kerajaan Negeri Terengganu. Bagi isu-isu yang penting atau yang memerlukan tindakan segera persoalan-persoalan akan dikemukakan kepada Perdana Menteri sendiri.

Kerjasama dan penyelarasan juga wujud melalui berbagai-bagai pasukan-pasukan petugas serta jawatankuasa-jawatankuasa yang ditubuhkan untuk projek-projek tertentu, seperti Kajian Pelan Induk Terengganu, Kajian Pantai Terengganu, dan Program Latihan PETRONAS, LLN dan HICOM. Kerajaan Negeri sendiri telah pun menubuhkan Jawatankuasa Pembangunan Industri Petroleum yang mempunyai ahli-ahli dari Kerajaan Negeri serta dari Jabatan-jabatan negeri, MIDA dan PETRONAS untuk tujuan yang sama.

Tambahan pula, dari masa ke semasa, perbincangan dua hala diadakan di antara Menteri Besar Negeri dan Ketua Eksekutif PETRONAS mengenai perkara-perkara tertentu.

Kerjasama yang rapi khususnya di antara Kerajaan Negeri dan PETRONAS diperkuatkan lagi dengan wujudnya pejabat kawasan PETRONAS di Kuala Terengganu.

KERETA MALAYSIA— PENGELUARAN

48. Tuan Peter Chin Gan Oon minta Perdana Menteri bahawa memandangkan pengeluaran kereta Malaysia adalah bertujuan memperuntukkan tulang-belakang mewujudkan suatu banjaran industri-industri penyokong kejuruteraan dalam negara ini serta membangunkan kemahiran teknologi orang-orang Malaysia, bagaimakah berjayaanya telah HICOM berbicara dengan kongsi-kongsi sejawat Jepun untuk mengeluarkan lambat launnya kesemua komponen kereta yang memerlukan teknologi “sophisticated” khasnya sama ada suatu jadual masa telah pun dirancang untuk mencapai matlamat-matlamat itu.

Perdana Menteri: HICOM telah mengambil langkah-langkah yang tertentu dengan rakan usahasanya untuk mengenalpasti komponen-komponen yang dapat diusahakan serta menyediakan suatu program penggunaan komponen-komponen tempatan. Kerajaan adalah puashati dengan langkah-langkah yang diambil oleh HICOM itu.

PEMULIHAN PENAGIH DADAH

49. Dr Tan Seng Giaw minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan setakat manakah pemulihan penagih-penagih dadah di bawah Kementerian beliau telah berjaya. Bagaimanakah kejayaan usaha ini jika berbanding dengan usaha-usaha di bawah Kementerian Kebajikan Am.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Kementerian Dalam Negeri telah mengambil-alih pentadbiran dan pengurusan Perkhidmatan Rawatan dan Pemulihan Dadah daripada Kementerian Kebajikan Am pada 3hb Mei, 1983.

Dalam tempoh yang singkat itu, adalah terlalu awal untuk Kementerian Dalam Negeri mengesan atau memastikan kejayaan yang telah dicapai. Walau bagaimanapun, Kementerian Dalam Negeri sedang mengaturkan berbagai rancangan yang baru untuk memaju dan memperluaskan kemudahan pemulihan supaya penagih-penagih dadah dapat menerima faedah dan kesan yang sepenuhnya serta menyumbang terhadap usaha-usaha mengatasi masalah penagihan dadah.

TIMBALAN MENTERI PELAJARAN—TUDUHAN DITOLAK

50. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Dalam Negeri menyatakan tarikh Polis Raub telah mulakan siasatan ke dalam tuduhan yang dibuat oleh Timbalan Menteri Pelajaran Dr Tan Tiong Hong, yang ia telah ditolak oleh seorang ahli Parti DAP ke dalam sebuah longkang di Kg. Baru Sempalit semasa suatu ceramah pilihanraya kecil DAP pada 23hb Mei, 1983 bilangan:

- (a) Anggota Polis; dan
- (b) Bukan anggota Polis yang ditemuduga semasa siasatan dijalankan, dan sama ada pihak polis pernah meminta Dr Tan membuat laporan Polis atas perkara tersebut.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Sepertimana Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka sedia maklum, peristiwa yang dimaksudkan itu adalah perkara yang berlaku kepada individu sahaja. Polis Daerah Raub tidak menyiasat kejadian itu oleh kerana pihak Polis tidak menerima laporan rasmi mengenainya.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERLEMBAGAAN (PINDAAN)

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, “Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang”. (1hb Ogos, 1983).

Tuan Yang Dipertua: Dijemput Wakil dari Kepong menyambung.

Dr Tan Seng Giaw: Berapa minit Tuan Yang Dipertua memberikannya? 15 minit?

Tuan Yang Dipertua: Saya tidak ada sekatan masa lagi pada masa sekarang ini.

3.37 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Yang Dipertua, seperti yang saya sebutkan kelmarin saya mendapati bahawa dengan dasar jumlah pemilih sebagai prinsip, bilangan kerusi yang patut diadakan di negara ini ialah 185. Kalau pihak Suruhanjaya Pifihanraya menjelaskan bahawa perhitungannya berdasarkan kepada prinsip yang saya sebutkan tadi dan perhitungan saya dengan menggunakan dasar 176 kerusi menunjukkan bahawa Kedah patut menerima 15 kerusi, bukan 14, Kelantan 12, Terengganu 7, Pulau Pinang 13, Perak 25, Pahang 9, Selangor 19, Wilayah Persekutuan 12, Negeri Sembilan 8, Melaka 6, Johor 22, Sabah 11, Sarawak 15 dan Perlis 3. Tetapi oleh kerana keutamaan atau weightage berlainan yang diperlukan oleh Sabah dan Sarawak masing-masing memperoleh 20 dan 24 kerusi.

Di sini letaknya logik saya meminta 185 kerusi, iaitu supaya kerusi lebihan yang diterima oleh Sabah, Kelantan, Terengganu, Pahang dan secara tidak

langsung oleh Sarawak tidak akan merugikan kawasan-kawasan lain. Kalau tidak, berdasarkan bilangan penduduk yang sedia ada ketidakseimbangan di antara jumlah penduduk Semenanjung Malaysia, Sabah serta Sarawak dan peruntukan kerusi dalam Rang Undang-undang ini adalah tolak 8.09 untuk Semenanjung Malaysia. Ini bermakna lebih rugi kepada Semenanjung Malaysia dan 3.66 untuk Sabah serta 4.42 untuk Sarawak. Bagi kedua-dua Negeri Sarawak dan Sabah ialah mereka untung dengan banyak dari segi kerusi Parlimen. Pertambahan kerusi-kerusi ini merugikan negeri-negeri Kedah, Pulau Pinang, Selangor, Wilayah Persekutuan dan Johor. Sebagai Wakil Rakyat yang menasabah, saya mengesyorkan bahawa Pulau Pinang menerima 12 kerusi, Perak 24, Selangor 16 dan Wilayah Persekutuan 9.

Tuan Yang Dipertua, pada 24hb Ogos, 1974 beribu-ribu pemilih tidak dapat mencari nama-nama mereka di dalam Daftar Pengundi yang tidak membolehkan mereka membuang undi masing-masing walaupun tidak ada anggaran rasmi mengenai bilangan sebenar pemilih-pemilih yang tidak berjaya mencari nama-nama di dalam Daftar Pemilih bilangannya dipercayai amat besar.

Salah satu sebab untuk kehilangan ini yang diberikan oleh pihak Suruhanjaya Pilihanraya ialah bahawa pihaknya menggunakan komputer untuk membuang dari Daftar Pemilih nama-nama mereka yang telah meninggal dunia, berhijrah ke kawasan yang lain dan kes-kes berdaftar dua kali. Suatu lagi sebab yang dinyatakan ialah kerana pemilih-pemilih yang tidak mendaftar semula selepas menukar alamat kerana salah anggapan bahawa setelah mereka berhijrah ke kawasan lain nama-nama mereka adalah dipindah ke kawasan baru di mana mereka berada dengan secara otomatis. Adalah dipercayai

bahawa pada tahun 1974 terdapat nama-nama pemilih yang tidak menukar alamat-alamat mereka tetapi hilang nama-nama mereka dari Daftar Pemilih-pemilih. Ada nama setengah ahli-ahli keluarga yang hilang walhal yang lain masih kekal di dalam daftar tersebut.

Sebelum tahun 1962, Suruhanjaya Pilihanraya merupakan badan yang merdeka akan tetapi selepas tahun 1962 sehingga sekarang tekanan-tekanan parti politik, parti pemerintah ke atasnya telah dirasakan kerana pihak Kerajaan dapat mempengaruhi tindakan-tindakan Suruhanjaya Pilihanraya dengan menggunakan kuasanya di dalam Parlimen.

Tuan Yang Dipertua, saya mengesyorkan bahawa:

Pertama, Suruhanjaya Pilihanraya hendaklah terus wujud sebagai suatu badan yang benar-benar merdeka dan tidak berat sebelah. Kemerdekaan ini bukan setakat dilaungkan sahaja tetapi diperlihatkan dahulu.

Kedua, nama-nama beribu pemilih tidak seharusnya lenyap dari Daftar Pemilih apabila sempadan bahagian-bahagian pilihanraya digaris dan ditentukan selepas Rang Undang-undang ini diluluskan kelak.

Ketiga, penggarisan sempadan bahagian-bahagian pilihanraya tidak seharusnya terkeluar dari sempadan-sempadan daerah-daerah dan sempadan-sempadan negeri.

Keempat, ada terdapat peraturan-peraturan asas yang cukup bagi pihak Suruhanjaya Pilihanraya untuk menjalankan tugas menentukan sempadan bahagian-bahagian pilihanraya dengan adil dan saksama dan adalah mustahak bagi pihak Suruhanjaya Pilihanraya untuk memelihara tradisi keadilan dan kesaksamaan ini.

Kelmarin Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah menyarankan bahawa beliau memupuk teras-teras dan ciri-ciri bangsa Malaysia moden sesuai dengan aspirasi kebangsaan dalam negara yang mempunyai masyarakat majmuk dan suku-suku kaum berlainan. Dengan ini, saya berharap sebagai suatu ciri yang hendak kita memelihara iaitu keadilan dan kesaksamaan terutamanya dengan perkara yang kita sedang bahas di sini iaitu, menggariskan sempadan pilihanraya.

Tuan Yang Dipertua, saya hendak menekan bahawa tiap-tiap kali kita ada pindaan ke atas Perlembagaan, saya nampak ada perkara yang berkaitan dengan undang-undang perundangan secara retrospective misalnya dengan Wilayah Persekutuan yang secara retrospective, pindaan diada sekarang tetapi secara retrospective kesannya bermula dari tahun 1973. Ini adalah suatu amalan yang tidak baik, perundangan seharusnya tidak digubalkan secara retrospective.

Tuan Yang Dipertua, dari segi ciri-ciri dan teras-teras bangsa Malaysia ini saya nampak di Dewan yang mulia ini kalau berkaitan dengan Rang Undang-undang yang lain semasa saya ada di Dewan yang mulia ini dalam tempoh perbahasan ramai Ahli-ahli UMNO bangun hendak berebut untuk mendapat peluang membahs Rang Undang-undang tetapi nampaknya kelmarin—saya tidak tahulah hari ini sama ada Ahli-ahli UMNO akan berebut untuk berucap kerana Rang Undang-undang ini adalah terpenting, terpenting sekali, patutlah dengan ciri-ciri moden ini kita semua bangun untuk membincangkan. Saya berharap satu dua hari ini kita nampak Ahli-ahli dari UMNO dan parti-parti yang lain untuk berbahas.

Tuan Yang Dipertua, ada Perkara 66 (5) dalam Perlembagaan kita Yang Amat Berhormat telah menyebutkan bahawa Parlimen terdiri daripada Yang di-Pertuan Agong, Dewan

Negara dan Dewan Rakyat masing-masing dengan tugas dan tanggungjawabnya dan proses mewujudkan suatu undang-undang itu berakhir dengan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong menurunkan tandatangan perkenan Baginda.

Dengan adanya pindaan Fasal 12 (b) Rang Undang-undang bertujuan meminda perkara 66 (5) Perlembagaan bagi memperuntukkan bahawa jika kerana apa jua sebab suatu Rang Undang-undang tidak diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong dalam tempoh lima belas hari selepas ia dipersembahkan kepada Baginda, maka Baginda hendaklah disifatkan telah memperkenankan Rang Undang-undang itu dan Rang Undang-undang tersebut hendaklah dengan demikian itu menjadi Undang-undang.

Di sini saya setuju dengan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kerana kita dipercayai kepada demokrasi berparlimen. Satu langkah yang wajar dan tepat iaitu menetapkan tempoh lima belas hari selepas itu kita boleh anggap Rang Undang-undang itu diterima.

Akhirnya, Tuan Yang Dipertua, dalam usaha-usaha kita menegakkan satu negara yang moden dengan konsep-konsep yang telah dibangkitkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sama ada kelmarin ataupun setelah beliau menjadi Perdana Menteri dua tahun yang lepas, seharusnya mempunyai suatu keazaman, bukan setakat untuk melaung-laungkan sahaja tetapi satu keazaman untuk melaksanakan konsep-konsep, nilai-nilai dan ciri-ciri yang kita sebutkan supaya jurang di antara apa yang diumumkan dan apa yang dilaksanakan itu tidaklah tersangat luas. Dan dengan itulah saya berharap pihak Suruhanjaya Pilihanraya akan melakukan tugasnya dengan adil dan saksama. Sekian, terima kasih.

3.53 ptg.

Dato' Leonard Linggi anak Jugah (Kapit): Tuan Yang Dipertua, saya berdiri untuk menyokong Bil (Pindaan) Perlembagaan yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Dewan yang mulia ini.

Pindaan ini boleh disifatkan sebagai proses perkembangan dalam Perlembagaan selaras dengan keadaan yang sering berubah dari segi ekonomi, politik dan sosial. Ianya dibuat begitu rupanya supaya dapat merangkumi dasar pentadbiran 2M untuk membina Kerajaan yang berkesan dan cekap. Pentadbiran sekarang, Tuan Yang Dipertua, telah mengemukakan beberapa perubahan besar dalam dasarnya dan beberapa pindaan ini telah memberi kemudahan secara langsung atau tidak langsung dari segi undang-undang ataupun "legal infrastructure" untuk melaksanakan dasar-dasar tersebut. Masanya sudah tiba untuk menyemak semula sempadan kawasan pilihanraya bagi memilih wakil ke Dewan Rakyat atau Dewan Undangan Negeri. Panduan asas yang termaktub dalam Jadual Ketiga Belas Perlembagaan Malaysia di mana dasar menentukan perwakilan bukanlah semata-mata diasaskan atas jumlah penduduk tetapi adalah juga berdasarkan luas kawasan bagi kawasan luar bandar adalah adil dan saksama.

Di Malaysia hari ini seorang Ahli Parlimen bukanlah semata-mata seorang Wakil Rakyat tetapi ia lebih merupakan seorang yang bertugas dan bersama dengan rakyat. Oleh itu, kebolehan mereka untuk memberi khidmat kepada rakyat di kawasan yang diwakili oleh mereka amatlah penting dalam konteks dan sistem perwakilan negara kita. Saya harap pentadbiran yang ada sekarang akan memahami soal ini. Sebagai contoh, Tuan Yang Dipertua, kawasan

Parlimen luar bandar seperti di Ulu Rajang dan Marudi di Sarawak misalnya adalah lebih besar daripada negeri-negeri yang terdapat di Semenanjung Malaysia dan yang lebih merumitkan lagi ialah perhubungan jalan raya yang tidak ada langsung seperti di Ulu Rajang. Untuk sampai ke Long Jawi sebuah tempat yang agak besar di Ulu Rajang dari Kapit akan mengambil masa 3 hari. Kemudahan-kemudahan seperti telefon, perkhidmatan panggilan radio memang tidak ada langsung. Dalam keadaan sekarang adalah amat sukar bagi Wakil Rakyat untuk memberi perkhidmatan yang boleh memuaskan hati rakyat dalam kawasan seperti itu. Oleh sebab itu, saya merayu kepada pihak Kerajaan apabila semakan bagi perwakilan Sarawak ke Parlimen dibuat kelak, Kerajaan mestilah membuat kajian yang serius terhadap soal menambahkan lagi perwakilan bagi rakyat di Ulu Rajang dan Marudi di Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, pemansuhan rayuan pada Privy Council yang bersidang di London adalah satu langkah yang betul yang telah diambil oleh Kerajaan. Banyak negara-negara Komanwel yang lainpun telah mengambil tindakan yang serupa. Negara kita Malaysia yang telah merdeka selama 26 tahun telah membentuk sebuah sistem kehakiman yang kuat, yang dihormati oleh negara-negara lain dan kita juga mempunyai hakim-hakim yang berkaliber tinggi. Oleh yang demikian maka tidaklah sesuai lagi bagi kita bergantung kepada Privy Council untuk mentadbirkan keadilan di dalam negara kita, tetapi saya berpendapat bahawa adalah sesuai bagi negara kita untuk menubuhkan sebuah Mahkamah Agung yang boleh dipanggil Mahkamah Tertinggi. Ianya patut dianggotai oleh pakar-pakar di dalam bidang undang-undang (the best legal brain) sebagai Mahkamah

Tertinggi untuk mendengar rayuan yang tidak boleh membuat kesilapan dan keputusannya adalah muktamad.

Tuan Yang Dipertua, pada masa ini memang masih terdapat kes-kes awam yang belum dibicarakan dan telah kelewatan sampai 5 tahun di Sarawak, sebab utamanya ialah kerana hakim dan majistret di Sarawak tidak mencukupi. Bandar Semanggang dan Miri misalnya merupakan bandar yang besar di negeri Sarawak yang belum mempunyai hakim-hakim yang menetap di situ (Residents Judge). Bandar Kapit, Ibu Pejabat Bahagian Ketujuh hanya bergantung kepada "Lay Magistrate" oleh sebab Jabatan Kehakiman tidak dapat mengambil majistret yang mempunyai kelayakan. Ini telah menimbulkan kelewatan mendengar kes-kes perbicaraan. Kelewatan ini menyebabkan berbagai kesulitan seperti kata pepatah Justice delayed is justice denied atau keadilan yang terlewat adalah keadilan yang tidak dijalankan.

Oleh yang demikian maka saya menyeru supaya Kerajaan mengambil banyak lagi hakim-hakim dan majistret-majistret yang berkelayakan untuk negeri Sarawak. Pada masa sekarang Mahkamah Persekutuan ataupun Federal court kerap bersidang di Kuching bagi negeri Sarawak dan Kota Kinabalu bagi negeri Sabah Mahkamah Tertinggi baru yang dicadangkan itu patutlah meneruskan amalan ini kerana ianya dapat mengurangkan perbelanjaan untuk peguam-peguam dan pelanggan-pelanggan mereka. Tambahan lagi sistem ini juga akan dapat memberi masa tertentu untuk mendengar kes-kes di kedua-dua buah negeri tersebut, misalnya. Mahkamah Tertinggi yang bersidang di Kuching kebiasaannya mendengar kes-kes dari Kuching sahaja.

Tuan Yang Dipertua, bagi tujuan memperbaiki pentadbiran keadilan ataupun, dengan izin, administration

of justice di negara kita ini, saya merayu dan mengesyor kepada pihak Kerajaan supaya menubuhkan dua bahagian yang berasingan dalam kehakiman kita iaitu Bahagian Jenayah (Criminal Division) dan Bahagian Civil ataupun Civil Division. Tiap-tiap bahagian ini patut dianggotai oleh hakim-hakim yang berasingan.

Dalam sistem kita sekarang ini perbicaraan kes-kes jenayah adalah diberi keutamaan daripada kes-kes civil yang menyebabkan kelambatan selama beberapa tahun sebelum kes-kes ini dapat dikemukakan dalam mahkamah. Saya berpendapat dengan adanya dua bahagian yang berasingan seperti yang sedang diamalkan di England, kelewatan lebih-lebih lagi dalam perbicaraan kes-kes civil dapat dikurangkan.

Tuan Yang Dipertua, pemansuhan bagi keperluan untuk meluluskan satu usul dalam Parlimen untuk menarik kelayakan Ahli selepas beliau didapati bersalah dalam kesalahan jenayah, adalah satu langkah setanding dengan polisi Kerajaan baru iaitu "Kepimpinan Melalui Tauladan". tiap-tiap individu patutlah dianggap sama dari segi undang-undang, memanglah tidak ada sebabnya bagi Ahli-ahli Parlimen dipandang berlainan daripada orang lain.

Saya difahamkan pegawai-pegawai Kerajaan ataupun civil servants yang telah dituduh melakukan kesalahan jenayah dengan secara otomatis, indicted ataupun dilarang memegang jawatannya dan menerima hanya setengah gajinya sementara menunggu keputusan. Kalau ianya bebas daripada tuduhan tersebut ia boleh menerima semula gaji penuhnya dan kalau ia didapati bersalah ia perlu dibuang dari jawatannya. Sistem yang sama patut digunakan bagi Wakil Rakyat.

Tuan Yang Dipertua, Fasal 20 dalam Rang Undang-undang ini akhirnya akan dapat menyelesaikan perselisihan undangan berkaitan

dengan interpretasi. Perkara 151 Perlembagaan Malaysia, bahawa dengan perisytiharan darurat oleh Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atas nasihat Kerajaan, atau atas pertimbangan Seri Paduka Baginda sendiri. Isu-isu ini telah dibangkitkan dalam banyak kes-kes perbicaraan Mahkamah Malaysia termasuk kes perbicaraan Kalong Ningkan melawan Kerajaan Malaysia dalam tahun 1960an dan Madhavan Nair melawan Kerajaan Malaysia juga.

Fasal 20 khususnya menerangkan bahawa Perdana Menteri akan menasihatkan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong untuk mengeluarkan perisytiharan darurat.

Tuan Yang Dipertua, pindaan ini yang dicadangkan juga mencerminkan keadaan politik yang sebenarnya wujud di negara kita sekarang. Tanggungjawab pemerintahan negara kita seperti yang kita telah diketahui adalah terletak dalam tangan Perdana Menteri. Oleh yang demikian maka beliaulah yang mempunyai kedudukan yang lebih sesuai untuk membuat penentuan bagi keselamatan dalam negeri sama ada membahayakan atau tidak. Sesiapa orang ingin menegur atau menyoal atau mengkritik perisytiharan keadaan darurat tidak boleh menegur Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong kerana Seri Paduka Baginda hanya bertindak atas nasihat Perdana Menteri yang memikul sepenuhnya tanggungjawab atas perkara ini.

Pada pendapat saya ialah satu-satunya cara untuk kita menghormati kedudukan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dengan meletak Seri Paduka Baginda daripada luar teguran, kritik ataupun above criticism, dalam soal politik atau undang-undang yang boleh

ditimbulkan. Dalam soal ini saya ingin memberi tahniah kepada Perdana Menteri kerana sudah menerangkan dengan jelasnya. Dengan terbentangnya pindaan ini yang sangat penting bagi Perdana Menteri untuk menasihatkan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, dalam soal perisytiharan keadaan darurat, kalaulah Perdana Menteri berpendapat perlu dilakukan. Pihak-pihak yang tertentu golongan-golongan yang menentang Kerajaan mungkin membuat kesimpulan bahawa amalan ini menunjukkan bahawa Perdana Menteri cenderung hendak menjadi satu diktator, tetapi kita mempunyai catatan yang membuktikan bahawa Perdana Menteri kita selalu bertindak untuk menjaga kepentingan rakyat dan negara.

Saya mempunyai penuh keyakinan bahawa pakar-pakar sejarah kita yang akan datang akan melihat perkembangan ini sebagai tindakan yang wajar, adil dan saksama yang telah diambil oleh pemimpin-pemimpin kita yang berpandangan jauh. Gambaran-gambaran selepas peperangan Vietnam telah menimbulkan cabaran-cabaran yang semakin besar kepada negara-negara yang bukan komunis di rantau ini. Dalam keadaan ini dan demi untuk memastikan keselamatan rakyat dan negara kita, pemimpin-pemimpin kita mesti mempunyai kebolehan untuk bertindak dengan tegas dan tidak boleh teragak-agak untuk menyelesaikan keadaan darurat dalam negara kita. Seperti yang diketahui Kerajaan adalah dipilih oleh rakyat dan telah diamanahkan untuk menjaga dan membawa mereka ke arah kedamaian, kemajuan dan kemakmuran. Oleh yang demikian, maka saya ingin memberi sokongan sepenuhnya, perubahan yang dikehendaki Fasal 20 Rang Undang-undang pindaan ini.

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Sungai Besi.

4.08 ptg.

Tuan Chan Kok kit (Sungai Besi): Tuan Speaker, sekali lagi Parlimen dikehendaki meminda Perlembagaan Malaysia, dan mungkin Perlembagaan kita merupakan Perlembagaan yang sering kali dipinda di dunia ini.

Fasal 5 Rang Undang-undang ini bertujuan menambahkan bilangan anggota Dewan Rakyat dari 154 anggota kepada 176. Akibat pindaan ini, Johor akan mempunyai 15 anggota, Kedah 14, Kelantan 13, Melaka 5, Negeri Sembilan 7, Pahang 10, Pulau Pinang 11, Perak 23, Sabah 20, Selangor 14, Terengganu 8 dan Wilayah Persekutuan 7. Sarawak dan Perlis tidak terlibat dalam perkara ini.

Saya ingin tahu, apakah asas yang digunakan untuk menambahkan kerusi Dewan Rakyat kerana terdapat ketidakseimbangan dalam tambahan kerusi-kerusi.

Prinsip "seorang satu undi" nampaknya tidak dipatuhi dan ini mengakibatkan pengundi-pengundi bandar tidak diwakili sewajarnya. Saya memang setuju "weightage" harus diberi kepada pengundi-pengundi yang tinggal di luar bandar disebabkan masalah komunikasi dan sebagainya. Tetapi "weightage" ini tidaklah harus menjadi begitu ketara sehingga terdapat jurang yang meluas di antara pengundi-pengundi bandar dan luar bandar.

Salah satu prinsip utama dalam sesebuah demokrasi ialah seseorang hendaklah layak kepada satu undi tetapi di negara kita seseorang adalah berhak kepada satu undi yang juga bersamaan dengan empat atau lima undi orang-orang lain.

Umpamanya, dalam pilihanraya umum 1982, kawasan Tenggaroh di Johor mempunyai 24,453 pengundi berbanding dengan kawasan Petaling

Jaya yang mempunyai 114,704 pengundi. Ini bermakna pengundi-pengundi di Petaling adalah sangat "under-represented" kerana dari segi jumlah pengundi, Petaling seharusnya mempunyai 5 Ahli Parlimen. Ini bermakna satu undi di Tenggaroh adalah sama dengan lima undi di Petaling, dan disebabkan itu Petaling seharusnya mempunyai 5 Ahli Parlimen lagi untuk mewakili mereka.

Tuan Yang Dipertua, apabila negara kita merdeka, adalah diperuntukkan bahawa perbezaan di antara sesuatu kawasan dengan lain tidak melebihi 15%. Kuota pengundi ini ditafsirkan sebagai jumlah pengundi yang terdapat di seluruh negara dengan jumlah kawasan. Tetapi dalam pindaan kepada Perlembagaan yang dilakukan dalam tahun 1962, perbezaan 15% itu ditukar menjadi separuh atau 50% dan dalam 1974 peruntukan tersebut dimansuhkan sama sekali.

Dalam Rang Undang-undang ini adalah dicadangkan bahawa jumlah anggota untuk Wilayah Persekutuan ditambah dari 5 kepada 7. Ini jelas adalah tidak mencukupi kerana Wilayah Persekutuan seharusnya mempunyai sekurang-kurangnya 10 Ahli Parlimen.

Dalam pilihanraya umum yang lalu, jumlah pengundi yang ada di Wilayah Persekutuan adalah sebanyak 406,782 dengan 5 kerusi Parlimen berbanding dengan Selangor yang mempunyai 647,761 pengundi dengan sejumlah 11 kerusi Parlimen. Jumlah pengundi yang ada di Selangor waktu itu berbanding dengan Wilayah Persekutuan adalah lebih 50% sahaja tetapi kerusi yang diperuntukkan adalah 120%. Kerajaan seringkali melaung-laungkan yang ia hendak menghapuskan ketidakseimbangan-ketidakseimbangan yang wujud di negara ini tetapi ketidakseimbangan yang wujud di antara pengundi-pengundi bandar dan luar bandar tidak pula diperbetulkan.

Wilayah Persekutuan dengan jumlah penduduk sebanyak satu juta, adalah satu bandaraya yang pesat membangun dan pertumbuhan penduduknya kian meningkat, apatah lagi dengan penghijrahan penduduk-penduduk dari luar bandar ke bandar, dan juga dari bandar-bandar lain ke Kuala Lumpur. Memandang kepada ini dan dengan menyedari bahawa Wilayah Persekutuan tidak mempunyai sebuah Dewan Negeri, wajarlah jumlah anggota Parlimennya ditambah kepada sekurang-kurangnya 10. Ini akan juga memastikan penduduk-penduduk Wilayah Persekutuan diwakili dengan sepenuhnya dalam Dewan ini.

Ini juga akan mengurangkan beban yang ada pada masa sekarang ke atas kelima-lima Ahli Parlimen di Wilayah Persekutuan.

Saya juga mengambil peluang ini untuk menggesa supaya Dewan Bandaraya ditadbirkan oleh sebuah Majlis Bandaraya yang dipilih oleh penduduk-penduduknya. Bandaraya-bandaraya di negara-negara demokrasi yang lain mempunyai majlis perwakilan yang dipilih seperti di Tokyo, New Delhi, London, Canberra dan Copenhagen. Kenapa bandaraya Kuala Lumpur begitu istimewa dengan tidak ada majlis bandaraya yang dipilih.

Saya juga menggesa supaya perbezaan di antara suatu kawasan dengan yang lain hendaklah tidak melebihi 25% untuk memastikan tidak melebihi 25% untuk memastikan terdapat keseimbangan yang lebih adil.

Fasal 12(b) Rang Undang-undang ini bertujuan meminda Perkara 66(5) untuk memperuntukkan bahawa jika kerana apa jua sebab suatu Rang Undang-undang tidak diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong dalam tempoh 15 hari selepas ia dipersembahkan kepada Baginda,

maka Baginda hendaklah disifatkan telah memperkenankan Rang Undang-undang itu dan ia hendaklah menjadi undang-undang.

(Dr Abdul Hamid bin Pawanteh
mempengerusikan Mesyuarat).

Persoalan yang timbul ialah apakah sebabnya peruntukan ini diadakan. Apakah dalam masa-masa yang lampau ini, terdapat keadaan di mana Yang di-Pertuan Agong tidak memperkenankan sesuatu undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen, atau, apakah Kerajaan menduga mungkin perkara ini akan timbul dalam masa akan datang? Kita mahukan satu jawapan yang jelas dan menasabah mengenai peruntukan baru ini.

Juga, bukankah peruntukan tersebut akan menyentuh, mengikis dan menghadkan kedaulatan Yang di-Pertuan Agong kerana kuasa-kuasa yang ada pada Baginda, untuk memperkenankan undang-undang akan terlucut dengan sendirinya sekiranya peruntukan ini diluluskan. Saya ingin juga tahu sama ada Majlis Raja-raja telah bersetuju dengan peruntukan ini.

Kuasa memperkenankan sesuatu yang Undang-undang adalah terletak dalam tangan Raja mana-mana negara yang mempunyai Raja berpelembagaan (Constitutional Monarch). Tetapi nampaknya di negara ini Kerajaan berhasrat mengikiskan kuasa-kuasa yang ada pada Raja kita

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli Yang Berhormat, saya rasa saya harus menarik perhatian Yang Berhormat demi menunaikan kewajipan saya terhadap Peraturan Mesyuarat 36 (10) (b). Jadi saya minta Ahli Yang Berhormat teruskan ucapan dengan mengambil perhatian Peraturan tersebut. Sila teruskan.

Tuan Chan Kok Kit: Kuasa memperkenankan sesuatu Rang Undang-undang adalah terletak dalam tangan Raja mana-mana negara yang mempunyai Raja berperlembagaan (Constitutional Monarch). Tetapi nampaknya di negara ini Kerajaan berhasrat mengikiskan kuasa-kuasa yang ada pada Raja kita. Mengapakah ini dilakukan. Rakyat harus diberi penjelasan mengenai perkara ini dan saya berharap Kerajaan akan bersikap jujur dan terus-terang atas perkara ini.

Fasal 20 Rang Undang-undang ini bertujuan meminda Fasal (1) Perkara 150 Perlembagaan untuk memper-untukkan bahawa jika Perdana Menteri berpuas hati, suatu darurat besar sedang berlaku dan keselamatan atau kehidupan ekonomi atau ketenteraman awam adalah terancam oleh kerananya, maka Perdana Menteri hendaklah menasihatkan Yang di-Pertuan Agong yang hendaklah mengikut nasihat itu, dan mengeluarkan suatu Perisytiharan Darurat.

Dahulu, Yang di-Pertuan Agonglah yang harus berpuas hati dan boleh mengeluarkan suatu Perisytiharan Darurat tetapi kini Perdana Menteri yang harus berpuas hati dan Yang di-Pertuan Agong hendaklah mengikut nasihat Perdana Menteri. Budibicara yang ada pada Yang di-Pertuan Agong dahulu akan terlucut dengan pindaan ini kerana Baginda terpaksa mengisytiharkan Darurat apabila dikehendaki oleh Perdana Menteri. Mengapakah kuasa yang ada pada Yang di-Pertuan Agong kini dipindah kepada Perdana Menteri dan mengapakah budibicara yang sekian lama ini berada dalam tangan Yang di-Pertuan Agong dihapuskan?

Apakah dengan mengikut kuasa-kuasa yang ada pada Yang di-Pertuan Agong Kerajaan.....

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Yang Berhormat, sekali lagi saya minta duduk, menarik perhatian Yang

Berhormat terhadap Peraturan Mesyuarat 36(10)(b) yang berbunyi, "adalah salah pada peraturan menggunakan perkataan-perkataan membangkitkan perasaan melawan kuasa Kerajaan". Saya rasa dan saya harap Yang Berhormat menarik balik perkataan "kikis" dalam ucapan itu.

Tuan Chan Kok Kit: Ya, kuasa yang ada pada Tuan Yang Dipertua, Kerajaan sebenarnya telah melakukan jenayah hasutan kerana kedudukan dan kuasa-kuasa yang ada pada Raja-raja merupakan perkara-perkara sensitif dalam Perlembagaan dan tidak boleh dipersoalkan.

Dengan pindaan-pindaan ini, kuasa pihak Eksekutif akan ditambah dan kuasa Yang di-Pertuan Agong akan dikurangkan dan ini adalah satu petanda atau alamat yang tidak baik dan tidak sihat. Sekian, terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mas.

4.24 ptg.

Tuan Mutang Tagal (Bukit Mas): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk membahar Rang Undang-undang meminda Perlembagaan Malaysia yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dalam Dewan ini.

Perlembagaan Malaysia adalah undang-undang tertinggi di negara ini. Ia membahagi dan menetapkan bidang yang luas tentang bagaimana negara kita ditadbir dan diperintah. Ia juga menunjukkan hak individu dan sejauh manakah dan dalam keadaan manakah hak-hak ini akan dihadkan. Perlembagaan Malaysia, di antara lain, menjamin kebebasan seseorang; perlindungan daripada penindasan Undang-undang Jenayah dan perbicaraan ulangan, kesamaan di segi undang-undang, kebebasan pergerakan, kebebasan bersuara, berhimpun dan berpersatuan,

kebebasan beragama dan hak untuk memiliki kekayaan dan lain-lain peruntukan.

Tuan Yang Dipertua, Perlembagaan Malaysia adalah akibat dari pindaan penukaran Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu. Jadi, Perlembagaan Malaysia adalah hasil daripada rundingan-rundingan dan tolak ansur politik, kaum dan agama di mana ianya dibentuk oleh satu independent Royal Commission yang diwakili oleh Lord Reid, Sir Ivor Jennings, Sir William Mckell, Encik Malik dan Mr Justice Abdul Hamid dari beberapa negara. Apa yang diwujudkan oleh Suruhanjaya ini ialah satu kompromi. Ia mengambil kira perbezaan yang ada di antara kaum, agama-agama yang berlainan, bahasa yang berlainan dan parti-parti politik yang berlainan di negara ini.

Satu fungsi utama Perlembagaan Malaysia ialah memberi kuasa dan membahagikan bidang kuasa di antara badan Executive, Parlimen dan Kehakiman supaya Kerajaan dan negara dapat ditadbirkan dengan licin bagi kepentingan semua rakyat. Dalam konteks fungsi utama ini Rang Undang-undang meminda Perlembagaan Malaysia ini adalah diterima dengan sebaik-baiknya dengan harapan bahawa pindaan ini akan melicin dan memperkemaskan lagi proses pentadbiran negara.

Walau bagaimanapun, adalah diharapkan bahawa setakat mana yang boleh, kemurniaan dan keagungan Perlembagaan kita harus dilindungi dan di pertahankan dari ancaman-ancaman yang berkehendak untuk membinasakan dokumen ini. Dalam sesuatu pindaan itu faktor tolak ansur ini harus diambilkira sebelum pindaan itu dibuat atau dilaksanakan.

Tuan Yang Dipertua, satu maksud Rang Undang-undang ini ialah untuk membuat peruntukan mengenai penambahan dalam bilangan anggota

Dewan Rakyat dari jumlah 154 kepada jumlah 176. Pindaan ini perlu untuk menentukan dan menjamin bahawa seluruh lapisan rakyat, kawasan-kawasan di seluruh negara dapat diwakili di Dewan Rakyat dengan lebih berkesan. Mengikut angka-angka yang ada, adalah terdapat bahawa jumlah bilangan penduduk di negara ini telah meningkat kepada lebih 13 juta berbanding dengan lebih 10 juta lapan tahun dahulu. Juga jumlah pemilih berdaftar telah meningkat dalam jangka masa yang sama dari 4 juta ke 6.5 juta. Ini bermakna bahawa jumlah Wakil Rakyat di Parlimen harus ditambah bagi memenuhi hasrat negara untuk mengadakan perwakilan yang sempurna di Parlimen dari semua lapisan masyarakat dan negeri-negeri di negara ini.

Tuan Yang Dipertua, walaupun negeri Sarawak tidak termasuk dalam kira pembahagian kawasan pilihanraya pada kali ini, namun demikian saya ingin memberi pendapat saya terhadap pembahagian dan penggarisan kawasan pilihanraya di Sarawak bagi panduan dalam semakan yang akan diadakan dalam tahun-tahun yang akan datang.

Jadual ke 13 Perlembagaan Malaysia Fasal 2 Bab C memperuntukkan bahawa dalam proses pembahagian kawasan pilihanraya terutama kawasan di luar bandar, faktor saiz dan kawasan adalah faktor utama berbanding dengan faktor bilangan penduduk dan sebagainya. Negeri Sarawak mempunyai kawasan yang sedikit kurang saiznya dari kawasan Semenanjung Malaysia. Tetapi ia hanya diberi 24 kerusi di Parlimen berbanding dengan 132 di Semenanjung. Tidak dinafikan bahawa jumlah bilangan penduduk di Semenanjung adalah tinggi berbanding dengan Sarawak, tetapi kita harus tahu bahawa di Sarawak

masalah yang besar ialah accessibility yang mempunyai penduduk-penduduk yang scattered atau tinggal di merata-rata dalam kira-kira 5,000 buah kampung dan rumah panjang di seluruh negeri.

Dalam kawasan saya sendiri, saya harus berjalan kaki selama satu minggu dari satu kampung ke kampung yang lain. Ini adalah oleh kerana tidak ada jalanraya ataupun sungai yang saya boleh gunakan. Masalah ini tidak dapat dibandingkan dengan kawasan pilihanraya, misalnya, di Kuala Lumpur Bandar di mana bilangan pengundinya hanya 57,000 lebih sahaja yang telah diberitahu kelmarin oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar. Walaupun bilangan pengundi ini nampaknya besar namun accessibility Wakil Rakyat kepada pengundinya begitu mudah sekali.

Tuan Yang Dipertua, dia boleh menggunakan alat talipon ataupun memandu keretanya yang mungkin berjenis Mercedes limousine untuk mengunjungi pengundinya bila-bila masa sahaja. Tetapi di luar bandar di Sarawak seperti Ulu Baram, Belaga, Kapit Ulu Trusan langsung tidak dapat menggunakan alat talipon, kenderaan, suratkhbar seperti Wakil Rakyat daripada Kuala Lumpur Bandar. Oleh yang demikian, Tuan Yang Dipertua, saya menyeru kepada Kerajaan dan Suruhanjaya Pilihanraya supaya menambah lebih banyak lagi kawasan pilihanraya di Sarawak. Dengan penambahan tersebut ini akan menjamin perwakilan dari semua kaum dan lapisan rakyat di Sarawak dengan adil dan sempurna. Masalah penduduk-penduduk di luar bandar adalah banyak dan saluran bagi mereka untuk menyuarakan dan menyampaikan masalah mereka ialah melalui Wakil Rakyat mereka sahaja. Mereka tidak mempunyai suratkhbar, talipon dan sebagainya untuk saluran bagi menyampaikan

masalah mereka kepada Kerajaan. Masalah kekurangan kemudahan-kemudahan tersebut di luar bandar adalah sangat ketara berbanding dengan Semenanjung Malaysia, ditambah pula dengan masalah kerumitan komunikasi dan pengangkutan seperti yang saya katakan tadi. Ada beberapa kawasan di mana Wakil Rakyat harus berjalan kaki beberapa hari sebelum sampai ke suatu kampung ataupun rumah panjang. Selain daripada itu, ada juga tempat di mana cara mengunjungi ialah melalui kapalterbang Twin Otter ataupun helikopter yang bukan kerap berlaku.

Tuan Yang Dipertua, ada juga kawasan pilihanraya di Sarawak yang sama besar ataupun lebih besar dari satu negeri di Semenanjung. Memandangkan masalah yang saya telah sebutkan tadi mengenai latar belakang kawasan-kawasan pilihanraya di luar bandar Sarawak dan juga bentuk, sifat dan corak kehidupan pengundi-pengundi di luar bandar adalah penting bagi Kerajaan menambahkan kawasan-kawasan pilihanraya di negeri Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, mengikut Perkara 161A Perlembagaan Malaysia, Sarawak merupakan negeri di Malaysia yang mempunyai ramai kaum. Selain daripada kaum Cina dan India, kita terdapat kaum-kaum lain seperti Bukitan, Bisayah, Dusun, Sea Dayak, Iban, Land Dayak iaitu Bidayah, Kadayan, Kelabit, Kayan, Kenyah termasuk Sahup dan Sipeng, Kajang termasuk Sekapan, Kejaman, Lahanan, Punan, Tanjong dan Kanowit, Lugat, Lisum, Melayu, Melanau iaitu Lun Bawang, Penan, Sian, Tagal, Tabun, Bukit, Berawan dan Saban.

Tuan Yang Dipertua, perwakilan di Dewan Rakyat setakat mana yang boleh dan berpatutan harus merangkumi kepentingan-kepentingan kaum-kaum tersebut.

Jika tidak, ia akan menimbulkan satu perasaan tidak puas hati dan ini akan menjejaskan keharmonian di antara kaum di negara ini. Memandangkan apa yang saya telah katakan tadi, tuduhan Ahli Yang Berhormat dari Kepong di mana beliau berkata bahawa jumlah kerusi yang diberi kepada Sarawak dan Sabah itu merugikan negeri-negeri di Semenanjung Malaysia itu tidak ada asas dan tidak ada kandungan sama sekali. Memandangkan apa yang telah saya sebutkan tadi walaupun bilangan penduduk di Sarawak dan di Sabah mungkin kecil sekali kalau dibandingkan dengan Semenanjung Malaysia, tetapi oleh kerana masalah-masalah dan faktor-faktor tersebut yang saya telah sebutkan tadi dan ini harus diambil kira di dalam pembahagian kerusi dan pembahagian kawasan-kawasan di negeri Sabah dan Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, di sini ingin juga saya menyeru kepada Kerajaan supaya mengambil langkah-langkah yang lebih positif lagi mengenai orang-orang asing di Semenanjung Malaysia. Walaupun bilangan orang asli seperti Senoi, Negritos dan sebagainya amat kecil di negara ini, kepentingan-kepentingan mereka harus diambil kira dalam proses membahagikan kawasan pilihanraya yang mana kawasan tersebut menyentuh kawasan di mana mereka tinggal. Saya sedar bahawa mereka tinggal berkelompok merata-rata di seluruh Semenanjung Malaysia, terutama di kawasan pergunungan. Jika tidak diwakili di Dewan Rakyat, kaum ini sebaiknya harus diwakili di Dewan Negara ataupun lain-lain badan berkanun Kerajaan yang membentuk dan membuat dasar bagi negara. Segala langkah yang diambil oleh Kerajaan bagi membantu kaum orang asli harus disemak semula dan dikaji sama ada ianya telah memberikan kesan yang menyeluruh kepada kaum orang Asli di negara ini setakat ini.

Tuan Yang Dipertua, satu lagi tujuan pindaan Rang Undang-undang ini ialah memotong Perkara 131 Perlembagaan Malaysia yang menghapuskan semua rayuan kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy. Langkah ini adalah sejajar dengan intisari nasionalisma kita dan sejajar dengan aspirasi politik negara. Kita telah merdeka dari kebelengguan negara asing dan adalah tidak wajar bagi sistem kehakiman kita tergantung kepada sistem kehakiman asing. Sistem kehakiman dan hakim-hakim kita merupakan satu hakikat yang berkelibar dan bertanggungjawab. Kita mempunyai hakim-hakim dan mahkamah-mahkamah yang bertanggungjawab dan berwaspada yang akan menjalankan dan mentadbirkan sista keadilan di negara ini tanpa ketakutan dan keraguan dari sesiapa pun. Tetapi, Tuan Yang Dipertua, apa yang dikesali ialah tidak ada gantian yang diperuntukkan bagi Majlis Privy. Apa yang terjadi dengan pindaan ini ialah hanya Mahkamah Persekutuan diganti dengan Mahkamah Agung (Supreme Court) dan yang mana membolehkan undang-undang Persekutuan memberi kepada Mahkamah Agung bidang kuasa tambahan selain dripada yang diberikan di bawah perenggan (a) dan (b) yang ada dalam Perkara 121 (2).

Tuan Yang Dipertua, pada hemat saya lebih teratur jika *status quo* sekarang dikekalkan yakni kedudukan Mahkamah Persekutuan tidak harus berubah dari segi kedudukan sebagai Mahkamah Rayuan. Yang perlu ialah satu Mahkamah Rayuan baru seperti Mahkamah Agung ditubuhkan dan diberi bidang kuasa tertentu. Jika prinsip rayuan kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy diterima dalam tahun-tahun yang lepas, saya tidak mengerti kenapa prinsip dan konsep mengadakan satu mahkamah gantiannya tidak dapat diwujudkan.

Tuan Yang Dipertua, seperti negara yang berdemokratik berparlimen, berperlembagaan dan yang mengamalkan prinsip kedaulatan undang-undang, adalah hasrat kita supaya seorang individu diberi peluang dan hak yang luas bagi membela dirinya di mana-mana mahkamah di negara ini. Ini adalah sejajar, waras dan adil mengikut aspirasi dan intisari Perlembagaan, sistem pentadbiran keadilan jenayah di negara ini. Mengadakan satu Mahkamah Agung yang mempunyai kedudukan dan bidang kuasa sebagai Mahkamah Rayuan Tinggi dan Mahkamah Rayuan muktamad akan memainkan peranan yang boleh mencapai hasrat yang saya telah sebutkan tadi.

Dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang yang telah dibentangkan di dalam Dewan ini.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Yang Berhormat dari Lambir.

4.40 ptg.

Dr George Chan Hong Nam (Lambir): Tuan Yang Dipertua, saya bangun turut membahaskan Rang Undang-undang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan. Tuan Yang Dipertua, terutama sekali saya ingin menyentuh Fasal 5 yang bertujuan meminda Perkara 46 Perlembagaan untuk membuat peruntukan mengenai pertambahan dalam bilangan anggota Dewan Rakyat dan keanggotaan itu ia membuat peruntukan mengenai pertambahan bilangan dalam Dewan ini dari semua negeri dan Wilayah Persekutuan kecuali mengenai negeri Perlis dan Sarawak.

Sukacita saya ingin menyatakan bahawa saya tetap mengalu-alukan cadangan untuk menambah bilangan anggota dalam Dewan ini. Jika kita membandingkan bilangan penduduk dan pengundi sejak tahun 1970 dengan sekarang adalah jelas bahawa terdapat

besar perbezaannya. Bilangan penduduk telah bertambah dari lebih kurang 10 juta penduduk pada tahun 1970 kepada lebih 14 juta pada tahun 1980. Dari segi pembangunan dan kemajuan banyak juga telah dicapai pada tempoh tersebut. Dari segi politik juga, saya percaya kita boleh berkata bahawa kita lebih matang sekarang. Jadi, atas faktor-faktor ini memanglah sudah tiba masanya untuk menambah keanggotaan Dewan Rakyat dalam negara kita.

Tuan Yang Dipertua, adalah diperhatikan bahawa Rang Undang-undang ini tidak ada peruntukan bagi pertambahan bilangan anggota bagi dua buah negeri iaitu Perlis dan Sarawak. Di sini saya ingin mengambil kesempatan untuk merayu kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri untuk menambahkan satu peruntukan bagi pertambahan bilangan Wakil Rakyat dari Sarawak apabila tiba masanya yang saya faham pada tahun 1985. Sejak penubuhan Malaysia hingga sekarang negeri Sarawak mempunyai 24 bilangan anggota sahaja dalam Dewan yang mulia ini. Pada pandangan saya ada dua faktor utama yang kita harus mengambil kira bagi menguntukkan pertambahan bilangan anggota bagi sesebuah negeri iaitu pertambahan penduduk serta pengundi dan keluasan sesuatu kawasan konstituensi.

Dalam kes negeri Sarawak ia adalah sebuah negeri yang terbesar sekali dalam Malaysia. Keluasan geografikalnya hampir sama dengan Semenanjung Malaysia. Bilangan penduduknya telah bertambah dari lebih 800,000 pada tahun 1963 kepada lebih 1.3 juta pada tahun 1980. Sarawak juga adalah salah sebuah negeri yang masih jauh ketinggalan dari aspek komunikasi khususnya perhubungan jalan raya ke kawasan-kawasan luar bandar. Banyak lagi kampung-kampung dan rumah-rumah

panjang masih belum dapat dihubungi dengan jalan raya. Apabila seorang Wakil Dewan Rakyat di Sarawak ingin melawat pengundi-pengundinya di luar bandar beliau kadangkala mengambil masa selama tiga hari dalam perjalanannya untuk sampai ke sebuah kampung atau rumah panjang dengan perahu dan berjalan kaki.

Memandangkan faktor-faktor yang saya sebutkan tadi, saya berpendapat bahawa oleh kerana kerumitan yang dihadapi atas komunikasi dengan pengundi-pengundinya di kawasan-kawasan luar bandar dan lain-lain kelemahan (disadvantages) menghadapi konstituensi luar bandar di Sarawak, dengan izin, "a measure of weightage of area should also be given to such constituency". Jika kita memandang ke atas keluasan konstituensi Parlimen kita terdapat ada yang hampir sama besar dengan sebuah negeri di Semenanjung Malaysia, misalnya bagi konstituensi Parlimen kawasan Baram keluasan kawasan ini ialah 8.522 batu persegi. Pertimbangan harus juga diberi untuk menambah anggota-anggota dari konstituensi di mana penduduk-penduduknya telah banyak bertambah di negeri Sarawak.

Urbanisasi yang pesat telah menyebabkan beberapa kawasan padat dengan penduduk-penduduk (densely populated). Saya berharap Suruhanjaya Pilihanraya dalam kerjanya, dengan izin, "in delineating the constituencies" akan menimbangkan faktor-faktor ini dan memberi tiap-tiap satu kawasan perwakilan yang adil supaya tidak akan menimbulkan terlalu besar perbezaannya di antara konstituensi-konstituensi di Sarawak.

Tuan Yang Dipertua, saya juga ingin menyentuh Fasal 14(1)(a) dan (b) dalam Rang Undang-undang yang kita sedang membahaskannya. Suruhanjaya Pilihanraya memanglah satu-satu badan yang sangat penting

bagi menguruskan segala perkara berkaitan dengan pilihanraya dalam negara kita. Jadi, anggota-anggota Suruhanjaya dikehendaki menjalankan tugas-tugas mereka dengan bersungguh-sungguh dan berkecuali tanpa apa-apa pengaruh-pengaruh yang bolih timbul jika mereka melibatkan diri dalam apa-apa jawatan atau pekerjaan bergaji di luar kewajipan jawatan mereka. Oleh yang demikian, saya berpendapat bahawa Fasal 14(1)(a) adalah wajar.

Fasal 14(1)(b) yang mempunyai peruntukan kehilangan dari mejadi Pengerusi Suruhanjaya jika dia melibatkan diri dalam apa-apa aktiviti perniagaan adalah juga wajar memandangkan tanggungjawabnya yang begitu berat dan penting dan kedudukannya yang berkecuali (impartial).

Tuan Yang Dipertua, dengan Fasal 6 Rang Undang-undang peruntukan-peruntukan tentang kehilangan kelayakan seseorang anggota manamana Majlis Parlimen dari terus menjadi anggota Majlis itu adalah lebih jelas dan teratur. Pada pendapat saya tempoh 14 hari seperti yang disebutkan dalam Fasal 6 Rang Undang-undang itu adalah adil dan saksama. Ini menunjukkan bahawa, dengan izin, no one is above the law, termasuk Ahli-ahli Majlis Parlimen dan pemimpin-pemimpin negara kita.

Tuan Yang Dipertua, akhirnya saya ingin menyokong Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan yang dikemukakan dalam Dewan yang mulia ini. Sekian, terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh:
Yang Berhormat dari Kemaman.

4.50 ptg.

Tuan Ismail bin Said (Kemaman):
Tuan Yang Dipertua, saya seperti rakan-rakan saya yang lain turut juga

bangun untuk bersama-sama menyokong Rang Undang-undang yang bernama suatu Akta untuk meminda Perlembagaan sebagaimana yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di Dewan yang mulia ini pada petang semalam.

Izinkan saya, Tuan Yang Dipertua, mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang telah berjaya membawa ke Dewan ini untuk meminda Rang Undang-undang yang saya sebutkan tadi. Jelas kepada kita bahawa niat dan hasrat serta cita-cita Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita untuk memberi kenyataan apa yang beliau pernah sebut-sebutkan slogan "Bersih, Cekap dan Amanah". Saya percaya dengan adanya pindaan Perlembagaan ini banyak perkara-perkara yang ada hubungan dengan pentadbiran akan berjalan dengan lebih lancar lagi.

Tuan Yang Dipertua, yang menarik perhatian saya berhubung dengan Rang Undang-undang ini ialah Fasal 5(1), iaitu bertujuan untuk meminda Perkara 46 Perlembagaan untuk membuat peruntukan mengenai pertambahan dalam bilangan anggota Dewan Rakyat dan berikutan itu ia juga membuat peruntukan mengenai pertambahan bilangan anggota dalam Dewan dari semua negeri, Wilayah Persekutuan, kecuali negeri Perlis dan juga Sarawak tambahannya sebanyak 22 iaitu dahulunya 154, sekarang 176.

Tuan Yang Dipertua, saya mengalu-alukan tambahan Kerusi Parlimen dan juga Kerusi Dewan Undang Negeri kerana ini membolehkan lagi Wakil-wakil Rakyat, tak kira sama ada Wakil Rakyat itu datang daripada Barisan Nasional ataupun datang daripada parti Pembangkang dapat menjalankan tugasnya dengan lebih berkesan lagi dan juga pada masa yang sama rakyat akan mendapat tambahan dari segi wakilnya, suara mereka akan

dapat didengar dalam perwakilan, sama ada di Parlimen ataupun di Dewan Undangan Negeri.

Tuan Yang Dipertua, sememangnya seperti biasa wakil DAP tidak bersetuju dengan cara pembahagian kawasan pilihanraya yang dibuat oleh Suruhanjaya Pilihanraya oleh kerana katanya ianya akan merugikan DAP agaknya. Tetapi bagi saya asas-asas dan kriteria-kriteria yang digunakan oleh Suruhanjaya Pilihanraya sekarang ini mengenai pembahagian kawasan pilihanraya saya rasa memanglah wajar dan hendaklah dikekalkan kerana ia adalah merupakan satu asas dan satu kriteria yang saya fikir sebagai adil dan saksama. Adil terutama sekali kalau kita hendak bandingkan satu kawasan pilihanraya yang terdapat di dalam kawasan bandar dan dengan satu kawasan pilihanraya yang lain yang terdapat dalam kawasan luar bandar. Masalah dan juga jenis masalah yang terdapat di antara kawasan bandar dan kawasan luar bandar adalah jauh berbeza. Masalah-masalah yang terdapat dalam kawasan luar bandar adalah lebih banyak dan lebih teruk sungguhpun dari segi bilangan pengundinya tidak ramai jika kita bandingkan dengan masalah-masalah yang dihadapi oleh penduduk-penduduk atau pengundi-pengundi yang datang daripada dalam bandar. Jadi, saya berharap kepada Suruhanjaya Pilihanraya apabila sampai masa dan ketikanya untuk membangkitkan kawasan pilihanraya ini supaya mengekalkan kriteria-kriteria dan juga asas-asas yang digunakan selama ini.

Tuan Yang Dipertua, kalau Tuan Yang Dipertua izinkan saya pada petang ini untuk membincangkan satu Fasal yang terdapat dalam Perlembagaan oleh kerana sebagaimana diperkatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semalam beliau tidak berniat untuk

meminda Perlembagaan ini dengan acap kali, jadi biarlah saya mengambil kesempatan ini untuk memberi cadangan ke dalam Dewan ini supaya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menarik kepada satu Fasal dalam Perlembagaan, Fasal 42. Saya berpendapat perkara ini adalah penting tetapi mungkin ianya tidak terlintas ataupun tidak disedari oleh pihak-pihak Penggubal Undang-undang.

Kalau Tuan Yang Dipertua izinkan saya membaca Fasal 42(5) mengenai keanggotaan Pardons Board ataupun Lembaga Pengampunan. Fasal 42(5) menyatakan bahawa:

“The Pardons Board constituted of each state for each state shall consist of the Attorney-General of the Federation, the Chief Minister of the State and not more than three other members who shall be appointed by the Ruler or Yang di-Pertuan Agong”.

Tuan Yang Dipertua, saya sebagai orang biasa (as a layman), bukanlah pakar undang-undang, apa yang saya fahamkan mengikut Perkara 42 ini Lembaga Pengampunan terdiri daripada Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Peguam Negara dan 3 orang rakyat biasa yang dilantik oleh Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong.

Apa yang saya ingin bangkitkan ialah satu soalan, jika seseorang yang telah didakwa di mahkamah dan pendakwaan dijalankan oleh Peguam Negara sendiri di mana yang kena tuduh didapati salah ataupun bersabit dengan kesalahannya dan selepas ia membuat rayuan tertentu di mana rayuannya telah ditolak dan kemudiannya ia mengemukakan kesnya kepada Lembaga Pengampunan, jadi adakah kalau boleh saya gunakan perkataan “adil

ataupun kena pada tempatnya” jika Peguam Negara yang telah mengendalikan kes tersebut dari awal hingga ke mahkamah itu muktamad membuat keputusannya dan sekarang ini menduduki Lembaga Pengampunan untuk menimbangkan pengampunan yang berkenaan, sama ada hendak mengurangkan hukuman ataupun untuk membebaskan yang kena tuduh ataupun yang telah disabitkan dengan sesuatu kesalahan.

Tuan Yang Dipertua, apa yang saya faham mengikut Perkara 42(5) ini sebagaimana yang saya bacakan tadi, dengan izin Tuan Yang Dipertua, Peguam Negara boleh mewakilkan dengan cara bertulis kepada orang lain tugasnya atau fungsinya sebagai ahli Lembaga Pengampunan, tetapi pihak Lembaga hendaklah mengambil kira sebarang pendapat bertulis daripada Peguam Negara jika pendapat tersebut dikemukakan oleh beliau. Di sini bolehlah saya bahaskan dan mungkin dipersetujui bahawa dengan cara-cara yang ada di dalam Perlembagaan kita sekarang Peguam Negara kita semestinya menduduki Lembaga Pengampunan sebagai ahli dan tidak semestinya pula ia mengemukakan pendapat bertulis kepada Lembaga tersebut.

Tuan Yang Dipertua, jika kita semua bersetuju bahawa Peguam Negara tidak semestinya menghantar cara bertulis pendapatnya kepada Lembaga Pengampunan, yang menjadi tandatanya di sini ialah bolehkah wakil yang dilantik oleh.....

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli Yang Berhormat, saya minta maaf kerana terpaksa membuat teguran. Saya boleh membenarkan perbahasan pada dasarnya terhadap pindaan sesuatu Perlembagaan pada keseluruhannya tetapi dalam membahaskan dengan khusus dan dengan terperinci, saya hanya boleh membenarkan perbahasan di atas

artikel-artikel ataupun perkara-perkara yang dibentangkan dalam Rang Undang-undang Pindaan ini. Oleh itu saya tidak boleh membenarkan perbahasan secara terperinci berkenaan dengan Artikel 42.

Tuan Ismail bin Said: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua, kerana telah memberi peringatan kepada saya. Jadi pokoknya, Tuan Yang Dipertua, oleh kerana petang semalam Yang Amat Berhormat Perdana Menteri menyatakan bahawa memang beliau tidak berniat untuk meminda Perlembagaan ini acap kali, jadi mengambilkan kesempatan ini saya bercadang supaya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengambil kira supaya seksyen yang saya bacakan tadi, dengan izin Tuan Yang Dipertua, supaya turut juga dipinda. Jadi, alasan-alasan adalah sebagaimana yang saya katakan tadi. Oleh kerana Tuan Yang Dipertua berkata demikian, jadi saya berharap supaya setakat penjelasan yang saya beri tadi supaya dapat Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengambil ingatan untuk meminda Perkara 42(5) dalam Perlembagaan. Jadi, biarlah sekali gus tidak payah, maknanya Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita mengambil satu masa yang lain untuk meminda Perlembagaan ini apabila sampai masa dan ketikanya oleh kerana saya juga faham sebagaimana yang diperkatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semalam bahawa keadaan dahulu lain, keadaan sekarang lain, mungkin keadaan di masa yang akan datang menjadi lain juga.

Saya rasa itulah sahaja, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang ini.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Yang Berhormat dari Labuk Sugut.

5.03 ptg.

Tuan Hassan Alban bin Haji Sandukong (Labuk Sugut): Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengambil bahagian di dalam perbahasan Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Perlembagaan.

Saya rasa pada hari perbahasan kita sudah yang ke 23 kali kita meminda Perlembagaan ataupun dengan hari ini sudah 24 kali kita meminda Perlembagaan Malaysia semenjak kita merdeka daripada tahun 1957. Tiap-tiap kali diadakan pindaan terhadap Perlembagaan kita dapati banyak suara-suara yang mengatakan ataupun tuduhan-tuduhan yang dilemparkan kepada Kerajaan yang mengatakan Kerajaan meminda Perlembagaan dengan sewenang-wenangnya dengan tidak mengambil kira perasaan dan hasrat rakyat.

Ada pula saya terdengar di forum-forum yang mengatakan andaikata kita memerlukan pindaan terhadap Perlembagaan maka haruslah dijalankan satu pungutan suara (referendum) sebelum satu-satu pindaan dibuat terhadap Perlembagaan kita walau bagaimanapun malang sedikit tidak ada peruntukan dalam undang-undang dan juga Perlembagaan kita bila mana satu pindaan diadakan perlu terlebih dahulu diadakan satu referendum.

Pada hari ini sudah hampir-hampir 27 tahun kita merdeka dan selama itu Malaysia sebagai satu bangsa merdeka dan berdaulat sudah mengalami beberapa perubahan, perkembangan dan seterusnya perubahan dalam segala bentuk penghidupan kita dan seperti yang dikatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita semalam iaitu Perlembagaan harus wajib dan disesuaikan andaikata ianya sudah menjadi obsolete, maknanya barangkali pada hari ini terdapat satu-satu perkara dalam Perlembagaan itu tidak lagi sesuai

ataupun perlu ditambah, maka pada hari ini kita membahaskan pindaan-pindaan terhadap perkara-perkara tertentu dalam Perlembagaan kita.

Di Majlis yang mulia ini juga, Tuan Yang Dipertua, saya ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan setinggi-tinggi tahniah kepada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri kita, Dato' Musa Hitam yang telah dipetik mengatakan, semasa beliau di England dahulu iaitu kita tidak perlu meminta maaf kepada sesiapa juga tentang hal-hal undang-undang kita di Malaysia. Pendek kata saya menyokong saranan beliau ini 100% dan anasir-anasir yang selalunya mengatakan iaitu ini tidak kena dan itu tidak kena terhadap pelaksanaan undang-undang di Malaysia tidak patut kita mengambil peduli oleh sebab negara kita sudah merdeka dan pendapat mereka biarlah pendapat sahaja dan kita negara sudah merdeka, tidak lagi wajib dan tidak harus mendengar kepada saranan yang tidak menentu ini.

Saya ingin juga memberi pendapat saya tentang Perkara 46, kalau tidak silap iaitu berkenaan dengan penambahan kerusi pilihanraya bila mana ditambah daripada 154 iaitu menjadi 176 dan Sabah telah diperuntukkan lebih kerusi empat kali ini tetapi pada petang semalam saya telah terdengar daripada ucapan Wakil dari Kuala Lumpur Bandar yang mengatakan iaitu representation itu mestilah mengikut kadar pengundi-pengundi yang ada iaitu misal kata di Kuala Lumpur ini barangkali pengundinya banyak dan di luar-luar bandar yang tidak begitu banyak pengundinya dan seharusnya kalau keadaan ini dibenarkan berlaku saya rasa kami daripada Sabah tidaklah begitu bersetuju dengan pendapat beliau ini. Demikian juga saranan yang dibuat oleh Wakil dari Kepong yang mengatakan iaitu Sabah yang telah diperuntukkan dengan 20 kerusi itu adalah tidak adil kata beliau dan ini

saya rasa adalah satu pendapat yang tidak waras dan saya rasa sebagai seorang Ahli yang datang daripada Sabah, saya harus memberi teguran sedikit iaitu kami tidak bersetuju dengan pendapat beliau ini.

Tuan Yang Dipertua, saya ingin membuat perbandingan sedikit berkenaan dengan keadaan pilihanraya di luar bandar di Sabah dan kawasan pilihanraya di bandar juga terdapat di Sabah iaitu kawasan pilihanraya saya Labuk Sugut mahupun kawasan pilihanraya Kinabatangan jika dibandingkan keadaannya dengan kawasan pilihanraya Bandar Sandakan. Kawasan pilihanraya Labuk Sugut keluasannya lebih kurang seperti Negeri Sembilan tetapi pengundinya hanyalah 15,000. Untuk mengelilingi kawasan pilihanraya ini kita terpaksa mengambil masa tidak kurang dari 35 hari dan perjalanannya dan perhubungan di sini hanya 15% daripada hampir-hampir 150 buah kampung yang boleh kita capai melalui land cruiser, yang lain kita terpaksa jalan kaki, ikut sungai, ada kalanya ikut bot dan terus ke Laut Sulu untuk ke pulau-pulau menemui rakyat di sana.

Demikian juga halnya dengan kawasan pilihanraya Kinabatangan lebih kurang walaupun barangkali Kinabatangan itu lebih besar keluasannya daripada Labuk Sugut dan juga pengundian pilihanraya di sana mengambil masa lebih kurang tujuh hari baru habis. Tetapi di bandar Sandakan yang mempunyai pengundi lebih kurang 40,000, kita boleh mengelilingi kawasan itu dengan menggunakan kereta tidak lebih daripada dua jam sudah habis. Di bandar Sandakan ini juga terdapat Pejabat Daerah, Majlis Perbandaran Sandakan dan bermacam-macam kemudahan yang disediakan oleh Kerajaan untuk memudahkan tugas-tugas seorang Wakil Rakyat tetapi kemudahan ini malang sedikit tidak terdapat di kawasan pilihanraya di luar

bandar. Jadi, kesukaran yang dihadapi oleh seorang Wakil Rakyat yang datang daripada luar bandar mengendalikan tugasnya tidak dapat dibandingkan dengan tugas-tugas yang dibuat oleh seorang Wakil Rakyat yang datang daripada bandar. Itulah saya rasa perbandingan serba sedikit, Tuan Yang Dipertua, yang boleh saya terangkan di sini. Maka dengan itu, saya berseru kepada Suruhanjaya Pilihanraya sekiranya diadakan penyusunan semula terhadap persempadanan (boundary pilihanraya itu maka haruslah diambil perhatian perkara-perkara seperti berikut:

- (1) Keluasan satu-satu kawasan itu;
- (2) Perhubungan;
- (3) Kemudahan-kemudahan terdapat seperti kemudahan-kemudahan Kerajaan, pejabat Kerajaan dan agensi-agensi yang lain yang ada membantu seseorang Wakil Rakyat untuk mengendalikan tugas; dan
- (4) Kadar buta huruf di satu-satu kawasan. Ini perlu diperhatikan kerana kita tahu kadar buta huruf di kawasan luar bandar di Sabah adalah begitu tinggi dan mereka itu memerlukan kepimpinan yang boleh dikatakan "kepimpinan persemukaan". Jika dibandingkan dengan para pengundi di dalam bandar kadar buta huruf tidak begitu tinggi dan mereka itu adalah senang sedikit untuk dilayani dan sebagainya.

Satu perkara lagi yang saya ingin tegaskan di sini ialah berkenaan dengan peruntukan 4 kerusi kepada Sabah. Peruntukan ini saya rasa jika ditinjau dari segi statistik atau perangkaan seharusnya ditambah lagi daripada 4 ini kerana pada tahun 1970 penduduk di negeri Sabah adalah lebih sedikit daripada setengah juta tetapi

pada tahun 1980, census penduduk Sabah sudah meningkat lebih daripada sejuta. Ini bererti sudah sekali ganda penduduk itu berkembang, daripada setengah juta kepada satu juta dalam tempoh masa satu tahun. Saya rasa begitu juga dengan pengundi di Sabah pada tahun 1970 hanya lebih kurang 150,000 pengundi berdaftar di Sabah tetapi pada hari ini hampir-hampir 250,000 pengundi berdaftar di Sabah. Jadi di sini kalau cuma diperuntukkan 4 kerusi manakala perkembangan penduduk dan pengundinya sekali ganda, saya rasa ini adalah tidak adil, kalau boleh ditambah 4 sehingga menjadi 6 iaitu menjadi 22 kesemuanya kerusi yang diperuntukkan untuk Sabah.

Yang akhirnya, Tuan Yang Dipertua, saya ingin merakamkan sokongan saya terhadap Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Perlembagaan yang telah dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri petang semalam. Sekian, terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh: Ahli Yang Berhormat dari Ipoh.

5.13 ptg.

Tuan Peter Chin Gan Oon (Ipoh): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk mengambil bahagian dalam perbahasan untuk meminda Perlembagaan yang dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Saya merujuk khasnya kepada pindaan terhadap kerusi-kerusi Parlimen di Dewan yang mulia ini. Pindaan tersebut ialah untuk memperuntukkan tambahan kepada keahlian Dewan yang mulia ini. Saya sokong pindaan tersebut.

Tuan Yang Dipertua, bilangan penduduk di negara kita iaitu sebanyak 10.2 juta dalam kajian semula kawasan-kawasan Parlimen yang lalu, dalam tahun 1973 telah meningkat kepada 13.4 juta sekarang.

Hasilnya banyak kawasan Parlimen kurang diwakili oleh Wakil Rakyat, khasnya kawasan-kawasan bandar seperti kawasan saya di Ipoh. Umpamanya, dalam pilihanraya 1974 jumlah pemilih hanya 48,062 orang, tahun lepas dalam pilihanraya 1982 jumlah pemilih telah meningkat kepada 75,566 orang iaitu tambahan sebanyak 57.3%. Belum lagi dikira terdapat juga setengah kawasan bandar yang jumlah pemilihannya yang lebih daripada 100,000 orang seperti kawasan Petaling berbanding dengan setengah kawasan yang lain dengan kira-kira 30,000 orang pemilih. Peraturan ini sangat tidak memuaskan dan lagi tidak masuk akal kerana 100,000 pemilih mempunyai perwakilan politik yang sama seperti 30,000 orang pemilih. Dalam erti kata tiap kumpulan mempunyai hanya seorang wakil di Parlimen. Tambahan kepada kerusi Parlimen kepada 176 untuk jumlah penduduk sekarang sebanyak kira-kira 13.4 juta lebih kurang bersamaan dengan setiap Ahli Parlimen sepatutnya mewakili 76,000 orang dalam kawasannya mengambil kira jumlah orang purata setiap keluarga Malaysia ialah kira-kira 5 orang daripada dua orang sudah meningkat kepada umur boleh membuang undi. Dengan demikian Suruhanjaya Pilihanraya seharusnya membahagikan kawasan-kawasan yang terlalu besar dari segi bilangan pemilih menjadi kawasan sebanyak 30,000 orang pemilih yang lebih mudah dijagai. Kita setiap Ahli Parlimen mahu berkhidmat kepada 76,000 orang pengundi dengan berkesan.

Tuan Yang Dipertua, dalam kajian semula tahun 1973 tentang kawasan-kawasan Parlimen, Suruhanjaya Pilihanraya telah banyak menambah pemilih dalam kawasan bandar di Perak iaitu Batu Gajah dan Kinta, dahulu dikenali sebagai kawasan Ulu Kinta dalam Pilihanraya Umum, 1969. Ini adalah kerana sebahagian besar

pemilih-pemilih dari kawasan Parlimen Kampar telah dipindahkan ke kawasan Parlimen Batu Gajah dan Kinta. Dalam tahun 1969 kawasan Parlimen Kampar, Batu Gajah dan Ulu Kinta berjumlah sebanyak 92,083 pemilih dalam tahun 1974 ketiga-tiga kawasan itu menjadi pada pokoknya dua kawasan Batu Gajah dan Kinta iaitu berjumlah 83,104 pemilih. Hasilnya kawasan-kawasan bandar menjadi lebih besar dari pemilih dari tahun 1969 kepada pilihanraya 1974, kawasan Parlimen Kampar hanya menjadi kawasan Negeri sahaja. Ini dilakukan walaupun dalam kajian semula 1974 Perak mempunyai satu lagi kawasan Parlimen tambahan. Dengan kajian semula begini seorang Ahli Parlimen bandar telah bertambah menanggung beban walaupun jadual kerja mereka sudahpun penuh sesak.

Saya berharap dengan kajian semula sekarang oleh Suruhanjaya Pemilihan, lebih banyak perhatian diberikan kepada memecahbelahkan kawasan-kawasan bandar seperti kawasan saya di Ipoh supaya dapat dilicinkan kerja kawasan seseorang Ahli Parlimen bandar.

Tuan Yang Dipertua, saya juga suka menyentuh perkara yang menamatkan rayuan lanjut kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy. Saya sokong menamatkan rayuan kepada Privy Council, sebab kita adalah sebuah negara merdeka dan harusnya mempunyai kata penuh ke atas nasib negara kita, sama ada dari segi kehakiman ataupun sebaliknya. Bagaimanapun saya perhatikan bahawa pindaan tersebut adalah begitu rupa. Seseorang pesalah sekarang mempunyai lagi kurang peluang merayu, terdahulu daripada pindaan ini seseorang yang disabitkan oleh Mahkamah Tinggi boleh merayu kepada Mahkamah Persekutuan, selepas itu dia masih boleh merayu kepada Jawatankuasa Kehakiman Majlis Privy dan terus kepada Duli

Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong. Dengan pindaan tersebut Mahkamah Persekutuan menjadi Mahkamah Agong dan dengan tiada Privy Council itu, maka kurang satu lagi peluang rayuan supaya seseorang tidak dilucutkan hak-haknya yang ada sekarang, oleh sebab pindaan ini baik jika Mahkamah Persekutuan dikekalkan dan sebuah Mahkamah Agong menggantikan Privy Council.

Akhir kata saya ucapkan terima kasih kepada Tuan Yang Dipertua, kerana membenarkan saya mengambil bahagian dalam perbahasan mengenai Rang Undang-undang ini yang saya sokong.

5.22 *ptg.*

Tuan Mohamad Razlan bin Haji Abdul Hamid (Matang): Tuan Yang Dipertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kerana diberi peluang untuk berucap dan membahar serta menyokong Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan), 1983 yang telah dibawa dan dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita semalam.

Tuan Yang Dipertua, di sini ingin saya menyentuh satu dua perkara yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semalam iaitu satu daripadanya ialah berhubung dengan masalah pertambahan Kerusi Parlimen di seluruh negara, yang mana pertambahan sebanyak 22 buah Kerusi yang berjumlah dari sekarang sebanyak 154 kawasan kepada 176 buah kawasan iaitu kawasan Parlimen.

Tuan Yang Dipertua, semalam dan juga hari ini wakil dari Kepong telah mempersoalkan dalam masalah pembahagian kawasan-kawasan pilihanraya yang telah dibuat dan dirangka oleh Jawatankuasa Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia

berhubung dengan masalah kawasan-kawasan iaitu kawasan Melayu, kawasan Cina, kawasan India, kawasan Iban dan lain-lain lagi.

Di sini saya ingin menyarankan bahawa pembahagian kawasan-kawasan yang telah ditetapkan ataupun yang akan dirangkakan oleh pihak Jawatankuasa Suruhanjaya Pilihanraya Malaysia kalau dikaji dan diteliti, bahawa apa yang dilakukan oleh Jawatankuasa Suruhanjaya Pilihanraya ini memang adil dan tepat.

Saya berkata demikian oleh kerana dalam masalah pembahagian ini sebagaimana ramai di antara kawasan-kawan tadi telah menerangkan berhubung dengan masalah pembahagian ini, yang mana kawasan-kawasan luar bandar memang luas kalau dibandingkan dengan kawasan-kawasan dalam bandar. Dan sebagainya Wakil Rakyat Parlimen di kawasan luar bandar beban yang diterima oleh Wakil-wakil Rakyat Parlimen di kawasan luar bandar itu adalah lebih berat daripada Wakil-wakil Rakyat dalam kawasan bandar.

Di sini ingin saya menekankan dalam masalah ini supaya wakil dari Kepong tidak lupa, supaya wakil dari Kepong mesti ingat yang beliau itu wakil dalam bandar tidak begitu menjadi masalah sangat sebagaimana kami wakil-wakil daripada luar bandar, kerana wakil daripada luar bandar ini kawasannya luas dan juga menimbulkan bermacam-macam masalah, contohnya dalam kawasan Parlimen Matang. Kalau wakil dari Kepong atau DAP pergi melihat sendiri kawasan-kawasan luar bandar yang mana kita akan dapat lihat bermacam-macam masalah. Masalah kaum taninya, masalah kaum nelayan dan beratus-ratus masalah. Saya percaya sama ada wakil dari Kepong sedar atau tidak sedar bahawa beliau dalam satu hari boleh dapat tidur antara 6-8 jam, tetapi

Wakil-wakil Rakyat dari luar bandar cuma dapat tidur antara 3-4 jam sahaja, Tuan Yang Dipertua. Ini kenyataan, oleh kerana wakil-wakil dalam bandar apa yang dikehendakkan lagi, segala kemudahan-kemudahan asas sudah sedia ada, elektrik ada, air ada, segala-galanya ada. Tetapi kami Wakil-wakil Rakyat di luar bandar menerima bermacam-macam bebanan, maka dengan itu saya menyokong penuh di atas kebijaksanaan Kerajaan di bawah pimpinan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri yang mana beliau sedar dalam masalah pembahagian kawasan-kawasan ini.

Wakil dari Kepong juga mungkin beliau lupa atau sengaja buat-buat lupa bahawa ada dalam sebuah negara, negara itu pun tidak jauh, yang mana negara itu telah melakukan pembahagian kawasan pilihanraya mereka lebih dahsyat lagi daripada negara kita yang mana dalam satu-satu kawasan itu ada majoritinya katalah orang Melayu misalnya, maka orang-orang Melayu di dalam kawasan-kawasan yang majoritinya tadi dipecah-pecahkan—divide and rule, dengan izin, Tuan Yang Dipertua. Dengan cara dibuat rumah-rumah flet dalam kawasan-kawasan Melayu tadi kemudian dibawa penghuni-penghuni daripada bangsa-bangsa lain, daripada kawasan-kawasan lain ke tempat kawasan orang Melayu tadi dan orang-orang Melayu yang ramai daripada kawasan majoriti tadi itu dipindahkan pula ke kawasan-kawasan lain. Jadi orang Melayu daripada majoriti tempat yang ramai tadi dijadikan kumpulan yang kecil-kecil. Jadi senanglah satu bangsa lain dapat menakluki dalam satu-satu pilihanraya.

Jadi dengan itu, Tuan Yang Dipertua, saya rasa Wakil dari Kepong patut berterima kasih kepada Kerajaan kita yang ada pada hari ini.

Tetapi masih ada segolongan rakyat, masih ada segolongan orang yang tertentu dan juga parti-parti politik yang tertentu yang memuji-muji, yang menyanjung-nyanjung tinggi di atas sikap pemerintah yang tidak harus saya sebutkan di sini. Tetapi rakyat dalam negara itu tidak siapa pun yang berani mempersoalkannya.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa semua Ahli-ahli dalam Dewan yang mulia ini faham maksud saya itu termasuk juga Wakil dari Kepong dan juga sahabat-sahabat saya dalam DAP.

Tuan Yang Dipertua, di sini juga ingin saya membangkitkan dalam satu perkara berhubung dengan masalah Rang Undang-undang Perlembagaan negara ini iaitu sebagaimana yang telah disarankan oleh Wakil dari Kemaman. Jadi saya menyokong di atas cadangan yang dibawa oleh Wakil dari Kemaman itu. Maka dengan ini, Tuan Yang Dipertua, saya menyokong Rang Undang-undang Perlembagaan (Pindaan) 1983. Sekian, terima kasih.

Dr Abdul Hamid bin Pawanteh:
Yang Berhormat dari Kota Melaka.

5.34 ptg.

Tuan Lim Kit Siang (Kota Melaka):
Tuan Yang Dipertua, Rang Undang-undang untuk meminda Perlembagaan yang dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semalam adalah mengandungi beberapa cadangan untuk meminda berbagai peruntukan-peruntukan di dalam Perlembagaan kita yang termasuk peruntukan-peruntukan mengenai menambah bilangan kawasan-kawasan pilihanraya, untuk membuat satu proses menentukan keadaan di mana seorang Ahli yang didapati salah di mahkamah oleh kerana kesalahan-kesalahan jenayah, hilang kelayakannya sebagai seorang Ahli dalam Dewan yang mulia ini, ada peruntukan-peruntukan mengenai

kedudukan Timbalan Pengerusi dan ahli-ahli Suruhanjaya-suruhanjaya dan pun mengenai Perkara 66 dan Perkara 150.

Tuan Yang Dipertua, dalam 2 hari perbahasan ini yang saya ada ikuti oleh kerana saya mahu dapat sedikit pandangan-pandangan dan pendirian-pendirian khasnya daripada Ahli-ahli Barisan Nasional termasuk Ahli-ahli daripada UMNO tetapi nampaknya perbahasan ini sangat anih. Nampaknya kita dalam satu permainan memainkan satu wayang kulit, tengok bayang sahaja tetapi substance kita tidak berani, tidak mahu untuk menyentuh.

Mengenai pindaan kepada Perlembagaan ini satu pindaan yang sangat mustahak dalam sejarah negara kita oleh kerana pertama kali semenjak merdeka satu peruntukan, satu pindaan ada dikemukakan akan dengan seriusnya menukarkan corak sistem pemerintahan di negara kita. Semua orang tahu tetapi semua orang tidak mahu sebut. Tuan Yang Dipertua, apabila kita di Kantin Parlimen, juga di luar daripada Dewan apabila Ahli-ahli Yang Berhormat bincang mengenai pindaan Perlembagaan, mereka tidak bincang mengenai mahu tambah kawasan pilihanraya, mereka tidak bincang mengenai cadangan untuk pinda Perkara 48 bagaimana seorang Ahli yang ada didenda atau didapati salah dalam mahkamah akan hilang kelayakan. Apa yang mereka bincang ialah tujuan, sebab dan consequence pindaan-pindaan kepada Perkara 66 dan Perkara 150 dalam Perlembagaan. Dan pun di luar Parlimen pindaan ini dibincangkan oleh mereka yang tahu dan fasih mengenai Perlembagaan, oleh pemberita-pemberita, oleh pemimpin-pemimpin politik dalam Barisan Nasional baikpun di luar Barisan Nasional, mereka menumpu fikiran mengenai pindaan kepada Perkara 66 dan pindaan kepada

Perkara 150, tetapi dalam 2 hari perbahasan ini khasnya Ahli-ahli daripada Barisan Nasional semua tidak menyentuh mengenai 2 pindaan ini yang begitu mustahak yang Ahli-ahli Yang Berhormat yang selalunya mula untuk berucap, dengan izin, breathe fire and brimstone, nampaknya sangat diam dan pun tidak ada dalam Dewan ini, ini sangat anih.

(Tuan Yang Dipertua, *mempengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang Dipertua, saya rasa ini satu perkembangan yang sangat tidak sihat kalau kita mahu satu suasana, satu sistem demokrasi boleh berkembang di mana sekurang-kurangnya dalam Dewan yang mulia ini kita patut boleh bincang dengan jujur dan ikhlas, kenapa kita patut menyokong satu pindaan, tetapi sangat malangnya dalam perkara ini tidak berlaku. Semua elak daripada perkara ini, semua elak dan lari daripada Perkara 66 dan Perkara 150. Saya rasa ini sangat mustahak oleh kerana sebagaimana saya sebutkan tadi pindaan kepada dua Perkara ini merupakan satu pindaan kepada Perlembagaan yang basic dan sebab itu satu pindaan yang, dengan izin, far-reaching consequences kepada sistem pemerintahan di negara kita.

Tuan Yang Dipertua, di bawah pindaan yang telah dikemukakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, tujuan pindaan ialah untuk meminda Perkara 66 dengan meminda peruntukan dalam Fasal (4) dan Fasal (5). Sebelum saya bincang dengan mendalam kedua-dua peruntukan ini saya ada diingatkan dengan apa yang berlaku semalam dan hari ini mengenai wayang kulit yang ada dimainkan mengenai satu tulisan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri 14 tahun dahulu dalam buku termasyhurnya, terkemukanya "The

Malay Dilemma" di mana beliau ada berkata mengenai satu perenggan, dengan izin,

"The manner, the Frequency, the trivial reasons for altering the Constitution reduce this supreme law of the nation to a useless scrap of paper".

Di sini saya sebut "the manner", tidak memberi penjelasan sebab-sebab patut diberi "the manner" di mana Perlembagaan kita hari ini mahu dipinda, "reduce this supreme law of the nation to a mere useless scrap of paper", daripada tahun 1969 apabila buku ini ada ditulis.

Tuan Yang Dipertua, Perkara 66 Perlembagaan adalah dimohon untuk dipinda:

- (a) dengan memotong perkataan-perkataan "dan selepas memperkenalkan sesuatu Rang Undang-undang, Yang di-Pertuan Agong hendaklah menyebabkan Rang Undang-undang itu disiarkan sebagai undang-undang" dalam Fasal (4); dan
- (b) dengan menggantikan Fasal (5) dan dengan Fasal (5) dan (5A) yang berikut:

"(5) Sesuatu Rang Undang-undang hendaklah menjadi undang-undang apabila ia diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong. Jika kerana apa-apa jua sebab Rang Undang-undang itu tidak diperkenankan oleh Baginda dalam tempoh lima belas hari selepas Rang Undang-undang itu dipersembahkan Kebawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, maka Baginda hendaklah disifatkan telah memperkenalkan Rang Undang-undang tersebut hendaklah dengan demikian itu menjadi undang-undang."

Tuan Yang Dipertua, proses legislative sangatlah jelas ialah mengenai kelulusan Rang Undang-undang oleh dua Dewan dan diperkenankan oleh Yang di-Pertuan Agong. Tetapi dengan pindaan ini, satu perubahan besar, satu pemindahan besar sudah berlaku, di mana Royal assent tidak perlu diadakan dalam keadaan di mana dalam 15 hari Rang Undang-undang itu ada diperkenankan kepada Yang di-Pertuan Agong boleh dianggap bahawa adalah diperkenankan.

Tuan Yang Dipertua, pada teori constitutional, Royal assent perlu untuk menyempurnakan, untuk perfectkan proses legislative. Tanpa Royal assent satu Rang Undang-undang yang ada diluluskan tidak disempurnakan. Apabila Perlembagaan kita ada digubalkan sebelum merdeka ada satu Commission bernama Reid Commission yang ada membuat kajian-kajian dan perakuan-perakuan dan sangatlah jelas bahawa Royal assent adalah satu ciri, satu bahagian proses yang tidak boleh dikurangkan dan Royal assent ini pun satu proses yang conventional yang dibuat selepas nasihat Executive dan tidak boleh diwitheld dan di sini, dengan izin, saya baca penjelasan mengenai perkara ini dalam buku "Constitution of Malaysia" mengenai perkara ini.

Tuan Yang Dipertua: Oleh siapa?

Tuan Lim Kit Siang: Edited by Tun Mohd. Suffian, H. P. Lee and F. A. Trindade entitled "Constitution of Malaysia-Development 1957-1977":

"For a Bill to become law, it is necessary that it be passed by both House of Parliament and be assented to by the Yang di-Pertuan Agong. The Yang di-Pertuan Agong signifies his assent to a Bill by causing the public seal to be affixed to the Bill. An air of unreality

surrounds the assent of the Yang di-Pertuan Agong because the assent can never be withheld. This aspect of the Constitution was severely criticised by Mr Justice Abdul Hamid in his Note of Dissent to the proposals of the Reid Commission where he said, and this is his particular dissent”:

“If this Article is allowed to remain in the draft as it stands the Yang di-Pertuan Agong will have no choice in the matter of assent. He shall be bound to assent to the Bill passed by the two Houses. In other words, a Bill passed by the two Houses shall become law. If this is the intention, it is far better to approach this subject direct by saying that a Bill passed by the two Houses shall become law. No mention of assent is necessary at all. If assent is to be mentioned the Constitution should give the power to the Yang di-Pertuan Agong to accord assent or to withhold assent. In all constitutions, the power to accord assent goes with the power to withhold assent”.

This is the dissent, and this is what the writer of this particular article has said. It goes on:

“Nevertheless, it does not seem possible.....

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat, sambung dengan Bahasa Kebangsaan.

Tuan Lim Kit Siang: Ini dalam satu paragraph sahaja lagi.

Tuan Yang Dipertua: Tidak, berkenaan dengan apa remarks, apa yang dikomen tadi kenalah dalam Bahasa Kebangsaan.

Tuan Lim Kit Siang: Terjemah?

Tuan Yang Dipertua: Tidak, apa Yang Berhormat kata tadi, sambungan, apa-apa yang hendak dikatakan itu hendaklah dalam Bahasa Kebangsaan.

Tuan Lim Kit Siang: Saya masih dalam petikan ini.

Tuan Yang Dipertua: Baiklah.

Tuan Lim Kit Siang: Satu line sahaja.

“Nevertheless, it does not seem possible for the Yang di-Pertuan Agong to withhold assent to a Bill passed by both Houses of Parliament”.

Ini ialah mengenai keadaan yang ada di negara kita.

Tetapi mengikut Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semalam bahawa pindaan kepada peruntukan ini perlu oleh kerana mengikut Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kadangkala ada kemungkinan Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atas sebab-sebab tertentu tidak dapat memberi perkenan kepada sesuatu Rang Undang-undang dengan segera maka adalah dicadangkan supaya Perkara 66 (5) dipinda bagi memperuntukkan bahawa selepas lima belas hari Rang Undang-undang itu dipersembahkan kepada Baginda maka hendaklah disifatkan bahawa Baginda telah pun memperkenankannya.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa inilah dua perkara yang mustahak. Sungguhpun saya bersetuju dengan pendirian constitutional theory bahawa Royal Assent dalam satu sistem pemerintahan Constitutional Monarchy tidak boleh di withheld tetapi assent patut dan perlu diberikan. Dan ini bukan satu perkara bahawa mengikut falsafah baru Barisan Nasional mahu cekap, licin, cepat 15 hari teruskan kalau tidak boleh memperkenankan pun dianggap

sebagai diperkenankan. Saya rasa itu bukan satu perkara cekap, licin dan cepat tetapi satu perkara basic bahawa assent yang tidak boleh di withheld perlu sebelum proses legislative disempurnakan, dan kalau tidak, satu hari kita mungkin akan sampai satu peringkat di mana ada satu pindaan yang dikemukakan bahawa apabila satu Rang Undang-undang ada dikemukakan atau dibentangkan dalam Parlimen yang mulia ini ataupun Dewan yang mulia ini kalau selepas 15 hari Rang Undang-undang ini tidak diluluskan dianggap sebagai sudah diluluskan untuk mahu cekap, mahu licin, mahu cepat, mana boleh? Royal Assent perlu diturunkan sebelum Rang Undang-undang menjadi undang-undang. Dan saya tidak tahu kenapa pemindaan yang dimohon itu perlu oleh kerana inilah sangat jelas dalam Perlembagaan bahawa Royal Assent tidak boleh di withheld dan kalau Royal Assent ada di withheld dan proses perundangan atau legislative tidak dijalankan ada peruntukan-peruntukan dalam constitution untuk menghadapi masalah ini. Kalau kita mengecualikan keperluan satu Royal Assent mungkin daripada semangat Republican. Itulah satu langkah ke depan tetapi saya rasa itu sudah ubah landasan sistem pemerintahan yang kita amalkan semenjak tahun 1957.

Tuan Yang Dipertua, saya sebut BAHAGIAN 4 dalam Perlembagaan mengenai pemilihan Yang di-Pertuan Agong dan ada peruntukan oleh Conference of Rulers, Tuan Yang di-Pertua, untuk remove seorang Yang di-Pertuan Agong oleh Conference of Rulers. Begitu juga, Tuan Yang Dipertua, saya mahu sebut Perkara 33 di mana ada peruntukan untuk perlantikan seorang Timbalan Yang di-Pertuan Agong. Bolehkah saya bacakan di dalam bahasa Inggerisnya. *(Dengan izin).*

“33 (1). There shall be a Deputy Supreme Head of the Federation (to

be called the Timbalan Yang di-Pertuan Agong) who shall exercise the functions and have the privileges of the Yang di-Pertuan Agong during any vacancy in the office of the Yang di-Pertuan Agong and during any period during which the Yang di-Pertuan Agong is unable to exercise the functions of his office owing to illness, absence from the Federation or for any other cause, but the Timbalan Yang di-Pertuan Agong shall not exercise those functions during any inability or absence of the Yang di-Pertuan Agong which is expected to be less than fifteen days, unless:—itulah yang mustahak—“the Timbalan Yang di-Pertuan Agong is satisfied that it is necessary or expedient to exercise such functions”.

Tuan Yang Dipertua, keadaan yang ada disifatkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa di mana Yang di-Pertuan Agong atas sebab-sebab tertentu tidak dapat memberi perkenaan kepada sesuatu Rang Undang-undang dengan segera ada peruntukan untuk keadaan itu di mana Timbalan Yang di-Pertuan Agong bolehlah memperkenankan Rang Undang-undang yang dipersembahkan oleh Executive dan di mana dalam Perlembagaan kita sangat jelas ada peruntukan-peruntukan untuk menghadapi masalah-masalah yang disebutkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Saya rasa tentulah Dewan yang mulia ini patut ada hak dapat satu gambaran yang lebih jelas dan kerana perlu pindaan ini yang begitu luar biasa. Saya percaya tidak ada dalam mana-mana negara di dunia ini ada peruntukan semacam ini yang ada dimohon di mana Royal Assent boleh dianggap sudah diberi sungguhpun tidak diturunkan. Dengan sebab itu, saya rasa oleh sebab sudah ada peruntukan, saya rasalah selain daripada satu keterangan—mungkin Yang Berhormat daripada Barisan Nasional

tidak payah keterangan—tetapi saya rasa rakyat khasnya dari segi Perlembagaan kita mahu satu penjelasan, kenapa aapabila sudah ada peruntukan-peruntukan perlulah pindaan ini dan lebih mustahak oleh kerana pindaan ini di mana Royal Assent boleh dikecualikan dianggap sebagai sudah ada, satu perubahan yang besar, satu perubahan yang pokok kepada sistem pemerintahan.

Tuan Yang Dipertua, dalam tahun 1971, Perlembagaan ini ada dipinda dalam Perkara-perkara 10, 63 kalau tidak silap, dalam perkara-perkara 72, 152, 153 di mana perkara-perkara yang tidak boleh termaktub dalam Perlembagaan ini. Di mana ada perkara-perkara yang menjadi sensitif tidak boleh disoal dan tidak boleh dicabar perkara kerakyatan, perkara Bahasa Malaysia, Perkara 153 hak istimewa orang Melayu dan BAHAGIAN 4 ialah Kedudukan Raja-raja. Dalam Dewan ini pun kita tidak boleh menyentuh, menyoal dan mencabar. Tetapi adakah dengan mengecualikan keperluan untuk royal assent kita akan mengambil satu tindakan prerogative, daripada sovereignty Raja-raja yang tidak boleh di withheld tetapi perlu dibuat, sekarang tidak perlu lagi dibuat, sekarang tidak perlu lagi dibuat. Bukanlah ini sebenarnya satu tindakan menyoal dan mencabar sovereignty Raja-raja yang di bawah Akta Hasutan satu perkara yang menghasut di mana Ahli-ahli Parlimen tidak dapat immunity.

Saya tidak tahu, mungkin Tuan Yang Dipertua boleh membuat satu ruling. Saya rasa inilah satu pindaan yang mustahak, yang sangat mustahak. Mungkin tidak ada satu pindaan yang lebih mustahak daripada segi sistem pemerintahan Malaysia semenjak tahun 1957, tetapi kenapa dibincang, dibahas macam tidak ada wujud. Saya tahu, Tuan Yang Dipertua, bahawa apa yang saya cakap ini mungkin akan terhad di sini sahaja

oleh kerana saya dapat tahu bahawa ada arahan-arahan dikeluarkan bahawa apa-apa perbahasan atas Perkara 66 dan Perkara 150 tidak patut disiarkan dalam suratkhbar. Itulah mungkin satu lagi penjelasan yang kita perlu daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kenapa?

Perkara 150 mengenai pengisytiharan darurat. Rakan saya daripada Kepong ada menyebutkan mengenai salahguna kuasa peruntukan ini di mana sekarang bukan sahaja ada, perisytiharan darurat; kita ada empat perisytiharan darurat—semua empat-empat itu berjalan. Seolah-olah tanpa empat perisytiharan darurat negara kita tidak boleh selamat, aman dan damai. Inilah salahguna kuasa perisytiharan darurat. Kita perlu bentangkan perkara kenapa perisytiharan darurat yang sudah lepas iaitu mengenai peristiwa Emergency di Sarawak tahun 1966 untuk menggulingkan masa itu bekas Ketua Menteri Sarawak pemimpin SNAP iaitu Stephen Kalong Ningkan, perisytiharan darurat ini masih ada. Perisytiharan darurat oleh kerana konfrantasi Indonesia tahun 1963 masih ada. Perisytiharan darurat mengenai 13 Mei masih ada. Perisytiharan darurat untuk mengambil kuasa Kelantan untuk menjatuhkan Pas masih ada sungguhpun UMNO sudah memerintah Kelantan. Kenapa keempat-empat perisytiharan ini tidak dibatalkan? Tetapi apa yang saya mahu menyebutkan di sini ialah mengenai pindaan-pindaan lagi di mana peruntukan-peruntukan untuk Yang di-Pertuan Agong ada dipinda digantikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri.

Peruntukan 150 (1) di mana yang sedia ada, dengan izin, saya bacakan:

“If the Yang di-Pertuan Agong is satisfied that a grave emergency exist whereby the security or the economic life or public order in the

Federation or of any part thereof is threatened, he may issue a Proclamation of Emergency making therein a declaration to that effect”.

Sekarang ada permohonan untuk dua pindaan kepada Peruntukan ini di mana perkataan “Yang di-Pertuan Agong” digantikan dengan Perdana Menteri, “If the Prime Minister is satisfied”. Tuan Yang Dipertua, kenapa pindaan ini dikemukakan dalam Dewan ini? Tentulah apabila satu pindaan dibuat tentu ada sebab, apa itu sebab?

Tuan Yang Dipertua, klausa “If the Yang di-Pertuan Agong is satisfied” tentulah boleh ada dua interpritasinya. Satu ialah bahawa Yang di-Pertuan Agong sendiri perlu berpuas hati bahawa ada satu darurat yang berlaku (grave emergency exists) baharulah diisytiharkan darurat. Yang keduanya, bukanlah Yang di-Pertuan Agong sendiri satisfied tetapi satisfied as advised—yang dinasihatkan oleh Executive. Executive satisfied menasihatkan Yang di-Pertuan Agong dan Yang di-Pertuan Agong secara conventional terus mengisytiharkan darurat.

Kalau kita ikut kes N. Mahadevan Nair dengan Government of Malaysia dalam tahun 1975 kita boleh dapati pendirian Kerajaan mengenai apa ertinya Peruntukan 150 mengenai “If the Yang di-Pertuan Agong is satisfied”, Kes ini, Tuan Yang Dipertua, ialah satu kes di mana mengenai sama ada sah Ordinan Darurat yang dikeluarkan oleh Yang di-Pertuan Agong di bawah perisytiharan darurat itu dan Ordinan No. 1 di mana semua Ordinan-ordinan yang telah dikeluarkan sudah hilang dan masa itu Perdana Menteri Allahyarham Tun Abdul Razak telah membuat satu affidavit mengenai perkara ini dalam mahkamah.

Sebenarnya beliau ada kemukakan Ordinan untuk mendapat royal assent. Di sini saya minta izin untuk baca perenggan itu.

“I refer to paragraph 12 of the Affidavit of K. Mahadevan Nair and state that owing to the grave emergency threatening the security of the country during the May 13 incident I personally presented the said Ordinance to His Majesty the Yang di-Pertuan Agong at Istana Negara for his consideration and approval for his consideration and approval—having considered the said Ordinance and after being satisfied the immediate action was required for securing public safety, the defence of Malaysia, the maintenance of public order and of supplies and services essential to the life of the community His Majesty the Yang di-Pertuan Agong approved the promulgation of the said Ordinance, His Majesty the Yang di-Pertuan Agong signed the said Ordinance accordingly”.

Ini bererti bahawa Yang di-Pertuan Agong sendiri perlu disatisfied, sendiri rasa puas hati, bukan Executive atau Cabinet satisfied dan menasihatkan Yang di-Pertuan Agong dan Yang di-Pertuan Agong mengeluarkan perisytiharaan darurat itu. Sekarang kalau dengan pindaan perkataan Yang di-Pertuan Agong dengan Perdana Menteri, inilah satu lagi perubahan yang besar.

Tuan Yang Dipertua, dalam ini dan juga dalam lain-lain sub-clauses dalam Perkara 150 di mana kuasa ada disebut di bawah Yang di-Pertuan Agong akan diganti dengan Perdana Menteri akan menimbulkan satu masalah yang penting, khasnya oleh kerana dalam tahun 1979 kalau saya tidak silap, oleh kerana keputusan Privy Council, Teh Cheng Poh yang ada buat satu keputusan bahawa Ordinan-ordinan yang dibuat di bawah Perisytiharan Darurat tahun 1969 tidak sah adalah

lagi pindaan-pindaan dibuat kepada Perlembagaan dengan satu lagi perenggan 8 yang baru di mana ada diperuntukkan bahawa keputusan Yang di-Pertuan Agong mengenai mengisytiharkan darurat tidak boleh dicabar, disoalkan dalam mahkamah (non-judicial) dan sekarang dengan tukar gantikan Yang di-Pertuan Agong dengan Perdana Menteri, ini bererti bahawa keputusan Perdana Menteri, perasaan Perdana Menteri tidak boleh disoalkan, dicabarkan dalam mahkamah sungguhpun mungkin ada *mala fide*, sungguhpun mungkin beliau tidak bertindak atas sebab-sebab yang cukup, yang patut, yang jujur (*mala fide*). Saya rasa inilah satu implikasi-implikasi yang sangat luas dalam kuasa-kuasa Perlembagaan kita bukan sahaja ada implikasi terhadap peruntukan-peruntukan dalam Perlembagaan tetapi mengenai hak-hak rakyat yang akan menderita, yang akan hidup dalam keadaan ini. Saya sangat rasa hairan kenapa pindaan ini yang begitu mustahak pun nampaknya dilupakan.

Lagi satu pindaan yang mustahak, Tuan Yang Dipertua, ialah mengenai pindaan yang akan dibuat dalam Jadual (Schedule) 8 di mana akan diperuntukkan bahawa perkara-perkara yang patut termaktub dalam Perlembagaan-perlembagaan Negeri-negeri, termasuk peruntukan-peruntukan mengenai royal assent selepas Dewan Undangan Negeri sudah luluskan Enakmen dan apabila Enakmen itu disebarkan kepada Rajaraja atau Yang di-Pertua-Yang di-Pertua Negeri-negeri masing-masing dalam 15 hari, kalau ada atas apa-apa sebab tidak diperkenankan bahawa Enakmen itu akan dianggap bahawa sudah diperkenankan. Pindaan ini untuk semua Perlembagaan Negeri pun perlu di buat oleh kerana bukan sahaja satu pindaan dibuat dalam Schedule 8 dalam Constitution, tetapi pindaan-pindaan pun perlu dibuat

untuk semua State Constitution oleh kerana mengikut Perkara 71, clause 4, dengan izin:

“71(4). If at any time the Constitution of any State does not contain the provisions set out in Part 1 of the Eighth Schedule (kita akan meminda Eighth Schedule sekarang) with or without the modifications allowed under Clause (5) (hereinafter referred to as “the essential provisions”) a provisions substantially to the same effect, or contains provisions inconsistent with essential provisions, Parliament may, notwithstanding anything in this Constitution, by law make provision for giving effect in the State to the essential provisions of removing the inconsistent provision”. Ertinya ialah sungguhpun kita meminda Schedule 8 sebab peruntukan di bawah clause ini 15 hari perlu ada dalam semua State Constitution, kelulusan kita tidak bererti bahawa Perlembagaan Negeri-negeri sudah dipinda, mereka mahu pinda sendiri. Kalau mereka tidak pinda dan kalau Parlimen mahu mereka conform kepada Schedule 8, kita perlu meluluskan satu undang-undang yang khas, by law make provision to give effect to this.

Saya mahu tanya, apa yang akan berlaku kalau dalam Dewan Undangan Negeri di peringkat Negeri-negeri oleh kerana berlaku pindaan ini, cadangan-cadangan ini tidak dapat royal assent, tidak dapat diperkenankan, tentulah satu constitutional crisis akan berlaku.

Tuan Yang Dipertua, saya rasa bahawa untuk masa depan sistem demokrasi kita perlulah boleh bincang dengan tulus (frank) mengenai sebab-sebab kita mahu kemukakan satu pindaan, bukan semacam apa yang berlaku sekarang kemukakan satu pindaan yang begitu mustahak, orang luar semua tahu, sebab itu bincang mengenai patut atau tak patut, tetapi

kita dalam Dewan ini kita pura-pura tak tahu apa yang berlaku. Ini tidak akan meninggikan kemuliaan (dignity) Dewan yang mulia ini. Tidak bincang, patut bincang apa yang patut dan tidak patut tetapi sikap ini kalau terus, masa depan bukan sahaja perkara ini, mungkin lain-lain perkara pun akan berulang.

Ada berlaku pada masa dahulu apabila pilihanraya Kerajaan Tempatan dibatalkan, sebabnya ialah pada masa itu ada konfrantasi Indonesia. Sebab yang sebenarnya ialah oleh kerana takut bahawa Parti-parti Pembangkang boleh menguasai semua Majlis Tempatan. Itu sebab yang sebenar tetapi tidak diakui, tidak disebut.

Lagi satu contoh, apabila Rang Undang-undang dipinda untuk mengisytiharkan Kuala Lumpur sebagai Wilayah Persekutuan, sebab sebenarnya ialah oleh kerana Selangor mungkin boleh jatuh dalam tangan Parti Pembangkang. Untuk mengelakkan hakikat itu Kuala Lumpur dipotong daripada Selangor. Tetapi kalau begitu bincang dengan terus terang dan terpulanglah kepada rakyat terima atau tidak terima, tetapi tidak—main wayang kulit.

Tuan Yang Dipertua, saya ada kemukakan pandangan-pandangan saya atas prinsip, saya harap bahawa tidak ada orang yang mahu menggunakan selepas diam-diam, takut-takut, sekarang mengeksploit perkara ini untuk main politik kotor. Oleh itu, saya percaya pandangan-pandangan yang saya kemukakan, pandangan-pandangan yang bukan sahaja bernas akan tetapi sangat relevant dan perlu dapat jawapan, perlu dapat jawapan supaya kita boleh berkembang sebagai satu masyarakat yang lebih demokratik dengan fikiran yang lebih terbuka.

Mengenai lain-lain peruntukan, rakan-rakan saya ada sebut, saya tidak berniat untuk repeat apa yang mereka

sudah kata tetapi saya harapkan bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri apabila beliau menggulung perbahasan ini boleh memberi jawapan-jawapan kepada rakyat, kepada semua Ahli di dalam Dewan ini, kepada rakyat di luar Dewan ini mengenai pindaan-pindaan ini. Itulah sahaja dan kalau tidak, saya rasa sistem demokrasi, kepercayaan rakyat terhadap sistem demokrasi akan dapat satu pukulan. Terima kasih.

6.24 ptg.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed (Pasir Puteh): Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk menyokong satu Akta untuk meminda Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu. Semenjak Persekutuan Tanah Melayu ditubuhkan beberapa pindaan telah pun dibuat dan semua undang-undang yang dikemukakan ini adalah mustahak.....(*Gangguan*).

Tuan Yang Dipertua: Sila teruskan.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Terima kasih, Tuan Yang Dipertua. Semua undan-gundang yang kita bincang dalam Dewan ini adalah mustahak. Tidak ada undng-undng yang tidak mustahak dan tidak ada satu mustahak dan tidak ada yang tidak mustahak. Oleh kerana semua undang-undang yang kita bincang ini mustahak maka kita bincang semua sekali. Jadi, kita tidak gunalah mengambil sesuatu Undang-undng Perlembagaan itu dengan tujuan untuk mengeksploitasikan keadaan untuk kepentingan politik kotor katanya dan perbuatan itulah politik kotor. Kalau inilah hasrat perbincangan yang dikemukakan dengan tujuan politik kotor maka jadilah perbincangan itu kotor, Tuan Yang Dipertua.

Kita tahu ada banyak pindaan-pindaan dilakukan dan banyak pindaan dilakukan. Kalau hanya

pindaan itu dilaungkan sebagai anjing menyalak bukit maka bukit tidak akan runtuh. Begitu jugalah di dalam pindaan ini. Kalau sekiranya laungan itu diberi dengan perasaan, dengan tidak mengkaji unsur-unsur di sebalik maksud dan kepentingan rakyat maka sudah tentulah interpretasi yang diberi itu adalah tidak mengikut perasaannya sendiri tanpa memandang akan hasrat dan kehendak-kehendak rakyat.

Dalam pindaan ini banyak kepentingan dilakukan adalah demi untuk kepentingan rakyat, demi untuk kepentingan kebebasan, demi untuk kepentingan perhubungan dan mewujudkan lagi serta menegakkan lagi demokrasi di dalam negara ini juga mewujudkan satu hubungan yang baik di antara rakyat dan juga pemerintah, juga di antara rakyat dengan kedudukan Raja-raja. Dengan sebab itulah maksud-maksud yang dibentangkan di dalam pindaan ini adalah memberi faedah dan kebaikan untuk kepentingan rakyat dalam sebuah negara demokrasi sebagaimana yang dikehendaki oleh Pembangkang juga. Tetapi malangnya oleh kerana hasrat Pembangkang ini merupakan untuk membangkang, walaupun perkara itu difikirnya baik bagi dirinya tetapi hasratnya untuk membangkang maka tetap membangkang. Jadi apa yang dibincangkan itu adalah semata-mata untuk menyatakan bahawa aku boleh bercakap, bahawa akulah hero maka aku akan membangkang sesuatu yang dibuat oleh Kerajaan dengan hasrat yang baik. Maka oleh kerana itu ini Pembangkang maka aku mesti membangkang pindaan yang dibentangkan ini. Jadi, dengan sebab itulah maka pihak yang berkenaan tidak pun menyatakan bahawa sama ada dia menyokong atau tidak sesuatu pindaan itu tetapi sebaliknya menyatakan, menimbulkan satu perasaan sesuatu pihak itu akan naik semangat dan sesuatu pihak itu akan dengan perasaan baru hendak

menekun apa-apa hujah yang diberi tetapi sebenarnya kita tidak begitu, kita mempunyai fikiran-fikiran yang waras, kita tahu apa yang patut dibuat dan apa yang tidak patut dibuat. Sebab itulah pindaan ini kita bangun dan kita bincang dengan secara terperinci.

Walaupun masa yang diberi selama dua hari ada setengah pihak kata masa dua hari itu tidak cukup, ini masa dua hari yang diberi untuk bincang. Apabila Kertas ini diberi dua hari kepada kita, sudah cukup bagi kita kerana kita sudah faham sebab kita tidak mahu putarbelitkan keadaan yang sebenar yang ada dalam undang-undang ini, sebab itulah senang bagi kita untuk fikir. Tetapi kalau kita fikir untuk memutarbelitkan kenyataan sebenar, sudah tentulah susah, empat bulan bagi pun tidak boleh kita hendak bincangkan undang-undang ini dengan sempurna. Jadi, dengan sebab itulah maka ada pihak yang tertentu, wakil dari Kepong katanya dua setengah hari diberi adalah tidak mencukupi untuk membincangkan undang-undang pindaan yang mustahak.

Sebenarnya segala perkara yang dibincangkan dalam Dewan ini adalah mustahak, tidak ada sesuatu yang tidak mustahak. Kalau dianggapkan itu mustahak, ini tidak mustahak maka ini adalah sesuatu perkara yang tidak sepatutnya timbul daripada seorang Ahli Dewan dan sepatutnya mereka itu tinggallah, tidak payah dengar dalam Dewan ini, pergi keluar Dewan, tidak payah lagi bersidang kerana ada yang mustahak dan ada yang tidak mustahak. Walau bagaimanapun, saya cuba hendak menyentuhkan beberapa perkara, bahawa telah beberapa kali telah diterangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kita bahawa pemindahan ini adalah dengan hasrat untuk mengurangkan keraguan dan kekeliruan kerana keraguan dan

kekeliruan ini banyak, tambahan pula oleh lawyer-lawyer. Ada setengahnya lawyer buruk, ada setengahnya lawyer untuk pusing-pusing kenyataan yang sebenar, lawyer daripada Pembangkang teruk lagi. Hasrat suci ini di pusing-pusingkan.

Misalnya dari segi untuk menentukan Wilayah Persekutuan di dalam Persekutuan ini. Jadi, kalau sekiranya tidak diterang dengan jelas maka ini telah diragukan oleh pihak yang tertentu yang mencari kepentingan. Dengan sebab itu sekarang ini kita sudah terang lagi jelas, ini dalam Persekutuan pada hal dalam undang-undang dan juga kedudukan tanah tersebut daripada mula telah disebut bahawa Wilayah Persekutuan adalah wilayah dalam Persekutuan Tanah Melayu daripada asal. Dalam undang-undang tidak pernah menyebut bahawa wujudnya wilayah itu terkeluar daripada Persekutuan. Dari segi undang-undang kalau benda silence atau tidak disebut itu adalah terbukti dan tidak pernah kita menindakkan bahawa Wilayah Persekutuan ini keluar daripada Persekutuan. Kalau tidak sebut benda itu sudah tentu dalam Persekutuan tetapi oleh kerana keraguan, ini bukan merupakan satu kesalahan atau merupakan satu kelalaian atau kejahilan, sebaliknya orang yang menyebut perkara ini kejahilan itulah mereka yang jahil.....

Tuan Yang Dipertua: Masa sudah cukup.

Wan Mohd. Najib bin Wan Mohamed: Sekian, terima kasih. Akan sambung.

PENANGGUHAN MESYUARAT

Menteri Wilayah Persekutuan (Dato' Shahrir bin Abdul Samad): Tuan Yang

Dipertua, mengikut Peraturan Mesyuarat 17(3), saya dengan hormatnya mencadangkan bahawa Majlis Mesyuarat ini ditangguhkan sekarang.

Menteri Buruh (Dato' Mak Hon Kam): Tuan Yang Dipertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN PENANGGUHAN

PERKHIDMATAN POS DAN MASALAH PEJABAT POS DI KEPONG

Dr Tan Seng Giaw: Tuan Yang Dipertua, saya bangun untuk membincangkan masalah-masalah Perkhidmatan Pos di Kepong, secara amnya mutu Perkhidmatan Pos di kawasan Kepong mestilah dipertingkatkan, akan tetapi terdapat faktor yang merumitkan perkara ini terutamanya kekurangan kakitangan, kesesakan dan keutamaan rendah yang diberikan oleh Kerajaan kepada Perkhidmatan Pos di negara ini. Ketiga-tiga tempat yang.....

Tuan Daud bin Dato Haji Taha: (Bangun).

Tuan Yang Dipertua: Yang Berhormat dari Kepong ada Ahli yang bangun.

Tuan Daud bin Dato Haji Taha: Tidak cukup koram, Tuan Yang Dipertua.

Tuan Yang Dipertua: Sila bilang. Bunyikan loceng.

(Loceng dibunyikan: Ahli-ahli dikira, kurang 26 Ahli hadir).

Tuan Yang Dipertua: 21 Ahli, tidak cukup koram maka Majlis ditangguhkan pada jam 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.33 petang.